

کیم

ناول

رډيارډ کيپلنگ

خلاصه او ژباړه
صفیه حلیم

مارچ ۲۰۱۱ م

۱. زمزمه
۲. پير او مرید
۳. د ریل گاډي نړۍ
۴. وړوکي مداري
۵. د سیند لتون
۶. جرنيلي سرک
۷. د سره غويي کنډک
۸. خپل او پرې
۹. د علم دروز
۱۰. د طلاي غشي سيند

Ketabton.com

د ليکوال او د ناول پيژندگلوې

کیم د نولسمې پېړۍ د انگریزي ژبې یو شاهکار ناول گڼل کېږي. د دی لیکوال ، ریډیارد کیپلنگ د انگلستان اوسیدونکی اوډیرې نورې لنډې کیسې او ناولونه یې کښلي دي. دی شاعر او ژورنالیست و او د ماشومانو لپاره یې هم لیکنې کړي دي. په کال ۱۹۰۷ م کی کیپلنگ د ادب نوبل جایزه وگټله چې په انگریزي ژبې د لیکنو لپاره لومړې نوبل جایزه وه. جوزف ریډیارد کیپلنگ په ۱۸۶۵ م کی دبریطانوي هند د بمبې په ښار کی زیږیدلي و. د پینځو کالو په عمر کی د ده مور پلار دی په انگلستان کی د زدکړو لپاره ورواستاو. د اوولسو کالو لانه و پورا چې د ښوونځي د زدکړو نه وروسته دی بیرته بمبې ته ورغلو. ده خپل ماشومتوب د هندپه رنگین او کلتوري فضا کی تیر کړې و او هندوستانی ژبه یې زده وه. کیپلنگ د ماشومانو لپاره د " ځنگله کتاب " نومي ناول اونورې لنډې کیسې ولیکلې. په ۱۸۸۲ م کی ده د لاهور نه خپریدونکې ورځپاڼې، " ملکي او پوځي گزیتیر " لپاره د یو ژورنالیست په حیث کار پیل کړو. د خپل ژوند د لومړیو کلونو او بیا وروسته د خپل مسلکي ژوند تجربې د ده د " کیم " نومي ناول اساس جوړ شول.

ریډیارد کیپلنگ د کیم نومي ناول په ۱۹۰۱ م کال کی کښلي و. د بریطانوي امپیريالزم هغه وخت په اوج کی و او د هندوستان لویه اوچه د ملکي وکتوریه د تاج یو داسې غمې و چې انگریزان پرې ویاړیدل. هغه وخت هر چا فکر کوو چې انگریزانډېر ایمانداره او معتبر خلک دي او هر څه چې کوي هغه سم وي. خود " کیم " کیسې دا طلسم مات کړو.

کیم د یو یتیم ماشوم کیسه ده چې د نولسمې پېړۍ په نیماي کی په هند کی ژوند کوی. د ده پلار د آیرلینډ یو عادي پوځي و او د اور گاډي په شعبه کی د انگریزانو تنخوادار ملازم و. د ده میرمنه " ایني شاپت " د کولرا په وبا کی مړه شوه. د کیم پلار " اوهارا " له دی غمه شراب ته پناه یوړه او څه موده وروسته دی هم په داسې حال کی مړ شو، چې ماشوم زوی ته یې هیڅ پاتې نه و. د کیم پالنه یوه داسې گډ نژادي میرمنې په غاړه شي چې د اپیمو نشه کوي. هغه خلکو ته واي چې کیم مې خورې دي خو کیم د ښوونځي

نه پاتې شو ځکه د ده د پلار په پوځي غونډ کې هيڅوک خبر نه و چې کيم څه شو.

کيم له ورکتوبه د کوڅې او بازار ژوند کوي. دی ټوله ورځ د لاهور د ميوزيم شاو خوا لوبې کوي او کله نا کله به په هغې لوبې کبيناستو چې " زمزمه نومېدو او د پاني پت په جنگ کې يې د کارولو نه وروسته افغانانو هم هلته پرېښي و. خو کيم يو ډېر هوښيار ماشوم دی او د پيسو لپاره د ښار د سوداگرو، دکاندارانو او د کوڅې او بازار د خلکو په وړو وړو کارونو پسې منډې وهي.

دی خپلې جامې اوکړه وړه بدلولې شي او د خلکو په غولولو او په چل ول کې پورا مهارت لري. دې په خلکو ملنډې وهي، په ځان باور لري او مغروره هم دي. کيم د اروپايانو په پرتله د هندوستانيانو سره خوشاله وي، د ده سوچ په هندوستاني ژبه کې وي او کله چې انگرېزي ژبه واي نو لهجه يې لکه د نورو هندوستانيانو په شان وي کيم ته د ده پلارويلي وي چې يوه ورځ به د ده قسمت، د دوو سړو او د يو سړو رنگ غوي په راتگ بدليري، چې په شين ميدان کې به ولاړ وي. دا خبره د ده په دماغو کې ناسته وي او په لتون يې د يو داسې سفر ته اوځي چې په لاره د رنگا رنگ پيښو نه تيريري. د کيسې په سر کې دی د تبت د يو بوداي جوگي يا لامه سره مخ کيري چې د يو سيند په لتون راوتلي دي. کيم د خپلو چالاکيو او د سيمې په اړه د معلوماتو له کبله په دی سفر کې د دی ساده جوگي لار ښود شي. د دواړو تر منځ يوه داسې انساني تړون جوړ شي چې يو بل ته ډاډ او توان ورکوي.

د دی ناول ځينو جملو ناندري راپورته کړې خو انگرېزي ژبې ته يې څو محاورې ورکړې، لکه، " څوک چې يواځې سفر کوي، خپل منزل ته ژر رسيري" يا "هر څوک چې زمزمه په لاس کې لري، پنجاب د هغه دي" په دی ناول کې کيپلنگ مونږ يو داسې سفر ته له ځان سره وري چې په لاره د هغه وخت د هندوستان د خلکو د ژوند يوانځور راته ښکاري. د دی د ميداني سيمو، د گرمې هوا او دور او خاورو نه، ددی غرونو او شنو ورشوگانو، کليو او لويو ښارونو ته ورځو. په کورونو کې د عادي ښځو د ژوند ژواک نه واخلي، تر ميوزيم او ښوونځو او په لوبې جرنيلي سرک د اسونوگادې او د اورگادې هر څه وينو. په دی ناول کې مونږ د هند په

خاوره د بیلا بیلو توکمونو او د مذهبونو د خلکو ژوند ته گورو. دلته جوگیان، درویشان او سادهوان مو تر نظره تیرېږي. د افغان ولوستونکو لپاره دا ناول په زړه پوری سیاسي اړخ هم لري. د نولسمی پیری د انگلستان هغه سیاست چې د "لوی لوبی" په نوم یادېږي، په دی کیسه کی داسی اخیل شوی دی چې یوه ژورنالېستیکي لیکنه جوړوي. له ټول هند نه د معلوماتو تر لاسه کول، هغه وخت د انگریز یوه اړتیا وه. د دی لپاره د خلکو گومارول، د سازشونو او د پلانونو پلي کول او د سرحدونو او گاونډیانو له وپړې جنگ ته تیاري کول، د کیسې برخه جوړوي. په دی سازشي کریو کی د کیم په شان ماشومان خپله ونډه اخلي او هم ورباندی نیوکه لري. که څه هم د ناول دوه نورکریکټرونه، محبوب علي، چې د اسونو تجار او افغان دی، په منفي توگه بنودل کیري خو د دی کریکټر د کیم لپاره یوه ملاتړ په توگه معرفي کیري. هم دغسی د ډگر وال کرایټن کریکټر د کیم په استعداد خبر شي نو د خپلو گټو لپاره تری کار اخیستل غواړي. خو له بلی خوا د ماشوم په حیث هغه کیم ته د زدکړو او د ښه چلن نصیحت هم کوي. په دی ناول کی د بیلا بیلو مذهبونو د مشرانو کریکټرونه یو څه نا څه د ټوکو او د ملنډو وړ گرځي. په هره ټولنه کی داسی کسان څنگه د معصومو خلکو نه د خپل ځان لپاره گټه اخلي، څنگه پخپلی عقیدی ټینگ ولاړ وي او هر ځای چې موقع پیدا کړي نورو ته تبلیغ پیل کړي. په هند کی د انگریز د پوځ په چلن دا ناول یو طنز دی. د ناول کیسه هم څه نا څه د مادي او معنوي ژوند د انډول یو درس ورکوي. په ځینو ځایونو کی مونږ د انسان بده او په ځینو کی ښه څیره وینو. دا هم راته څرگندېږي چې هر انسان یو څه نا څه ښه والي لري. له بلی خوا ډېر معتبر او ښه څیرې خپل بد انساني خصلت رابښي. د کیم کیسه د کیسو هغه ټول جزیات لري چې ولوستونکی له ځانه سره تر پای وړي.

زمزمه

د بنار والی له خوا هیچا ته اجازه نه وه چې د میوزیم مخې ته ولاړ زمزمه نومی پخوانی توپ دی کښینی. داسی ویل کیده چې دا توپه که د هر چا په لاس کی وي هغه به د پنجاب واکمن وي. خو کیم لږه شیبه وړاندې د لاله دینا ناتھه زوی له دی توپې غورخولی او اوس پخپله پری ناست و. ده خپل ځان ځکه د دی وړ گڼلو چې اوس پنجاب د انگریزانو په واک کی و او دی انگریز و. خو کیم سپین پوست نه لرلو او په محلي ژبه خبرو ورله خوند ورکوو. بیا هم دی پیرنگې و، بی وزله او یتیم دیارلس کلن پیرنگې ماشوم. کومی میرمنې چې د ده پالنه کوله او د اپیمو چیلیم به یې ځکول، ټولو ته ویل چې کیم د هغې خورې دی. خو د کیم مور د یو پیرنگې په کور کی نوکره او د کیمبل او هارا سره یې واده کړې و. هغه د ایرلیند د (میویریک نومی) کنډک یو سارجنت و. وروسته هغه د سند، پنجاب او د ډېلې د اورگاډو په شعبه ملازمت کوو. د ده میرمنه د کولرا په وبا کی مړه شوه نو او هارا په نشو اخته شو او چې مړ شو نو کیم ایله د دریوکالو و.

د سارجنت ټول میراث درې کاغذونه و. یو د ده د زوی کیمبل، د زیریدوشهادت نامه او بل د پوځ د نوکرۍ نه د هغه د وتلو سند و. خو هغه دریم کاغذ مهم و. په دی لیکلي و چې کیم پسی به یو ډگرمند د خپلو نهو سوو عسکرو سره په اس سپور راځي او هغه وخت یو سور غویي به په شین میدان کی ولاړ وي. هغه وصیت کړې و چې دا درې واړه پانې دی کیم ته ورکړې شي او په هیڅ حالت هغه دا له خپل ځان لیرې نه کړي. د پلار د جنازې نه وروسته کله چې کیم په برنډه کی د پرور په چوکی ناست او ژړل یې نو هغې میرمنې دا درې واړه کاغذونه د څرمنې په یوه بټوه کی وگنډل او کیم ته یې پر غاړه کړل. کیم به کله کله د هغې میرمنې له خلی د غویي او د ډگر من کیسه اوریده. خو ده ته به د پلار خبره رایاده شوه چې دوه کسان به د ډگر من د پوځ لپاره لاره هواره کړي. که هغې بنځې په جادو باور لرلو نو کیم به یې یو جادوگر ته وراستولي وي او چا به د کاغذونو په لیدو سمدلاسه کیم په غرونو کی جوړ د مسیحیانو بنوونځي

ته وراستولي وي. خو هغي ميرمني په جادو باور نه لرلو. کيم چې لږ لوي شو نو د مسيحي پادريانو په ليدو به يې خان ترې پټ کړو. که يو انگرېز چې افسر غوندي به ورته بنکاره شو، له ده د مور پلار يا د کورني په اړه پوښتنې کولې نو سم ځواب به يې نه ورکوو.

د کيم د کولو لپاره ډېر څه و. هغه د لاهور ښار هره کوڅه پيژندله او په دې کې د ټولو خلکو د کاروبار نه خبر و. د ده ژوند د الف ليلا د افسانو نه هم په زړه پورې اوخونده و. په ښار کې کيم "د نړۍ وړوکي ملگري" په نوم پيژندل کيدو. د ده کار به زيات وخت د شپې و، چې د خلکو د کورونو په بامونو په تياره کې ده لکه د سيوري، د فيشنې ځوانانو لپاره منډې ترې وهلې. په داسې شيطاني کارونو خو کيم له هغه وخت راهيسې پوهيدو چې خبرې يې زده کړې وې. هغه ته دا لکه د يو لوبې ښکاريدل او ورته به يې خوند ورکوو. په تيارو کوڅو کې منډې، په ديوالونو د اوبو په نلونو بره ختل، د کورونو په بامونو د ناستو ښځو ژوند ته کتل، د دوي خبرې اوريدل او د اوړي په شپو د يو کور د بام نه بل ته وردانگل.

بيا د سيند پر غاړه ملنگان او فقيران و چې د ونو لاندې يا د خپلو خښتو د کوټيو سره په ايرو کې يې ځانونه پټ کړي ناست يا ولاړو. کله چې دوي به له خيرات راټولولو وروسته روان و نو کيم به ورته ستري مشي ويل او دا ټول يې پيژندل او کله چې به د چا پام ورته نه و نو د دوي سره به يې په يوه کاسه کې ډوډۍ هم خوړله. هغي ميرمني چې د ده ساتنه کوله، مينت زارۍ به يې ورته کولې چې د انگرېزانو جامي دې په غاړه کړي. دا يو پتلون، کميس او يوه زړه خولۍ وه. خو د کيم لپاره دا اسانه وه چې د خپل کار په مناسبت د هندو او يا د مسلمانانو جامي پر غاړه کړي.

يو ځوان سړي هغه ته د ټيټې طبقې د هندو هلک پورا جوړه ورکړې وه. کيم دا جوړه د "نيلا رام" د لرگو په ټال کې د يو لوي چارتراش لاندې پټ ايښې وه. کله چې کيم د شپې په پښو وگرځيدو، نو سهار به ستري ستومانه د کور په دالان کې رابنکاره شو. د ودونو د جنج (ورا) شاته په زوره زروړه چغې وهل يا د هندوانو په ميله کې شور جوړول، دا د کيم هغه کارونه و چې ضروري به يې گڼل. کله کله به يې په خپل کور کې ډوډۍ وموندله خوزيات وخت به پکې هيڅ هم نه و. په داسې وخت کې به هغه بيرته بهر ولاړو او د محلت ملگرو سره به يې ډوډۍ خوړله.

اوس کيم د زمزمه توپ په لوی نل داسې ناست و لکه چې يو باچا پر خپل اس ناست وي. ده به کله د وړوکي چهوتا لال او د حلوايي زوي د عبد الله سره د باچا وزير لوبه کوله. د ميوزيم په دروازه ولاړ پوليس ورته داړې چينگې کړې. د پوليسو کس کيم له پخوا پيژندلو چې دی څوک و، هم دغسې، مشکي، چې د اوبو د مشک نه به يې په سرک اوبه شيندلي. د ميوزيم ترکان جواهر سنگه هم د کيم له اصله خبر و. د بنار هر کس خبر و چې کيم څوک و خو هغه خلک چې د کليو نه بنار ته راتلل خبر نه و. په دوي کی ځيني کسان به عجائب خاني (ميوزيم) ته هم ورتلل چې هلته د خپلو سيمو جوړ شيان وگوري. په دی ميوزيم کی د هندوستان هنري اونور شيان هم ايښي او هر هغه چا چې غوښتل يې ځان پوهه کړي، د ميوزيم مشر نه به يې پوښتنې کولې شوې. عبد الله اوس د زمزمه په لويه پايه ورختلي و. په چيغه يې وويل،

عبد الله . پاڅه، اوس ما پريرده چې ورباندی کښينم.
کيم. ستا پلار پکوري خرڅولي او مور به دی غوري غلا کول، مسلمانان له زمزمه پخوا راپريوتي و.

چهوتا لال. ما پريرده چی زه پرې کښينم.
کيم . هندوان هم له زمزمه غورځيدلي و. دوي له مسلمانانو ماتي خوړلي وه. ستا پلار پکوري خرڅولي. ستا مور...

د کيم خبره په خله کی پاته شوه. هغه په سرک يو داسې ننداره وليده چې د ده ژبه يې بنده کړه. هغه د هند د هري سيمي خلک پيژندل، خو د موټرو او د ټانگو په شورکی ده يو داسې سړي وليدو چې د هندوستان د هر توکم او سيمي نه يې توپير لرلو. هغه سړي شپږ فته لور و، لوي لوي څادرونه يې له ځانه تاو کړي و. کيم نه پوهيدو چې داسې جامې د کوم مسلک خلکو اغوستي. د ده د کمر بند سره د اوسپني يو پرانستي قلمدان او د لرگي د مريو تسبيح ټالی وهلي. د هغه په سر يوه لويه دري گوتيزه خولی وه. د ده مخ ژير او گونځي و، سترگي وړي او له کونجونو بره ختلي وي.
کيم. دا څوک دي؟

عبد الله. سړي ښکاري.
کيم. بي شکه، خو ما په هند کی داسې سړي چري پخوا نه و ليدلي.
چهوتا لال. ښاي، ملا وي، وگوره، دی عجائب خاني ته روان دي.

سړي د میوزیم مخې ته ولاړ پولیسونه څه وپوښتل. خو پولیس د پنجاب و او د هغه په خبرو پوهه نشو. کیم ورته په چغه وویل، کیم. دی خارجي دی... او غوییه، دی ستا په خبرو نه پوهیږي، دلته یې راواستوه. هغه له زمزمه توپ کړ. سپین ږیري اخوا دیکوا کتل او بیا ورو ورو د هلکانو په لوري نږدې شو. د ده د وړینو څادرونو نه د غرونو خوشبوي راواوتو. هغه په سوچا اردو ژبې وویل. سپین ږیري. ای ورو، دا لویه ودانۍ د څه شي ده؟ کیم. عجایب خانه... د عجایباتو نړۍ. سپین ږیري. آها عجایب خانه،،،، هن... نودلته هر څوک ورتلې شي؟ کیم. په دروازه یې لیکلي دي چې هر څوک ورتلې شي. سپین ږیري. بي له پیسو ورکولو ورننوتې شي؟ کیم. زه خو ورته ځم راحم اوډېرې پیسې هم نلرم. راهب. یا ربه، زه زور شوي يم، نه ووم خبرچي ... کیم. ای بابا..بابا ... د کوم وطن یې؟ زات دی څه دي؟ له لیرې خو به نه یې راغلي.

سپین ږیري. زه د " کوهلو " اوسیدونکي يم. د کیلاش له غرونو نه وراخوا. خو ته پرې څه خبر یې؟ له هغو غرونو يم چې هوا یې پاکه او اوبه یې تازه دي.

عبدالله (په ویاړ)، خطاي؟ چين... د چين اوسيدونکي یې؟ چهوتيا لال. پهاري " د غرونو اوسيدونکي یې؟ سپین ږیري. او بچیه، له داسې غرونو چې ته به یې چرې وونه ویني. تا د " بهوتیال " نوم اوریدلې دي چې په تبت کی دي؟ زه خطاي نه يم، بلکه ، " بهوتيا " يم. او که غواړې نو درته ویلي شم چې زه " لامه " يم. ستاسو په ژبه کی ورته " گورو " یا استاد واي. کیم. (له خانه سره) د تبت گورو! ما داسې کس چرې پخوا نه وولیدلې. نو په تبت کی هندوان اوسيري؟

سپین ږیري لامه. مونږ د منځني لاري منونکي او د امن غوښتونکي بوداي راهبان يو. د مرگ نه وړاندې زه باید د څلورو سپېڅلو ځایونو زیارت وکړم. تاسو ماشومان یئ او دومره علم نه لری چې زما په شان سپین ږیري به یې ولري. تاسو ډوډۍ خوړلي ده؟ زه اوس اوږې نه يم.

خو دا راته ووايي چي دا رښتيا دي چي د لاهور په عجائب خانه كيډېرى
 خيري اېښي دي؟
 عبد الله. دا رښتيا دي. دا خاي د كافرانو له بوتانو ډك دي. ته هم د بوتانو
 منونكي يي؟
 كيم. د ده خبره مه اوره. دا د حكومت اداره ده او دلته د بوتانو لمانځنه نه
 كيږي. هلته يو سپين ږيري صاحب ناست وي. ما سره راځه چي
 درښكاره يي كړم.
 چهوتا لال. (د شونډو لاندې) نااشنا درويشان، ماشومان خوري.
 عبد الله. (په ورو غږ) ملا نااشنا هم دي او بت پرست هم.
 كيم (په خدا) دي نوي دي. خو تاسو ځغلي، د خپلو ميندو په غير كي
 ځانونه پټ كړئ.
 كيم د ميوزيم د اوسپني څرخي دروازي نه ورتير شو او لامه ورپسي و.
 دننه د ميوزيم په لوي تالار كي لامه وازه خله ودريدو. هلته د يوناني
 بوديزم تمدن شاهكار مجسمي ايښي وي. د لرغونو پيږيو پخواني شيان چي
 جوړونكي يي هم له خلكو هير و. هلته په سوونو شيان و، په تيره كي
 تورلي، د دروازو او د معبدونو توتي چي د هند د شمال نه راوړل شوي و.
 په هر يوسره نښه (ليبل) لگيدلي وه او د ميوزيم لپاره دويار يوه خزانه و.
 لامه كله يواو كل بل شي ته په خوښي ځير و، بيا ولاړو او يو داسي انځور
 ته ودريدو چي پكي د بودا د تاج اغوستو پيښه كښل شوې وه او دي د
 برسندې په يو گل كي ناست و. د ده چاپېره باچاهان، زاړه او پخواني نور
 بودايان هم ولاړ و. د دي نه ښكته اوبه وي چي پكي گلونه، مهيان او
 مارغان جوړ و. د ده د سر د پاسه دوو د لولكيو (پرپركو) په څير ديوانو
 د گلونو اميل نيولي و او د هغي د پاسه دوو نورو ورباندې چتر نيولي و.
 لامه په خوشالي وويل، دا پخپله ساكيامني (بودا) دي او په سلگيو شو. په
 شونډو يي يوه مرموزه دعا زمزمه كوله او بيا په زوره يي وويل، هغه اوس
 دلته دي، تر ټولو ښه او سپيڅلي څټه هم دلته ده. زما زيارت پهډېر ښه
 شگون پيل شو. دا څومره مهارت دي، بي شكه مهارت دي.
 كيم د چا د راتلو غږ واوريدو نو د يوې الماري شاته پټ شو. يو سپين
 ږيري انگريز را روان و او لامه ته يي كتل. لامه تاو شو او د هغه په ليدو
 يي ورته لاس په تندي كيښودو، په بل لاس يي له ځادر يوه كتابگوتي او يوه

د کاغذ توپه راویستله. انگریز په کاغذ خو توري ولوستل او په موسکا یې وویل، " هو دا زما نوم دې" لامه. زه د خپل ملگري سره خو زیارتونو ته تللي ووم، هغه اوس د " لانگ چو" په خانقاه کی مشر راهب دې او دا کاغذ یې راته راکړې و. هغه راته د دی خای او دلته ایښي شیانو په اړه ډېرڅه ویلي و. انگریز صاحب. د تبت لامه، هر کله راشه. ستا د علم د زیاتولو لپاره دا ټولی څیرې او زه حاضر یو. مهرباني وکړه او د خو شیبو له زما دفتر ته راشه.

هغه انگریز صاحب د خوشالی نه په جامو کی نه خایدو. د ده دفتر د لرگي یوه وړه کوتی (غرفه) وه چې د مجسمو گیلري سره جوخته جوړه وه. کیم په دی وخت کی دکوتی د لرگین دیوال سره په زمکه سملاستو او غوږ یې یوسوري ته برابرکړو چې دننه د دواړو سپروخبرې واورې. د لامه او د صاحب خبرې د ده له پوهې لوړې وې. لامه د یو عبادت خای نوم یادوو چې د څلورو میاشتو پلي مزل وروسته دی ورته رسیدلي و او هلته یوه رنگ شوي تیره پرته وه. صاحب یو غټ کتاب راواخستو چې د هغه خای عکسونه یې لرل. دا عبادت خای د یوې لوړې غونډۍ پر سر جوړو. لامه د بنکر نه جوړ د نظر چینای عینکې په سترگو کړې او وې ویل، دا هغه وړه سره دروازه ده چې د ژمي نه وړاندې مونږ ترپنه لرگي دننه وړل. هغه چې اوس لوی راهب دې راته ویل چې انگریزان په هر څه خبر دي. ما به پرې باور نه کوو. خو اوس مې ولیدل چې زمونږ سپېڅلي څټه دلته په احترام ساتل شوي ده او د ده له ژوند ټول خبریږي.

انگریز په دی خوشاله شو او لامه یې د نورو مجسمو او د تیرو د اثارو لیدو ته بوتلو. لامه لکه د ماشومانو خوشاله و او خای خای به یې د انځورونو او نقشو په اړه خپل معلومات ورزیاتول. کوم خای چې ده ته به معلومات نه و، نو صاحب به ورته الماني او فرانسوي ژبوکتابونه راوړل. په خو شیبو کی صاحب پوه شوي و چې د ده میلمه عادي فقیر نه و بلکه یو ولوستي، دیني عالم و. دوي په ځینو خبرو کی بیرته کتابونه وکتل، لامه به نسوار خلی ته کړل، خپلي عینکې به یې پاکي کړې او د اردو او تبتی ژبو په گډون لکه د تیز اورگادي خبرې وکړې. ده د چینای راهبانو، خوان زانگ او د فاهیان نومونه یاد کړل او پوښتنه یې وکړه چې د دوي سفر نامې چا ژباړلي وې که نه. صاحب ورته هغه ژباړې راوویستي او لامه

حیرانه پاتی شو. بیا صاحب ورته هغه ژباړې په اردوکی وارولې او لاما په لومړي ځل خبر شو چې اروپایانو د دوي د دین او کلتور د معلومولو لپاره څومره هڅې کړي وې. بیا هغه ته یې یوه لویه نقشه بنکاره کړه چې ورباندې ژیرې نښې لگیدلې وې. د لاما گوته د صاحب د پینسل پسې روانه وه او هغه ورته لرغوني ځایونه په نښه کول.

دواړو سپین ږیرو څو شیبې دی نقشي ته کتل او صاحب یو بل پایپ د څکلو لپاره بل کړو. په دی وخت کی کیم په فرش ویده شوی و او کله چې راوینس شو نو د دواړو سپین ږیرو خبرې لا روانې وې خو اوس هغه د دوي په خبرو پوهیدو.

لامه.. نو هوبنیار صاحبه، بیا ما فیصله وکړه چې زه دی هغو زیارتونو ته ورشم چې زمونږ سپیڅلي (بودا) پرې گام ایښي و. د هغه آباي تاتوبی ته ولاړ شم، هغه ونه وگورم چې ده ورلاندې د ژوند حقیقت وموندلو، هغه معبد چې ده پکی عبادت کوو، او هغه ځای پخپلو سترگو وویښم چې ده تری بلي دنیا ته سفر وکړو. زه یواځې راووتلم. تر څلویښتو کالو دا زما په ذهن کی و، چې پخوانیو تعلیماتو څوک عمل نه کوي. تاسو خبر یئ چې خلکو دبوټانو لمانځنه، جادو او د شیطان لاره خپله کړې ده. بهریو ماشوم هم راته وویل چې بت پرستي کیري.

صاحب ورته وویل، چې په ټولو مذهبونو کی هم داسی ده خو لاما وویل، زمونږ ملایان پخپلو کی په جنگ اخته دي. ستاسو عالمانو ډېر ښه کارونه کړي دي خو د دوي په پرتله زه د هیڅ نه خبر نه یم. زه ورځم چې خپل روح د مادي نړۍ دڅرخ نه ازاد کړم او په یوي پرانیستی لاره گام کیردم. هغه وموسیدو او وې ویل، دیو زایر په حېث زه ثواب گټل غواړم. کله چې زمونږ سپیڅلي بودا تنکي ځوان و نو د ده د پلار په دربار کی یو تن وویل چې ده ته واده مه کوه ځکه چې دی کمزوري دي. پلار یې دری واري دي له ازموینو تیرکړو. دریم واري یې ورته یو غشي او لینده ورکړل چې نښه وولي. کله چې ده غشي له لیندې ورخوشي کړو نو هغه د نورو ټولو له نښو وړاندې تېر او له سترگو پناه شو. اخر دا غشي چې په کوم ځای پریوتو، هلته اوبه راووتلې. په هغه ځای کی اوس یو سیند بهیري. هر څوک چې د دي سیند په اوبو کی ولامبي نو له گناهونو پاک شي. ته خبر یې چې هغه سیند کوم ځای کی دي؟ هغه د پوهي چینه به کوم ځای وي چې غشي پکی پریوتې و؟

انگریز صاحب ورته وویل، افسوس چې زه خبر نه یم. لامه ورته مینت زاری وکړې چې زه اوس زور شوی یم او په خوب کی می لیدلی دي چې هغه سیند باید ولتوم او هم د دی لپاره دلته راغلي یم. صاحب وویل که دی خبر وي نو ورته به یې بنودلي وي او لامه ته د مینت زاری اړتیا نه وه، خو افسوس چې معلومات نلري. لامه بیا هم خپله خبره کوله او ورته ټینگ شو چې انگریز له هر څه خبروي نو د دی سیند معلومات به هم ولري. صاحب ورته بیا وویل چې دی ریښتیا واي او د سیند په اړه معلومات نه لري.

لامه راپاسیدو نو هغه ترې پوښتنه وکړه چې چرته ځي. ده ورته وویل، لومړې به په بنارس کی کاشي (زیارت) ته ورځم. هلته د جبن دین منونکی یو عالم سره وینم. هغه هم د رازونو سپرونکی دی او بناي له هغه به یو څه زده کړم. کیدیشي ما سره بوده گیا ته ولاړ شي. له هغه ځایه شمال او بیا په لویدیځ کی "کیل وستو" ته ورځم او هلته به د سیند لټه وکړم. خو... نه... نه... زه به د سیند لټون هر ځای کووم. ځکه هیڅوک خبر نه دي چې هغه غشي کوم ځای پریوتې و.

صاحب ترې پوښتنه وکړه چې دومره لیرې به څنگه ځي؟ نو ده وویل، په سرک او داورگاډي د لاری. دی د پټهان کوټ له غرونو په تیرین کی راغلي و. صاحب ورته جنوب ته تلونکو اورگاډو د ټایم ټیبل (محال ویش) خبره وکړه چې په کاغذ چاپ شوي و. کله چې د ډوډی خوارو پوښتنه یې وکړه نو لامه وویل، د دی سفر لپاره زه به د خپل سپیڅلي په پل ورځم او د هغه په شان د خیرات کچکول هم لرم. کله چې له غرونو روان شوم نو زما یوه مرید راسره و او هغه به راته ټوک ډوډی راپیدا کړه. خو په لاره هغه تبي ونيولو او مړ شو. اوس مرید نه لرم خو هر وختي چې اړتیا وه کچکول به پخپله ونیسم چې څوک خیرات راکړي.

صاحب خبر و چې په خانقاه کی اوسیدلي د دي لامه په شان عالمان خیرات نه غواړي. خودی د نورو په پرتله ورته هوډیالي بنکاره شو. هغه د نوي سپین کاغذ یوکتا بگوتې او دوه درې پینسلونه راوویستل. دا یې لامه ته ورکړل اوله هغه یې د ده عینکی وغوښتې. د لامه د عینکو شیشي زړې وې او ورباندې د خراشکو لیکي جوړې شوي وې. انگریز صاحب دا عینکی په خپلو سترگوکړی نو د دي غټ والي ورته د خپلو عینکو په څیر

بښکاره شو. هغه خپلې نوي عینکې لامله ته ورکړې چې ده په سترگوکړې نو سر یې یو خوا بل خوا تاو کړو او وې ویل، " لکه د وزرې سپکې دي " صاحب ورته وویل او دا د بلورو جوړې دي. خدای دی وکړي چې د سیند تر لټون درسه پاتې شي، دا عینکې ستا شوي. لامله ورته وویل چې عینکې او قلم کتاب به د دوو عالمانوتر منځ د ملگرتیا د نښې په توگه له ځانه سره واخلي.

بیا د خپل کمربند نه یې د اوسپنې قلمدان پرانستو او انگریز صاحب ته یې په میز کېښودو، دا ستا او زما د ملگرتیا د نښې په توگه دی تا سره وي. دا زور دې او بناي له ما هم زور وي. په قلمدان پخواني نقشونه جوړ و او لرغوني معلومیدو. صاحب ورته انکار وکړو چې دا قدیمي شي دي او دی ترې نه شي اخستې. خو هر څومره چې ده انکار وکړو، لامله ورته ټینگ شو چې دا د ده له خوا یوه تحفه وه. بیا یې وویل، کله چې ما سیند وموندلو نو تا ته به په ورینمو جوړ یوانخور راوړم. ما به په خانقاه کې د ورینمو د پاسه په رنگ او برش داسې انځورونه جوړول. د صاحب وس نه رسیدو چې لامله یې په کوټه کې بند کړې وې ځکه په ورینمو هغسې د بوداي دیني انځورونه جوړونکي اوس د گوتو په شمیر پاتې و او دا هنر ورک شوي و. خو لامله بهر روان و، د ده سر لوړ و. یوې شیبې له د بودا یوې مجسمې ته یې وکتل چې په مراقبه کې ناست و او بیا له دروازي ووتلو.

پیر او مرید

کیم هغه لامله پسې لکه د سیوري روان و. هغه دننه په میوزیم کې د انگریز صاحب او د ده تر منځدې خبرې اوریدلې وې او زړه یې په ټوپونو و. ده په ژوند کې د داسې یوسرې سره نه وومخ شوې او په دی اړه یې نورې پلټنې غوښتې، هم هغسې لکه چې ده دیوې نوې ودانۍ یا د لاهور په ښار کې د نوي میلی جاج اخستو. سپین ږیرې لامله د زمزمه نومي ټوپې سره ودریدو او اخوا دیکخوا یې کتل، چې سترگې یې په کیم ولگیدې. هغه سترې و خو پولیس والا ورته په غرور وویل، "د ټوپې لاندې مه کښېنه". کیم د هغه په خبره خان کون و اچوو او لامله ته یې وویل، "که ته غواړې نو د هغې ټوپې لاندې کښېنه" او پولیس ته یې یوه

بسکنځله وکړه. پوليس والا غلي شو. هغه خبر و چې که کيم چغې کړې نو ټول کوڅه ډب هلکان به پرې راټول شي. کيم د لامه سره د توپي لاندي کښېناستواو پوښتنې يې پيل کړې.

کيم. تا دننه د چا عبادت کوو.
لامه. ما د هيچا عبادت نه کوو، هلته مې خپل سپيڅلي پيغمبر ته سر ټيټ کړو.

کيم. ته څه کار کوي؟

لامه. زه خيرات راټولوم، خو اوس رايا د شو چې ما له ډېره وخته څه نه دي خوړلي. ته خبر يې چې په دې ښار کې د ډوډۍ لپاره خلک څنگه سوال کوي؟ د تبت د دود په شان يو ځاي خاموشه کښېنم او که نه په زوره غږ وکړم؟

کيم. هغه څوک چې په خاموشي سوال کوي، په خاموشي د نهرې د لاسه مړ شي.

لامه د پاڅيدو هڅه وکړه خو د يو سوړ اسوېلي سره بيا کښېناستواو په "کوهلو" کې خپل مړ شوي مرید يې په سلگيو کې ياد کړو. کيم خپل سر يوې خوا ته کور کړو، د هغه حالت يې څارلو او څه سوچ يې کوو. بيا يې د ده کچکول واخيستو او وې ويل، "ته آرام وکړه زه دلته خلک پيژنم." هغه په مينده د موتي بازار يوې سابه خرڅوونکي ښځې هټۍ ته ولاړو چې دې يې پيژندلو. هغې د کيم په ليدوناره کړه،

ښځه. ښه نواوس ته جوگي شوی چې دا کچکول په لاس گرځوي!
کيم. په ښار کې يو نوي درویش راغلی دی او ما داسی کس چری پخوا نه وليدلی.

ښځه. (په قهر) زور درویش وي که نوي، زه له دوي ويزاره يم. لکه د مچانو زمونږ په خواړو پاي. زما د وړو پلار دلته لنگر نه دي پرانيستي چې هر څوک غواړي هغه له به مفته ډوډۍ ورکوو.

کيم. نه.. نه... هغه درویش نوي دي. په عجایب خانه کې انگریز صاحب ورسره داسی خبرې کولې لکه چې څوک خپل ورور سره کوي. اې زما مورې... دا کچکول راته ډک کړه.

ښځه. هاي زما قسمته... سهار يوغواي له دکانه د پيازو توکری راله تشه کړې وه. هاغه دی بيا را روان دی، شابه... شو شو... شو ځغله.

کیم (غویې په وهلو وهلو د دکان نه وشړلو) وگوره... ما چې څومره سابه درته له غویې وژغورل، په دی کاسه کی د هغې لسمه برخه هم نه ځایپېري. اې موري... اوس راته لږې وریژې، د پاسه پرې اوچ مهې او لږ اینگولي راکړه.

د دکان د شانه د یو سړي د غوریدو غږ واوریدل شو چې بنځه یې تر تله. بنځه. (په ټیټ غږ) ده رانه غواي شړلې دي.

بیا یې کچکول واخستو، دا یې له گرمو وریژو ډک کړواو وې ویل، "غریبانو ته ورکول بڼه وي". کیم په خپلو گوتو په سپینو وریژو کی سوري جوړ کړو.

کیم. زما جوگي غواي نه دي، لږ اینگولي هم راکړه او که د پاسه پرې یوه پراټه او ورسره لږه چټني هم وي نو هغه به خوشاله شي. بنځه (د غابنونو په چیچلو) د خپل سر هومره سوري دی راته په وریژو کی جوړ کړو.

بیا یې د ترکاری اینگولي په کچکول کی وارولو. د پاسه پرې یوه پراټه او لږ ژیر غوري کینودل او د املې چټني یې یوې خوا ته پکی واچوله. کیم. دا بڼه وشول. اوس تر څو چې زه دی بازار کی یم نو غواي به ستا کورته نه راځي. زه به یې دومره ووهم.

بنځه. (په خندا) غواي ته بد مه وایه. هم تا خو راته ویلي و چې یوه ورځ سور غوي به له میدانې ستا ژغورلو له راځي. گوره پام چې ډوډی چپه نکړې. هغه درویش ته وایه ما ته دی دعا وکړي او زما د لور د سترگو علاج تری وپوښته.

کیم تر دې وخته د ډوډی کچکول له خپل سر لور نیولې او د کوڅي د سپو او د اوږو ماشومانو نه یې په ساتلو، په منډو لاسه ته ورسیدو. لاسه سترگی وغږولې او په کچکول کی ایښي شیانو ته یې وکتل. کیم هغه وخت یو مشکي (بهشتي) ته ناره کړه چې د میوزیم مخی ته یې اوبه شیندلې.

مشکي دوي ته نږدې راغې او د خپل مشک له خلی اوبو داري یې ورته پرېښودې. کیم پخپله لپه کی اوبه واخستې او وې څښلې. خو لاسه د کمر بند نه یوه پیاله راوویسته او له اوبو یې ډکه کړه. بیا یې پخپله ژبه څو دعاگانې وویلې او په یو یوگوت یې اوبه وڅښلې.

دواړو بڼه په مړه گیده ډوډی وخوره او کچکول یې تش کړو. لاسه خپل نسوار وکړل، څو شیبې یې تسبیح اړولې او بیا په خواږه خوب ویده شو.

کیم د تویی د گادي لوی پل سره ډډه لگولي وه او سوچونه یې کول چې ناڅاپه ورته د نیلا رام د لرگیو گودام رایاد شو. د سترگو په رپ کی دی د گودام لوري ته روان و.

ماڅیگر په ماښام بدل شو او د سرک د څراغونو رڼا چې بله شوه نو لامه له خوبه راویښ شو. سترگی یې اخوا دیکخوا وارولي او مخي ته یې یو هلک په خیرنو جامو ولیدو چې د هندوانو پگری یې په سر تړلي وه. ده ورته رد کتل چې هلک ترې ویوښتل، "ولي چا درنه غلا کړي ده؟"

لامه (پریشانه غبر کی) زما نوې مرید رانه تللي دي او نه پوهیږم چې هغه به اوس چرته وي؟ پخواني مرید می مړ شوي و او د هغې په بدل کی خدای راته یو نوې مرید راواستولو. ما ته یې د ژوند لاره سمه کړه او چې زه د ولورې بي حاله ووم نو زما د ډوډی لپاره یې سوال وکړو، زه یې مورکړم. ناڅاپه راپیدا شوي و او اوس ناڅاپه رانه ورک دي. ما فکر کوو چې د بنارس په سفر کې به دی راسره مل شي او ما نه به څه زده کړه وکړي.

کیم حیرانه پاته شو ځکه لامه ریښتیا ویل.

لامه.. خو زه اوس پوهیږم چې هغه د یو هدف لپاره رالیږل شوي و او دومره خبر یم چې اوس به هغه سیند پیدا کړم.

کیم.. د غشي سیند .

لامه. (حیران) ما خو تراوسه د عجایب خاني د ساتونکي نه علاوه بل هیچا ته دا خبره نه ده کړې. ته څوک یې؟

کیم..ستا مرید. ما پخپل ژوند کی ستا په شان څوک ندي لیدلي او زه غواړم تر بنارس درسره ولاړ شم. ستا په شان سپین بریري یو مرید ته اړتیا لري.

لامه. خو د غشي د سیند خبره تا ته چا وکړه؟

کیم. او... هغه خو کله چې تا د انگریز سره خبرې کولي نو ما واوریدل. زه د دروازي سره ملاست ووم.

لامه. (سور اسویلي) ما فکر کوو چې ته زما لار ښود یې. خو زه د دی شیانو وړ نه یم. ته د سیند په اړه معلومات نه لری؟

کیم. نه..نه.. زه معلومات نه لرم. زه د یو غواي په لټه یم، سور غویي چې په شین میدان کی به ولاړ وي او ما سره به مرسته وکړي.

لامه. د څه لپاره؟

کیم. خدای خبر شه؟ خو ما ته می پلار ویلی و. ما په عجایب خانه کی ستا له خلې د نااشنا غرونو او د عجیبه خایونو په حکله واوریدل. که ته په دی عمرکی د سیند په لټون راوتلې یې نو زه هم سفر کولې شم. که زمونږ په قسمت کی وه نو پخپل لټون کی به بریالی شو. ممکن زه باچا شم. لاما... زه به تا ته له باچهی نه زیات بڼه شیان ورزده کړم. راځه چې بنارس ته روان شو.

کیم. د شپې نه. اوس خو غله راوتلې دي، سبا سهار به روانیږو. لاما. خو د شپې تیروولو لپاره ځای نه لرو. کیم. مونږ به په کشمیر سرای کی بڼه ځای پیدا کړو. زه هلته یو ملگري پیژنم... راځه راسره.

دوي دواړه د بنار په گڼه گڼه کی روان و. لاما په لومړي ځل د یو لوي بنار په سړک د شپې حال ولیدو او د موټرو له هارنونو به وویریدو. دوي اورگادي ستیشن ته نږدې د کشمیر سرای په لویه دروازه کی ورننوتل چې د دې پراخ انگن چاپیره محرابي دروازي او شا ته یې کوټې جوړې وې. په انگن کی له اوبنانو، اسونو او خچرو تجارتي سامانونه رابښکته کیدل او باریدل. د هند د شمال او د مرکزي ایشیا د تجارانو ډلې دلته ایساریدې. یو شور ماشور پکی جوړ و. کیم په دی گڼه کی لاما بدرگه کوو. دوي په یو څو پوړیو وختل او د محرابي برنډې بل سر ته ورغلل چې د اورگادي ستیشن ته نږدې و. هلته به د اسونو سوداگر محبوب علي ایسارېدو. دی د شمالي غرونو سړې و او کیم پخپل وړوکی ژوند کی اوپه تیرو کلونو کی د هغه لپاره څو کارونه کړي و.

محبوب علي یوغت او دنگ سړې و، بریره به یې په نکریزو رنگوله. ده کله کله یو یا بل کس چې د اسونو د تجارت سره یې هیڅ کار نه و، کیم ته په گوته کړو چې په هغه دی نظر وساتي. کیم به ټوله ورځ هغه کس پسې گرځېدو او ماښام به یې محبوب علي ته راپور ورکړو چې هغه کس چا سره ولیدل او چا سره یې خبرې وکړې. محبوب علي به د هغه خبرې واوریدې خو هیڅ به یې نه ویل. کیم احساس کوو چې دا د یوسازش برخه وه خو پوهیدو چې د محبوب علي نه پرته بل چا سره د دی خبروڅه ارزښت نه و.

هغه به کیم ته بڼه خواړه اخستل او یو ځل خو یې ورته اته آنې (نیمه روپی) هم ورکړې وې. کیم یو اوبن په څپیره ووهلو او لاما ته یې وویل،

"هغه دلته دي". دوي د يو تياره محراب شا ته وليدل چې محبوب علي، خپل د بخارا كمر بند پرانستي، د ورينمين قاليني جور د اس په زين ناست و او د يوي نقری چلم له نيچي يې تمبكوڅكول. محبوب علي د قدمونو د ښكالو په اوريدو سترگي محراب ته واړولې او د بوداي راهب په ليدو يې يو سور اسويلي وكړو، "لامه، سور لامه، ستاسو ځاي خو د لاهور نه ډېر ليري دي، دلته څه د پاره راغلي؟" لامه لكه د مشين خپل كچكول ورته وړاندې كړو. خو محبوب علي په قهر وويل، "په كافرانو دى لعنت وي، زه د تبت پر سمنو ته هيڅ خيرات نه وركوم، ورشه هغه اوبسانو شا ته د بلنتستان هلكانو نه يې وغواړه. دوي به ستا په قدر پوهيږي." بيا يې يو سايس ته ناره كړه، "وگوره ستا وطن دار راغلي دي، كه وري وي نو د يوډى غم يې وخورئ." هغه بلتي هلک چې سر يې خريلي و او د اسونو سره مله و، يو څه نا څه بوداي دين منونكي و، راغلو او لامه ته يې پخپله ژبه كى وويل چې د سايسانو ډېرې ته دى ورشي. كيم هغه ته ورو تيله وركړه او په ورو غږ يې وويل، "ورشه"

لامه ولاړو او كيم هم هلته پاته شو. محبوب علي خپل چيلم ته پام وكړو او وي ويل، "ته هم ورڅه هندو هلکه، خداي دي ټول كافران خوار كړي. زه تبت ته د هغو نه يې غواړه چې ستا د خپل دين وي". كيم له يې خوند وركړو چې محبوب علي هغه نه و پيژندلي ورته يې وويل، كيم.. مهاراج، زما پلار مړ دي، مور مې مړه ده او خيټه مې تشه ده. محبوب علي.. ورشه د اسونو سره ملو خلكو كې د چا نه وغواړه. هلته به څوك هندو وي.

كيم . (په انگليسي ژبه) محبوب علي، ايا زه هندو يم. محبوب علي(حيرانتيا)، داڅه دي، وړوكي ملگريه؟ كيم. هيڅ نه. زه اوس د هغه لامه مريد يم او دواړه زيارت ته روان يو، بنارس ته. هغه ليونې دي او زه د لاهور بنار نه سترې شوي يم. زه اوس نوي هوا او نوي اوبه غواړم.

محبوب علي. خوته د چا لپاره كار كوي او ما ته څه له راغلي يې؟ كيم. زه به نور چا ته ولاړ شم؟ پيسې راسره نشته او بى له پيسو سفر ته تلل ښه كار نه دى. ته به په افسرانو ډېر اسونه خرڅ كړي. ما وليدل، دا نوي اسونه دى ډېر ښه دي. محبوب علي اوس ما ته يوه روپى راكړه او كله چې ما خپل مال تر لاسه كړو نو دا به بيرته دركړم.

محبوب علي. هن...تا راته پخوا چري دروغ نه دي وپلي. هغه لاما
 راوغواره او ته خو شيبې په تياره كې ودريره.
 كيم. (خندا) زمونږ د دواړو خبرې به يو شان وي.
 كله چې لاما د محبوب علي پوښتنې ځوابولې نو هم هغه خبرې يې وكړې
 چې دى او هندو هلک دواړه بنارس ته روان دي او هغه هلک د ده مرید و.
 محبوب علي ترې د هلک نوم وپوښتلو نولاما سره هېڅ ځواب نه و. د هغه
 د کور، کلي، نژاد، مذهب، له دې ټولو هېڅ خبر نه و او ده ته يې وويل چې
 د دې پوښتنو اړتيا نشته. د هغه لپاره مهمه دا وه چې د خپل مرید نه
 بغير دې يواځې هغه سپېڅلي سيند نشي موندلې او هېڅوک هغه مرید ترې
 نشي بيلولې. محبوب علي ورله ډاډ ورکړو چې داسې به نه کيږي. لاما
 چې بيرته ولاړو نو کيم محبوب علي ته وويل، "دى روغ ليوڼي دي. حاجي
 صيب زه به ولي تا ته دروغ وایم."
 محبوب علي چلم کش کړو او وې ويل. "امباله د بنارس په لاره ده. تاسو
 بايد لومړې هلته ولاړ شئ. ته به زما يو پيغام هم امبالي ته وورې. دا د يو
 سپين اس په اړه دى چې تير ځلې مې يو افسر ته پلورلي و." هغه کيم ته د
 اس او د افسر کره وړه بيان کړل او وې ويل چې افسر ته دى وواي، چې د
 سپين اس بچي په ښه حال دي. افسر به پوهه شي چې ته زما له خوا
 ورغلی يې. هغه به درنه پوښتنه کوي چې تا سره د دى خبرې څه ثبوت
 دي. نو ته به ورته واي چې محبوب علي راته ثبوت راکړى دى. په دى
 وخت کې د محراب له دروازي يو سيوري رادننه شو. محبوب علي خپل
 غږ لوړکړو او وې ويل، "ښه نو ته په دى ښار کې ډوډۍ پسې گرځې او
 مور پلار دې مړه دي." د هغه سره څنگ کې ډوډۍ ايښې وه، له هغې يې
 يوه غوره ډوډۍ راواخيسته او کيم ته يې په ورکولو کې وويل، "واخله
 زويه دا ډوډۍ، ورشه هلته يو لاما هم زما د سايس سره ناست دى، سبا به
 درته يوکار پيدا کړم."
 کيم ډوډۍ په لاس کې واخسته او په خوړلو يې پيل وکړ، په ډوډۍ کې دننه
 درى نقرۍ روپۍ او ورسره په پريرکاغذ يوه نقشه تاو وو. کيم هغه روپۍ
 او پريرکاغذ پخپل غاړه کې ځوړند د څرمنې په تعويد کې کيښودل او چې د
 سايس خوا ته ولاړو نو لاما د تودې ډوډۍ خوړلو نه وروسته بل اورته
 نږدې گونج مونج ویده و. کيم هم هغه سره نږدې سملاستو او وې خندل.
 دى پوهيدو چې ده محبوب علي له خوا يو کار په غاړه اخستې و او د سپين

اس په کیسه یې هیڅ باور نه راتلو. خو کیم هیڅ شک نه لرلو چې محبوب علي د هند په لروبر کې د اسونو تر ټولو لوی، شته من او نامتو سوداگر و. البته هغه په دی نه و خبر چې دی د هند د سروې د شعبي په دوسیو کې د "سي ۲۵ الف با" په نوم رجسټر و. په کال کې دوه درې واری هغه یوه کیسه دی شعبي ته وراستوله. د دی کیسو سپیناوي د "ر ۱۷" او "م ۴" له خوا هم کیدو او زیات وخت به ریښتا و. په دی کیسو کې د غرونو د هر ډول پینو خبرونه و، چې د ټوپکو د تجارت او د گاونډیانو د اړیکو سره یې تړاو لرلو.

په نزدې وختونو کې کیسه داسی وه چې پینځو ورو باچاهانو ته د شمال یو لوی سلطنت د جنگ گواښ کړی و او د دوي له ملکونو نه پټ خبرونه هند ته رسیدلي و. نو د هغو باچاهانو وزیران په دی سخت خواشینې و چې دا خبرونه څنگه هند کې انگریزانو ته ورسیدل. دوي ټولو د اسونو په هغه سوداگر شک کوو چې ږیره یې رنگوله. هم دا وه چې سب کال د ژمي په واورو کې د محبوب علي په قافله دوه واری ډزې شوي وې. د ده په قافله کې د دریو نااشنا کسانو د مله کیدو سره هغه نور هم له احتیاط کار اخستو او سب کال په پینور کې ایسار نشو او نیغ لاهور ته راغلی و. دی دوه ورځې وړاندې سرای ته را رسیدلي و او له هغه راهیسي بهر نه و وتلي. خو هغه یو ټیلیگرام بمبې ته وراستولی و چې هلته په یو بېنک کې ده خپلي پیسې ساتلي او بل یې ډېلي ته استولي و چې د ده د قام یو کس چې په کاروبار کې ورسره شریک و، په نوم و. دریم یې امبالي ته استولي و چې هلته یو افسر د سپین نسل د اس په انتظار و. خو د محبوب علي درې واړه ټیلیگرام پیغامونه د پوست افس نه وړاندې په لاره کې ولوستل شوي و. په دوي کې د اسونو د راوړولو د ځنډ او د پیسو د ورکولو خبره لیکلي وه. په دی وخت کې محبوب علي ته کیم او لامه ورمخامخ شول او اوس هغه اصل پیغام کیم ته ورکړی و چې امبالي ته یوسي.

له ډوډی خورلو وروسته محبوب علي، پټ له سرای بهر ووتلو خو خپله کوټه یې نه وه قلف کړې. کیم د هغه په خونه کې د چا د پینو بنکالو واوریده نو ورو غونډې ولاړو او وې لیدل چې یو سړي د محبوب علي د شیانو غوټې خلاصولي، داسی لکه چې څه یې لټول. هغه په یو چاقو د محبوب علي د پینو (پیزار) تلي هم وسپردل خو هیڅ یې وونه موندل.

د سپیده چاودې پر وخت محبوب علي سراي ته راغلو نو د سايسډېره تشه وه. هلته نه کيم و او نه لامه. ده خپل يو سايس ته چې تر اوسه ويده و، لته ورکړه او پوښتنه يې وکړه چې دواړه څه شول. هغه د سترگو په موبنلو ورته وويل چې لامه د چرگ بانگ نه هم وړاندې پاڅيدو او هلک يې ځان سره بوتلو. خو اصل خبره دا وه چې کله کيم د محبوب علي په خونه کې غل وليدو نو پوه شو چې هغه يو عادي غل نه و. عادي غل د پڼو تلي په چاقو نه شکوي. لومړې خو کيم غوښتل چې ناره کړي "چور...چور (غل...غل)" او ويده خلک راپاڅوي. خو بيا يې پخپلې غاړې کې په تعويذ لاس کيښودو او دى نتيجې ته ورسيدو چې دا به ارو مرو د هغه سپين اس خبره وي او غله هغه څه لتول چې ده امبالي ته وورل. ده سوچ وکړو، کوم خلک چې د پڼو تلي څيرلي شي، هغوي د خلکو خيتي هم څيرلي شي. هغه د ويده سپين ږيري په غور کې وويل، بابا، بنارس ته د تلو وخت شوي دي. لامه د ده په غږ سمدلاسه راپاسيدو او دواړه لکه د سيورو له سراي ووتل.

د ريل گاډي نړۍ

شپه پاې ته رسيدلي وه چې دوي دواړه د کلا په شان جوړد اورگاډي سټيشن ته ورسيدل. د اورگاډي د پاټلۍ د پاسه په هوا کې څرېدلی برقي تارونو نه وړانگې راوتلې چې په ليدو يې لامه هيښ شو او دا ورته د شيطان کار معلوميدو. دى د کيم سره په يو لوي تالار کې ولاړ و چې خلک پکې لکه د مرو پراته ښکاريدل. د دريمي درجې هغه مساپر چې د شپې يې ټکټونه اخستي و، د گاډي په انتظار هم هلته ويده و. کيم لامه ته معلومات ورکول چې د اورگاډي تورانجن کوم ځاي ودريدو او د دى شا ته ترلې خونو کې خلک کښيناوتل.

په دى تالار کې يوه لرگينه کوټگۍ (غرفه) هم وه چې مخ ته يې د شيشې يوه تخته وه او پکې لوي سوري جوړ و، د هغې شاته يو بابو د سفر لپاره ټکټونه خرڅول. کيم ويل، "ټکټ هغه کاغذ وي چې مونږ به تر امبالي رسوي." لامه ورته وويل، "مونږ خو بنارس ته روان يو." کيم ورسره بحث وکړو او وي ويل، "ښه، ښه، بنارس ته، پيسې مې پکار دي" لامه د اور گاډو سره بلد نه و او کله چې پنځوشت مينټه د پاسه درې بجې جنوب

ته تلونکي گادي په غرمباري رابنکاره شو نو وي ليدل چې ټول مري ژوندي شو. د پکورو او خوږو پلورونکو نارې، د پوليسو چغې، د بنځو شور ماشور چې د خپلو غوتو او ماشومانو په راټولولو، د خپلو سړو پسي يې منډې وهلي. لامه په دې وخت کې کيم ته د پيسو يوه کسوره په لاس کيښوده او دې د هغه په ساده توب حيرانه شو. د ټکټ بابوسترگي تر اوسه خوبولي وي او کيم څو پيسي ورکړي نو هغه ورته د يو داسې ښار ټکټ ورکړو چې له دې ځايه شپږ ميله ليري و. کيم ټکټ ته وکتل او وي ويل، "زه د کلي بزگر نه يم خانه، د لاهور ښار اوسيدونکی يم، سم ټکټ راکړه د امبالي". بابوتندي تريو کړو اوبل ټکټ يې ورکړو. بيا کيم ورته نورې پيسي کيښودې چې اوس د امرتسر ټکټ راکړه. کيم خپل ځان لپاره ټکټ وانخستو ځکه د محبوب علي پيسي يې په دې نه لوريدې. د امبالي د ټکټ دهرې روپۍ په سر کيم د لامه نه يوه انه خپل کميشن په توگه تری وساتل. لامه ته يې د پاتي پيسو کسوره ورکړه او په وياړ يې وويل، "داسې مريد به د چا وي؟"

لامه د اورگادي د دريمې درجې د ډبې دروازي سره ولاړ و او دننه يې وليدل چې ډبه له خلکو ډکه وه نو په کمزوري غږ يې کيم ته وويل، "ښه به وي چې مونږ پلي ولاړ شو" يو چاغ سيک چې مخ يې په بريږه پټ و، کيم ته وويل، "دې وپريږي؟ مه وپريږه، يو وخت زه هم د ترين نه وپربدم. راځئ، راځئ... د حکومت کارونه هم دغسی دي.

لامه. دننه دوه کسان به ځاي شي؟

دکروندگر ميرمنه (په چغه) دننه مورک هم نه ځاپري. کروندگر. د ورو مورې، ځاي به ورته پيدا کړو. دا زوي دې پورته کړه، هغه محترم جوگي دی وگوره.

ميرمنه. (په قهر) زما په غير کې اويا غوتي دي. په دوي څه وکړم؟ زما په زنگون يې ولي نه کښينوي، بي شرمه سړي هم داسې وي.

هغې چارچاپيره وکتل چې څوک د دې په خبرو د تاييد سر و خوځوي. د امرتسر يوي نڅاگرې، چې کړکۍ سره ناسته وه د خپلې لويټې لاندي پوزه کش کړه. يو هندو بنيا چې په توکر کې تاو خپله د حسابونو دوسيه، په ترخ کې وهلي و، ناره کړه.

بنيا. دننه شئ... دننه شئ... د بي وزلو سره مهرباني ښه کار دي.

ډوگره پوځي. او... او...مهرباني هم هغسی لکه چې خوسى زيريدلي نه وي او اوو فيصده سود دې پرې اخستي وي (ټولو ناستو وخنډل) لامله. دا اورگاډي بنارس ته ځي؟

کيم. هو هو مونږ هسې چټي خو ورته نه يو راغلي، ور دننه شه که نه وروسته پاتي کېږو.

د امرتسر جينى. وگوره دا سړې پخوا چرې اورگاډي ته نه دې ختلي. کروندگر خپل غټ لاس بهر کړو او لامله يې بره گاډي ته کش کړو. يو چا ورته د لرگي په سپټ ځاي تش کړو، خو لامله وويل، دا زما د اصولو خلاف کار دې، زه به په زمکه کښينم. بله دا چې زه په کرسى کښينم نو ځان مي خوربيري". کروندگر ورته وويل، په دې اورگاډو کې مونږ ټول اصول مات کړي دي. ته وگوره، د هر قام او د نژاد خلک د يو بل سره څنگ تر څنگ ناست يو". ميرمنې يې وويل، هو او ځينې پکې هيڅ شرم نه لري". هغې د امرتسر جينى وليده چې ځوان پوځي ته يې کتل. کروندگر وويل، بنه به نه وي چې د غويي په گاډي تللي وي، څه پيسې به مو سپما کړې وي.

ميرمنې يې وويل، " هو هغه پيسې به مو په ډوډۍ لگولي وي.

لامه. که مونږ خبرې ونکړو نو خداي به راباندي مهربانه شي.

کيم. او مورې، په هغې بنځې خو به خداي ډېر مهربانه شي چې يو اوږي ته ډوډۍ خيرات کې ورکړي.

سيک (خاندی) دا د گدايانو خبره وي. او خورکې په ځان دى پخپله وکړل.

هغې بنځې د يو غور ډبي نه د کيک ټوټه کيم ته ورکړه او پوښتنه يې وکړه چې دې چرته روان و. کيم ورته د بنارس نوم واخستو. پوځي ورته وويل، " ته خو راته مداري معلوميرې. هره لوبه چې دې زده ده راوښايه او ستا ژير ملگرې ولې غلې ناست دې؟" کيم وويل، ځکه چې دى سپيڅلي دې او په هغو معاملو غورکوي چې له تا او ما پټ دي. سيک وويل، دا به سمه وي خو مونږ د لوديانې سيکان يو او په دې خبرو ماغزه نه خرابوو، مونږ جنگ کوو... جنگ. او زما د خور ليورزي په يو غونډ کې نايک دې. هلته ډوگره خلک هم دي. پوځي په دې خبره خوشاله شو ځکه دى ډوگره و. د امرتسر جينى وويل، ما ته خو ټول پوځيان يو رنگ ښکاري. د کروندگر بنځې هم په تايد کې سر وخوځوو نو جينى بيا وويل، دا ټول چې د سرکار ملازمان وي، يو بل ته د ورور په سترگه گوري.

زمینداو وویل، "زما ورور د جتانو په غونډ کی دی، خو ډوگره هم بڼه خلک وي. پوځي وویل، هو سیکان هم په دی نظر دي، درې میاشتي کېږي کله چې دوي د پیرزیی په کوټل کی اتو اږیډي ډلو راگیرکړي و، نو ډوگره پلتن ورسره کومک کړی و. بیا هغه د دی غرنی جنگ کیسه تیره کړه نو امرتسر جینی وموسیده. هغه پوهه وه چې پوځي دا کیسه د دی د خوبني لپاره کوله. د ډبې د بل سر نه د کروندگر میرمني په اوریدو هاي افسوس وکړل چې پوځیانو د غرونو د خلکو کورونه وسیزل او ماشومان یې در په دره کړل. پوځي وویل چې هغوي هم زمونږ خلک وژلي و او کله چې مو روغه وکړه نو سرکار ورلهډېرې پیسې ورکړې. گادې اوس امرتسر ته رسیدلي و او د دی د څراغونو رڼا د شپې په ختمیدو پیکه ښکاریده. د مساپرو د ټکت ټکت جاج اخستونکی گارد رابنکاره شو او کله چې هغه د کیم ټکت وکتلو نو ورته یې وویل، ښکته شه. کیم احتجاج وکړو چې دی امبالي ته روان دی. گارد ورته وویل، زما له خوا دوزخ ته ولاړ شه خو ټکت دی تر امرتسر دی. کیم په ژړا شو او په چغو چغوي یې ویل چې سپین بریرې د ده پلار هم دی او مور هم. دی د هغه امسا په شان دی او که دی ورسره نه و نو هغه به مړ شي. په ډبه کی ناستو ټولو خلکو گارد ته زاری وکړې چې په ماشوم دی مهرباني وکړي. بیا ورته تر ټولوډېرې خبرې وکړې خو گارد کیم د غور نه ونيولو او ښکته په پلیټ فارم یې ودرولو.

لامه هک پک ورپسې ښکته شو او نه پوهیدو چې څه وکړي. کیم له کړکی بهر په واویلا و، "زه غریب یم، زما مور پلار مړه دي، که زه دلته پاتي شوم نو د دی غریب سپین بریري ساتنه به څوک کوي". لامه په دی وخت کی وویل، "دا څه حال دي؟ دی زما مرید دي او بنارس ته به راسره ځي، که د پیسو اړتیا وي نو..." کیم ژر په ورو غږ ورته وویل، "غلي شه بابا... مونږ خو څه راجگان نه یو چې پیسې دی دوره کړو، د نړی خلکډېر زړه سواندي دي". هغه له وخته د امرتسر جینی ولیده چې په لاس کی یې پیسې نیولي وې او له گادې ښکته شوه. کیم پوهیدو چې د هغې په شان ښځېډېرې سخي وي. هغې پیسې کیم ته ورکړې چې د امبالي ټکت واخلې او له هغه یې وپوښتل، "ستا جوگی د شمال نه راغلي دي؟ کیم په زوره وویل، د شمال د بل سر نه، هلته د غرونو له مینځه. جینی وویل، په شمال کی د زالغوزي ونې شني وي او واوره کیږي. زما

مور هم دغرونو وه. خپل جوگي ته وايه چې دعا راته وكړي. كيم په زوره وويل، "په تا د خداي رحمت لس زره واري وي. مقدس جوگي يوي ميرمني راباندې رحم وكړو چې زه تا سره سفر وكړي شم. دا ميرمنه د سرو زرو زره لري". بيا په منډه ولاړو چې خان ته تكت واخلي. جيني لامه ته وكتل چې لكه د مشين كيم پسي، خورند سر روان و او په تبتې ژبه يې څه ويل.

د كرونډگر ميرمني وويل، "دې جيني نندېر ثواب گټلي دي، دا جيني فرشته ده". يو بل وويل، په امرتسر بناركي دغسي په زرگونو فرشتي اوسپري". دريم وويل، شابه زركوه جوگي صيب چې گاډي درنه روان نشي. كيم په هغو پيسو نه يواځې دا چې تكت بلكه د خوارو لپاره هم شيان رااخستي و. ده په گاډي كې د لامه مخې ته هر څه كيښودل او وې ويل، "ډوډۍ وخوره... دا دې اوس سهار دې" گاډي د پنجاب په بنيرازو زمكو كې په منډه و او ټولو مساپرو د خپلوخپلو ډوډيو غوټې پرانستي، څه نا څه خورل. د ناشتې نه وروسته د كرونډگر بنځي او سيك پان خورل، زميندار او پوځي په لاس د تمبكو او كاغذ نه سيگرت جوړ كړي او څكول يې. لامه نسواركړي او تسبيح يې اړولې. كيم په سيټ دواړه پښې تاوكړې، پرلت وهلې ناست اوپه دې خوشاله و چې خيټه يې مړه وه.

لامه. تر بنارس به كومو سيندونو نه تيريرو.

بنيا. مونږ گنگا لرو، نور... نورهم شته.

لامه. ما د يو خاص سيند پوښتنه كوله، هغه چې اوبه يې شفا لري.

بنيا. هم هغه گنگا ده، په دې كې چې څوك ولامبي پاك شي. ما درې واري په گنگا كې لامبلي دي.

پوځي. او، تا ته د دې اړتياډېره وه. (ټولو وځاندل)

لامه. دا گنگا چا جوړه كړې ده.

بنيا. (په كركه) گنگا خدايانو جوړه كړې ده خو ته د كوم مذهب منونكې يې؟

لامه. زه د تر ټولو ښه دين منونكې يم. ښه نو گنگا ستا خدايانو جوړه كړه. نو ستا خدايان څه ډول دي؟

بنيا. نو ستا خداي څوك دي؟

لامه. واورئ... زه به اوس تاسو ته د هغه چاخبره وكړم... واورئ اې د هند اوسيدونكو واورئ...
هند اوسيدونكو واورئ...

بیا هغه په اردو ژبه کی د بودا د ژوند کیسه پیل کړه، خو زر د تبت په اړه یې خبرې وکړې او ورپسې د هغو صحیفو په اړه لگیا شو چې په چینایي ژبې لیکل شوي و. ټولو په صبر د ده خبرې اوریدې. په ټول هند کی دغسی جوگیان، سادھوان او پیران خای خای خلکو ته د خپل دین تبلیغ کوو. کله چې لامه سترې او خاموشه شو نو پوځي خبرې پیل کړې. پوځي. په پیر زی کونل کی مونږ سره د مسلمانانو یوکنډک هم و. د دوي یو ملا، فکر کووم د پوځ نایک و. په هغه چې به چپه راغله نو وړاندوینې (پیشگوئی) به یې کولې. خو ټول لیوني د خدای په امان کی دي. د هغه افسرانو به ترې سترگې پټولې.

لامه. واورئ زما د پیغمبر د غشي کیسه واورئ. دا د هغوي په طبع برابره کیسه وه نو ټولو ورته غوږ ونیولو. د کیسې په پای کی هغه د سیند پوښتنه وکړه خو ټولو هم دا ویل چې دا سیند گنگا دي. کروندگرښخه. مونږ په جالندهر کی ښه خدایان لرو، وگوره څومره ښه فصلونه یې راکړي دي.

کروندگر. په پنجاب کی د سپیڅلي سیند لټهدېر گران کار دی. زه خو ښه سیند هغه ته وایم چې هرکال نوي خاوره پر زمکه راته اچوي. او زمونږ د کروندگرو خدای "بهومیا" نومیري. زه تل د هغه شکر وباسم چې داسی ښی زمکی یې راکړي دي.

لامه. (کیم ته) زما مریده... ته څه فکر کوی چې زمونږ پیغمبر به د هند تر شمال راغلي وي؟

کیم. هو، امکان شته چې راغلي وي.

سیک. په وروستي ځل چې کوم لوی سړي دلته راغلي و، هغه سکندر زوالقرنین و چې خلک ورته سکندر اعظم وای. هم هغه د جالندهرکوڅي پخې کړې او په امباله کی یې د اوبو لویه باولی جوړه کړه. دا دواړه اوس هم شته. خو ما ستا د پیغمبر په اړه څه نه دي اوریدلي.

پوځي. (په ملندو) وینته اوردې پریرده او پنجابي ژبه ووايه. د سیک کیدو لپاره به دي بس وي.

لامه یو سور اسویلي وکړو او پخپل ځان کی راتاو شو. دی هغه وخت د یوې غوټې په شان ښکاریدو چې ترې په تبتی ژبه د دعاگانو او د تسبیح غږ راتلو. بیا یې سر راپورته کړو او کیم ته یې وویل، "دا د گادي غږ په ما بد لگي، داسی ښکاري چې مونږ له سینده تیر شوي یو". هغه ورته

وویل، " صبر وکړه صبر. ستا سیند خو د بنارس سره نږدې دي. تر اوسه مونږ له هغه ډېر لیرې یو". لاما وویل، خو زموږ پیغمبر شمال ته هم راغلي و او دا واره واره سیندونه چې مونږ ترې تیریږو، هسې نه په دوي کې یو سیند هم هغه وي چې زه یې لټوم". کیم خان پرې ناغرضه کړو نولاما بیا وویل، "ته ما ته رالیرل شوي یې، داسې ده که نه؟ زما د عبادت په بدل کې ته ما ته راولیرل شوي، د هغه توپي سره نږدې، هم ته وي چې یو ځلي په یو صورت او بیا په بل صورت راته راغلي" کیم ورته ورو وویل، "دا خبرې دلته د کولو نه دي. هغه هم زه ووم، بیا سوچ وکړه د توپي سره هغه هندو هلک هم زه ووم". لاما وویل، "خو هلته یو انگریز سپین ږیرې هم و چې د سیند په اړه یې راته باور راکړی و". کیم د عجایب خانې خبره وکړه. بیا یې ورته ډاډ ورکړو چې یو واری دوي امبالي ته ورسیدل نو پلي به د سیند لټه وکړي.

لاما په دې خوشاله شو او نیغ کښیناستو. بیا یې وویل، "ته هم د څه شي په لټون راوتلي یې؟ کیم ورته د سره غويي او د شین میدان خبره وکړه خو ورسره یې زیاته یې کړه چې دا یوه افسانه ده. د کروندگر بنځي د دوي خبرو ته غور ایښي و او په خبرو کې راولویده چې د دوي په کلي کې یو سور غوايي شته چې په شین میدان کې گرځي او هیڅوک ورته څه نه واي. ښاي هم هغه ستا غواي وي. سیک وویل، "بنځو له یوه خبره په لاس ورکړی نوسلگونو نوي کیسي ترې جوړوي. ټول جوگیان خوبونه ويني اود دوي مریدان هم." لاما وویل، "بڼه نو شین میدان او بیا سور غوايي به مونږ ته انعام راکوي؟ کیم وویل، "نه نه، دا خو یوه کیسه چا راته وکړه. زه غواړم چې په امباله کې دا غواي ولټوم. خو ته د گاډي په شور کې د سیند لټون نشي کولي. کیديشي چې غواي ددی لپاره رالیرل شوي وي چې مونږ دواړو ته لاره ووبښاي"

لاما ټولو مساپرو ته وکتل او کیم ته یې لاس ونيولو، "دی پرون ما ته رالیرل شوي دي او د دی مادي نړۍ بنده راته نه ښکاري". د کروندگر بنځي وویل، "مادېر فقیران او جوگیان لیدلي دي خو داسې جوگی او داسې مرید مي نن ولیدل". د هغې میره خپله گوته سر ته یوره او اشاره یې وکړه چې دوي دواړه لیوني دي.

وړوکی مداري

اورگادې امبالې ته ورسیدو او ټولو هغو مساپرو چې هلته بنکته کیدل، خپل شیان راټول کړل. د کروندگر بنځې کیم ته وویل، "مونږ دلته د یوې قانوني معاملي لپاره راغلي یو او شپه به مو زما د میره د ماما کشر زوی کره وي. د هغوي د کور په غولي کې به ستا او د جوگي لپاره د ایساریدوځای ووشي" بیا یې میره ته مخ وړوو او وې ویل، "دوي به راته دعا وکړي" کیم په زوره وویل، "ای پیره، یوه میرمنه چې د سرو زرو زړه لري، د شپې لپاره راته ځای راکوي. دا د مهربانه خلکو وطن دي، د جنوب د مهربانه خلکو... وگوره له سهاره مونږ سره څومره خلکو مرسته وکړه". لامه په درناوي سرور تیت کړو. خو کروندگر خپل کالي کونډي په راخستلو بنځې ته په قهر وویل، "زما د ماما د کشر زوی کور د کوڅه ډبو خلکو لپاره نه دي". بنځې هم په قهر وویل، "ستا د ماما کشر زوی زما د پلار د کاکا زوی د لورپه واده کې ورله هیڅ نه و ورکړي. هغه ډوډۍ اوس د دوي په حساب کې واچوه. جوگي خیرات درنه نه غواړي". کیم اوس نارامه و چې زر تر زره لامه ته سر پناه پیدا کړي او د کروندگر په خبرو په تلوسه شو. خو هغه میرمنې ورته د راتلو وویل. دی پخپله د محبوب علي پیغام هغه انگریز افسر ته د رسولو لپاره هم لیواله و.

کله چې دوي د چاونی شا ته د هندوانو یو کور ته ورسیدل نو کیم وویل، "زه ورځم چې د ډوډۍ غم وخورم". لامه وار خطا د ده لاس ونيولو، "ته به بیرته راځي کنه؟ لوز وکړه چې ته به هم په دی صورت کې راځي، اوس که ناوخته نه وي نو د سیند لټه به وکړو". کیم ورته وویل، "هو اوس ډېر ناوخته دي او تیاره شوي ده. گوره مونږ د لاهور نه څومره لیرې راغلو، سل میله خو به وي". لامه وویل، "زه د خپل خانقاه نه نور هم لیرې شوم او دا نړۍ څومره لویه او بده ده"

کیم په تیاره کې ورک شو. محبوب علي چې هغه ته د کوم انگریز د کور پته ورکړې وه، دی د هغې دروازي ته ورسیدو او د برنډې د دیوال سره په شنو بوټو او واښو کې پټ کښیناستو. په کور کې څراغونه بل و او نوکرانو په سپینو جامو کې د ډوډۍ د میز د پاسه لوبني ایښودل. یو انگریز په تورو او سپینو جامو کې برنډې ته راووتلو چې یوه سندره یې زمزمه کوله. کیم په تیاره کې د هغه مخ نشو لیدلې. ده د هند د یو عادي فقیر په شان غږ را

وويستوچي " د غريبانوساتونکيه، تاسو ته دی خیر وي...محبوب علي وای... " انگریز د ده د غږ په لوري ونه کتل او نه پری هیښ شو. هم هغسي ولاړ یې وویل، "څه وای محبوب علي؟" "دا چې د سپین اس د نسل بچي ځای پرځای دي". کیم وویل. "د دی ثبوت څه دي؟" انگریز د گلابو بوتی ته ورنږدې شو. کیم هغه پریږ تاو شوي کاغذ د انگریز پښو ته واچوو او وې ویل، "محبوب علي دا ثبوت راکړې دي" سړي زر د کاغذ د پاسه خپله پښه کښوده ځکه هغه وخت یو باغبان د برنډی سر ته راغلی و او ده نه غوښتل چې هغه کاغذ وويني.

کله چې باغبان بیرته ولاړو نو انگریز کاغذ د زمکې نه راواخستو او د هغې پرځای یې یوه روپی و غورځوله. کیم د روپی شرنګ واوریدو. انگریز په گړندي گامونو کورته ولاړو نو کیم وروراندی شو اوچتک هغه روپی یې جیب ته کړه. خو هغه د روپی پرواه نه ساتله. ده د خپل پیغام اغیزې په هغه سړي لیدل غوښته. له هغه ځایه د وتلو پر ځای دې ورو ورو لکه د مار په زمکه تاو راتاو کور ته نور هم نږدې شو. دی خبر و چې د هند انگریزي بنگلې چار چاپیره خلاصې وي. انگریز یو وړوکی کوټې ته ورغلی و چې د برنډی په یو سر کی لکه د دفتر ښکاریدو. هلته د کاغذونو او دوسیو پښونه ایښي و او انگریز اوس په یوې کرسی ناست د محبوب علي له خوا رالیرل شوي کاغذ ته کتل. د سړي مخ د څراغ په رڼا کی واضح ښکاریدو او د کاغذ په ولوستو د ده رنګ واوختو.

په دی وخت کی د یوې ښځې غږ واوریدل شو چې "ویل یې...گراڼه چیرته یې؟ ژر د ناستي کوټې ته راشه چې میلمانه راتلونکي دي" سړي اوس هم د کاغذ مطالعه کوله. ښځې څو شیبې وروسته بیا چیغه کړه، "میلمه راغلو، زه په دروازه کی د پوځیانو غږ اورم" سړي ورمڼده کړه او هم هغه وخت یو لوی موټر چې شا ته څلورو پوځیانو بدرگه کوو، په دروازه راننوتو. پوځیانو پښې ودربولې او سلامي ودریدل. له موټر یو لوړ دنگ سړي چې وینسته یې تور و، را ووتلواو یو بل ځوان ورسره مله و.

کیم د موټر پای سره نږدې پر زمکه پروت و، سړو په خندا خبرې کولې. د تورو وینستو سړي د کیم د سړي نه څه پوښتنه وکړه نو هغه په ځواب کی وویل، "بي شکه، محترم، د اس په اړه یو خبردی" بیا بل سړي ته یې وویل، "مونږ به څو شیبو کی بیرته راشو، تر هغې ټول مشغول ووساته".

پوځيانو ته يې د انتظار وويل او دواړه هغه وړوكي دفتر ته ولاړل. موټر بهر ووتلو او کيم وليدل چې دواړو سړو د محبوب علي له خوا راليزلي کاغذ ته کتل. دوي په ورو غبر خبرې کولې خو بيا هم کيم اوريدې شوې. لوړ سړی. اوس د اوونيو خبره نه ده، د ورځو معامله ده، بلکه د څو ساعتونو. ما د څو ورځو نه د دې خبرې توقع لرله خو دی... دی معلوماتو ورباندي يو ميخ ټک وهلو. نن دی "گروگن" دلته ډوډی ته رابللی دی؟ ځوان سړی. هو محترم او مېکلين هم راځي.

لوړ سړی... ډېره بڼه ده، زه به دوي سره پخپله خبری وکړم. دا هم ضرور ده چې معامله دی کونسل ته وړاندې شي، خو په داسې کارونو کې سمدلاسه عمل پکار وي او مونږ د دې لپاره جواز لرو. د پنډی او پيښور کنډکونو ته خبردارې ورکړی. په دی به د اوړي کومکونه اغيز من شي خو بله لاره نه لرو. که په لومړي ځل مو دوي ته سم گوزار ورکړي وي نو اوس به دا حال نه وی. اته زره به بس وي.

ځوان سړی. د توپخاني په اړه څه وايی؟

لوړ سړی. په دی بايد د ميکلين سره خبرې وکړم.

ځوان سړی. محترم دا د جنگ مانا ورکوي؟

لوړ سړی. نه... دا د سزا مانا ورکوي. لکه چې يوسړی د خپلو مشرانو د عمل په بدل کې تاوان ورکوي.

ځوان. خو کيديشي. سي ۲۵ دروغ ويلې وي.

لوړ سړی. د ده معلومات د نورو د معلوماتو تاييد دي. په عمل کې مونږ

شپږ مياشتې د مخه خبر شوي و. دوي سره د روغې يو چانس و، خو

پرځاي يې دوي په دی موده کې ځانونه نور هم قوي کړل. هغه څو

ټيليگرام پيغامونه سمدلاسه وروليره. خو د نوي خفيه شفر سره. زما او د

وارټن د شفر سره. زما په فکر ميرمنو ته به نور د انتظار زحمت نه

ورکوو. نورې خبرې به د سيگرتو پرڅکولو وکړو. زه خبر وم چې

همدغسې به کپري، دا سزا ده، جنگ نه دی.

کله چې د موټر بدرگه پوځيان له لوی دروازی ووتل نو کيم لکه د چينجي د

ديوال سره سره وڅکيدو او د کور شاته ولاړو. د خپلې تجربې پر اساس

دی خبر و چې هلته به ډوډی پخيري. په پخلنځي کې هر ډول خلک په

کاراخته و او ده هم پکی ځان ورگډ کړو، خو يو کس دی وشړلو. کيم په

ژړا وويل، "ما غوښتل چې لوبسي درته ووينځم او يو توک ډوډی وخورم".

هغه کس ورته وویل، "زه زه، د امبالي ټول خلک هم په دی کار پسې راوتلي دي. څه تنبته"، دوي اوس د بنورو قابونه دننه وړل، "ته فکرکوي چې کرایټن صیب د میلستیا د کارونو لپاره ستا په شان کوڅه ډب غواړي؟" کیم د لور پوځي په اړه ځان خبرول غوښته. هغه لویو قابونو ته وکتل او وې ویل، "ډیره لویه میلستیا ده". یو چا وویل، "د حیرانتیا خبره خو نه ده چې مشر میلمه جنگ لایت صیب دي. سپه سالار"

د کیم لپاره دا معلومات بس و او د سترگو په رپ کی دی ورک و. کله چې دی له هغه کوره ووتلو نو سوچ یې کوو، آیا دا هر څه د یو اس د نسل لپاره کپري؟ محبوب علي ته پکار و چې ما سره راغلي وې او کتلي یې وې چې دروغ څنگه ویل کيږي. د دی نه وړاندې د محبوب علي ټول پیغامونه چې کیم ورته اوړل د بنځو په اړه و. اوس د سرو خبرې وې. لور سري ویل چې دوي به یو ځای چا ته د سزا ورکولو لپاره پوځ لیږي، دا خبر به پنډی او پینور ته ځي، توپي هم پکی دي. هغه په لاره روان و او چرت یې وهلو چې که زه لږ نور دوي ته ور نږدې شم نو ډېر لوی خبر به پیدا کړم.

دی چې د کروندگر د ماما کشر زوي کور ته ورسیدو نو د یو قانوني معاملي په اړه بحث کیدو او لامله خوبولي و. د شپې د ډوډۍ نه وروسته یو چا چلم راوړو نو کیم هم ترې کش وکړو. هغه ته خپل ځان نن د یوسرې په شان بنکاریدو. ناستو کسانو د ده سره ډېر په ادب خبرې کولې ځکه د کروندگر میرمني ټولو ته د سره غويي او د ده له بلې نړۍ نه د راتلو خبره کړې وه. د دی کورنۍ برهمن ملا چې راغلو نو د لامله سره یې په دیني معاملو خبرې پیل کړې. د ادعیانو نه خبره نجوم ته لاړه او دواړو ملایانو د ستورواو د کایناتو خبرې راواخستې. شپه ناوخته د کروندگر میرمني د خپل برهمن نه د لامله په اړه وپوښتل نو ده وویل، "هغه بی شکه پوهه سري دی، که څه هم زمونږ خدایان نه مني خو دی د حق په لاره روان دي".

کیم له برهمن نه د سره غواي په اړه معلومات وغوښتل نو هغه د ده د زیریدوورځ، نیټه او شیبه ترینه پوښتل. کیم وویل، "په کومه شپه چې په سري نگرکی لویه زلزله راغلي وه، د مې لومړۍ نیټه وه. د لومړي چرگ بانگ او د دویم چرگ بانگ په مینځ شیبو کی زه وزیریدم". کیم ته دا هر څه هغې بنځې ویلي و چې د ده پالنه یې کړې وه. په دی خبره یوې

ميرمني ټولو ته وويل، " وگورئ دا د دی خبرې ثبوت دي چې مريد غير عادي قوت لري". برهمن د غولي په خاوره کې د ستورو نقشي جوړې کړې او د سره غواي د اصل په اړه يې وپوښتل. کيم په جوش ورته ټوله کيسه تيره کړه چې په شين ميدان کې د سره غويي له ليدو وړاندې، دوه کسان به لاره هواروي او بيا به د ده قسمت ورسره بدل شي. برهمن د ستورو او د سپورمې او د لمر خبرې کولې، بيا ده ته يې د يو وړوکي لرگي د راوړو امر وکړو. تر نيم ساعت پر زمکه کله يوې خوا ته به يې ليکه رابنکله او کله بل، اخر هغه وړوکي لرگي يې د دم په ويلو ويلو په نقشه واچوو او وې ويل، " ستوري واي چې په راتلونکو دريو ورځو کې دوه سړي به هر څه تيار کړي. له هغوي وروسته به سره غواي ښکاري خو د دی هر څه سره د جنگ او د وسله والو کسانو نښي هم ښکاري".

د کروندگر ميرمني وويل، " مونږ سره د اورگاډي په ډبه کې يو سيک پوځي ناست و کنه". برهمن سر و خوځوو، " زه د وسله والو پوځيانو خبره کووم، په سوونو کې، ستا د جنگ سره څه سروکار دی؟ ستا ستوری تاوده او قهر ژن دی، چې ډېر ژر د جنگ الامه بناي". لامه په تلوسه وويل، " هچري نه... مونږ يواځې د صلح غوښتونکي او د سيند په لټون يو". کيم وموسيدو، ځکه د پيرنگي په کور کې وړاندې يې چې څه اوريدلي و هغه ورته په زړه شول.

برهمن په خاوره کې کښلي نقشونه په خپله پښه وړانول او ويل، " له دی زيات زه په راتلونکو دريو ورځو کې څه نه وينم هلکه، په دريو ورځو کې سور غواي به درته ښکاره شي". لامه په تلوسه وويل، " او زما سيند، زما سيند به څنگه شي؟ " برهمن ورته په افسوس وويل، " وروره دا عادي خبره نه ده"

په بل سهار ټولو په دوي تينگار وکړو چې ايسار شي، خو لامه نه منل. کوربانو کيم ته د ښې ډوډۍ يوه لويه غوټه برابره کړه او درې انې هم د لاری د خرڅ لپاره ورته ورکړې. بيا ټولو دواړو ته په مخه ښه وويل او دوي د جنوب لوري ته پلي روان شول. لامه په افسوس وويل، " داسې خلک به د خپلو غمونو نه چرې ازاد نشي". کيم د ډوډۍ پڼد په سراخستي، وويل، " که دوي ازاد شول، نو په نړۍ کې به يواځې بد خلک پاتې شي او بيا زمونږ په شان خلکو ته به ډوډۍ او سرپناه څوک ورکوي؟" لامه يوه

وياله وليده نو ورته يې وويل، رايه وگورو، هسي نه زمونږ سيند هم دا وي. دوي په پټيو کې روان و او د کلي ټول سپي ورپسي و. کيم او بوداي لامه له سابو د پټيو نه تيريدل چې يو بزگر د خپل ډانگ سره په قهر او په بنکنځلو د دوي لوري ته په منډه شو. ده د امبالې په بازار کې ترکاري او گلونه خرڅول او کيم د ده د ژبې نه اندازه لگوله چې دی به د کومې سيمې وي. لامه د سپوهيڅ پرواه ونکړه او کيم ته يې وويل، "دا سړي څومره بده خله لري او خبر نه دی چې مساپرو سره خلک مهرباني کوي، مريده، خبردار ووسه چې دا سړي د بني طبقي راته نه بنکاري". سړي ورته رانږدي شو،

سړي. هو هو... گدايانو، ووځئ له دی پټيو.

لامه. (په صبر) مونږ ستا د بی برکته پټيو نه په وتلو يو.

کيم. (په چيغه)، که بل فصل دی وونشو نو دا به ستا د ژبې گناه وي.

هغه سړي لږ نارامه شو او لهجه يې نرمه کړه.

سړي. دا نړی له خيرات خورو ډکه ده.

کيم. او باغبانه، ته څنگه پوه شوي چې مونږ له تا خيرات غواړو؟ مونږ خو د دی پټيو په سر کې هغه سيند کتل غواړو.

سړي. (ناخواله خندا)، سيند.. تاسو د کوم بنار اوسيدونکي يئ، چې کنال نه مو سيند جوړ کړو. وگورئ دا نيغ جوړ شوي دي، سيمتي مورگي لري او د دی اوبه زه د سپينو زرو په بيه اخلم. البته د دی نه ور اخوا د سيند يوه څانگه شته، خو که ستاسو اوبه پکاري وي نو زه به يې درکړم، او که پی مو ...

لامه. (په تگ) نه نه... مونږ به سيند ته ورشو...

سړي. (په وارخطاي) پی او ډوډی... اي... گوري، ما ته يا زما پټو ته بنيري مه کوئ. تاسو خو خبر يئ چې په دی گرانه گرانی کې اوس دومره سوالگر پيدا شوي دي چې...

لامه. (کیم ته) وو دی لیدل، اول د قهر په سرو خاوروکی پټ، ده خومره
 سخته ژبه کاروله. اوس یې هغه دوره له سترگو لرې شوه، نو هم یې زړه
 نرم شو او هم یې ژبه. خدایه... د ده پټي دی تل شنه وي. ای بزگره... پام
 کوه چې د انسانانو قضاوت په تادی کی مه کوه.

کیم. ما داسی جوگیان لیدلي دي چې خلکو ته یې د انغري نه واخلي،
 ترغوجلي پورې بنیره کړې وه. څه فکر کوي، دی سپیڅلي او هوبنیار دي
 او که نه؟ زه د داسي کس مریدیم.

لامه. غرور بنه شي نه دي... هغه څوک چې د توازن په لاره روان وي،
 غرور نه ډډه کوي.

کیم. خو تا وویل چې دا سړي د ټیټي طبقی دي او خرابه خله لري.

لامه. د ټیټي طبقی... ما خو داسی نه دی ویلي. دا څنگه کیدېشي؟ زه
 انسانان په طبقوکی نه وپشم. ټول د خدای مخلوق یو. په سر کی د ده چلن
 بنه نه و خو وروسته مودب شو نو ما د ده گناه هیره کړه. بله دا چې دی
 هم زمونږ په شان دي، د مادي نړی په څرخ تړلي دی، خو زمونږ نه په
 دی توپیرلري چې دی د خلاصون په لاره نه ورځي.

دوي دواړه د کنال غاری ته ودریدل چې د اسونو او د نوروڅاروو د پښو
 نښی پری جوړی وي. لاهه یو څو شیبی اوبو ته کتل، هلته د گني فصل هم
 شین و. کیم د څو گنو د سیوري لاندی کښیناستو او ترې پوښتنه وکړه چې
 دی به سپیڅلي سیند څنگه پیژني نو لاهه ویل، "د دی په موندلو، ما ته به
 هر څه رڼا شي. خو دا هغه سیند نه دی، کاشکه په دی اوبو کی اوسیدونکو
 ورو چینجو راته ویلي شول چې زما سیند چرته دی."

کیم هغه وخت یوه لوی بنامار ولیدو نو لاهه یې شا ته رابنکلو او دواړه ساه
 نیولي ودریدل. بنامار چې ژیر او نسواري لیکي یې لرلي، غاړه بنکته کړه
 او د کنال اوبه یې وڅښلي. بیا هم دغسي په زمکه پروت و. کیم اخوا
 دیخوا کتل او ځان سره لگیا و چې یوه کوتک راسره وي نو د دی بنامار
 مری به می ماته کړی وي. لاهه ورته وویل، ولی؟ دی هم زمونږ په شان
 د ژوند په څرخ سپور دي. کیم وویل چې د ده له هر ډول مارانو نه کرکه

کیري. خو لاما ایسارکرو، "پریرده چي دی هم ژوند وکړي". په دی کی بنامار په یوشرنګیدلي غږ خپل سر پرانستو او چمچمار تری جوړ شو. لاما هم هغسې ورسره خبرې کولې، چي "وروره، که زما د سیند په اړه دی څه معلومات وکړل نو بیا راشه". کیم ورته په غلي غږ وویل، "ستا په شان سړی ما تر اوسه نه و لیدلي، څنگه، دا بنامار هم ستا په خبره پوهیري؟" څوک څه خبر دي لاما وویل او د بنامار څنگ ته ورو غوندي تیر شو چي په خاوره کی تاو راتاو پروت و.

هغه کیم ته اشاره وکړه، خو دی په ویره و، "زه د بلي غاړې نه درځم." لاما ورته ډاډ ورکړو، "راځه هیڅ درته نه واي." کیم زړه نا زړه و خو لاما ورته لاس اوږد کړو او په چيناي ژبه یې څه وویل. کیم فکر وکړو چي هغه څه "دم" ویلو. دی ورو ورو د بنامار څنگ نه تیر شو خو هغه سر هم راپورته نکړو. کیم له خپلي تندي خوله پاکه کړه او وې ویل، "بڼه نو اوس کومي خوا ته ځو؟" لاما وویل، "دا ستا کار دي چي فیصله وکړی، زه زور یم او دا سیمه نه پیژنم. راځه چي یو بل سیند ولټوو."

د سیند لټون

د پنجاب په دی بنیرازه زمکه په یو وخت درې فصلونه کیدل، گنا، تمبکو، او نوره سبزي، لکه موی او ټیپیر. دوي ټوله ورځ گرځیدل او هر ځای چي اوبه یې ولیدې نو ورته به ولاړل. کله به سپي ورپسې شول او کله د غرمې په خوب ویده کلي وال یې راوینن کړل. په هر ځای لاما د خلکو پوښتنې ځوابولي او بیا به هغوي ورته د یو سیند درک ورکړو. کله کله به چا ورباندې وځانډل خو زیاتو خلکو ورته د دمې وویل، اوبه یا شوملي یا پی به یې ورله راوړل، ډوډی به یې ورله ورکړه. بڼخي به زیاتي مهربانه وې. ماشومان به په پیل کی شرمیدل او وروسته به ورسره مله شول. ماښام دوي په یوکلي کی د خټو د یوي جونگري څنگ کی د لوي ونې لاندی کښیناستل.

د کلي سپين ږيري مشر ورته راغلو او د دوي کيسه يې واوریده. د لامه د کبنيانستو لپاره يې يوکت واچوو او گرمه ډوډی يې راوغوښته. بيا يې چيلم ورته تازه کړو او د کلي پندت يې راوبللو. کيم يو څو هلکانو ته د لاهور د بنايست، د اورگاډي د سفر او د بناړ د ژوند کيسې کولې. سړي پخپلو کی لگيا و. اخر د کلي پندت وويل چې دی د سيند په اړه څه نه شي ويلي خو لامه د حق په لټون راوتلی دی او د ده په شان يو بل جوگي هم تيره مياشت راغلي و. ناستو ولاړو خلکوته يې وويل، "په ياد مو دي، د شمشتی (کيشپ) جوگي. ټولو سر و خوځوو. هغه جوگي ته کرشنا په خوب کی ويلي و چې که دی پخپله پرياگ ته ولاړو نو بي له سوخيدو به جنت ته ځي. پندت اعلان وکړو، "دا جوگي په هغو خدايانو باور نه لري چې زه يې پيژنم. خو صبر وکړئ... دی زوردي او له لرې راغلي دي او بله دا چې ليونې دي. بيا يې لامه ته وويل، "له دی ځايه شپږ ميله لويديځ ته جرنيلي سرک کلکتې ته ځي". لامه په تلوسه وويل، "خو زه بناړس ته روان يم"، پندت وويل، "هو هغه سرک بناړس ته هم ځي او د شمالي هند د ټولو سيندونو نه تيريري. خو اوس به بنه دا وي چې تاسو شپه په دی کلي کی وکړئ، سهار به سرک ته ووځئ او په لاره چې هر سيند نه تيريري، درته به معلوم شي".

لامه دا خبره خوښه کړه. هغه څو دعاگانې وکړې چې وروستی يې په چيناي ژبې کی و. بيا يې کيم نه پوښتنه وکړه "په هر څه پوهه شوي؟" کيم ورته په ادب وويل، "هو" د کلي مشر کيم ته وکتل چې د يوې جينی سره يې خبری کولې. لامه د کيم د لټون او د ده د مرید کيدو کيسه ټولو ته تيره کړه او دا چې هغه د خداي له اړخه له بلی دنيا نه ده ته راليرل شوي دي. پندت موسکې شو او کيم ته يې په چغه وويل، "ته څوک يې؟" هغه د بل سر نه په زوره وويل "د سپيڅلي لامه مرید" پندت وويل، "ستا جوگي واي چې ته پيري يا روح يې." کيم وويل، "نو پيري ډوډی خوري شي؟ زه خو اورې يم." لامه په زوره وويل، "دا د ټوکو خبره نه ده. په هغه بل کلي کی، چې ما نه يې نوم هير شو، نجومی دا خبره کړی وه." کيم د لامه په غوږ کی وويل، "هغه د امبالي بناړ و چې بيگا شپه مو پکی وکړه." د لامه راياد شول، "هو امباله نوميدو، هلته نجومی پخپل علم څرگنده کړه چې زما مرید به په دوو ورځو کی خپل مراد ته ورسيري. خو هغه ستاد

ستورو په اړه څه ويلي و؟" کيم غاړه تازه کړه او د کلي ټولو سپين ږيرو ته يې وکتل. "زما د ستوري مانا جنگ دې." يو کس وخنډل. خو بل وويل، "دا وړاند وپېنه خو نه ده، په سرحدونو هر وختي جنگ کيږي". خو په سپين ږيرو کې يو پخواني پوځي هم ناست و چې په غدر کې د ده په ميرانه انگرېزانو ورته انعامونه ورکړي و او اوس هم انگرېز چارواکي او کمشنر د ده ليدو ته راتلل. د ده زامن هم په پوځ کې و. هغه په زوره وويل،

پوځي... د هلک خبره وړاند وپېنه ده.

کيم (په چغه)، دا به يو لوي جنگ وي، د اتو زرو پوځيانو...

پوځي. لښکر به د سرو کوټونو وي که د هند کنډک؟

کيم. (په تلوسه) سره کوټونه به وي، د گوراگانو لښکر او توپي به هم وي.

لامه. (وارخطا) نجومی خو راته دا خبره نه وه کړی.

کيم (په جوش) دا خبر يواځې ما ته راغلی دې چې اته زره پوځيان به د پنډۍ او پېښور نه د جنگ لپاره ځي.

برهمن. ده ارو مرو دا خبره په بازار کې اوريدلی ده.

لامه. خو دی ټول وخت له ما سره و. څنگه خبر شو.

پنډت. چې سپين ږيري مړ شو نو دی هلک نه بهدېر ښه مداري جوړ شي. دا څه نوي لوبه ده؟

پوځي. يوه ښه راوښايه. که د جنگ خبره وي نو زما زامنو به له وخته ما ته ويلي وي.

کيم. کله چې هر څه فيصله شول نو ستا زامن به هم خبر شي. خو هغه کس چې دا اختيار يې په لاس کې دې، ستا له زامنو ډېر لور ناست دی.

بابا، ته راته ووايه. آيا د اتو زرو پوځيانو د توپونو په بدرگه د تگ خبره به تيتو خلکو کړی وي؟

پوځي.. نه

کيم.. نو ته خبر يې چې د دی پوځ امر به چا ورکړی وي؟

پوځي. هو، ما هغه ليدلي دي.

کيم. څوک دی؟

پوځي. زه يې له هغه وخته پيژنم چې دی د توپخاني افسر و.

کيم.. لور دنگ سړې، تور ويښته او داسی قدم اخلي.

کيم د پوځيانو په شان ايغ نيغ وگرځيدو. يوکس وويل چې هر پوځي همدغسی گرځي. خو کيم ورته وويل، نه په دی کی توپير دی، هغه لور رتبه کس داسی گرځي او داسی سوچ کوي. دا يې وويل او خپله گوته يې په تندي کيښوده او ورو ورو يې بنکته جامني ته برابره کړه. بيا خپله خولی يې په ترخ کی ووهله او د زاني په شان ودریدو. ټول خلک دی ننداری ته ځير و. پوځي پوښتنه وکړه، "دا افسر د امرکولو پر وخت څنگه چلن کوي؟ کيم وويل، "دې خپل څټ گروي، بيا يوه گوته پر ميز وهي او پوزه راکاري. بيا امر کوي، چې فلانی فلانی کنډک راواستوی، فلانی توپي وروليزي." هغه خپل لاس يو موتي کړو او په زوره يې وويل، "دا جنگ نه دی، دا سزا ده سزا"

پوځي اوس قانع شو او وې ويل، "بس بس، زه پوهه شوم چې دی څوک دی. ما د جنگ د میدان په لوگو کی د ده غږ اوریدلي دي." د کيم غږ واوښتو او وې ويل، "ما خو لوگي و نه لیدو، دا هر څه می په تياره کی ليدل چې يو سړي ورته لاره پاکه کړه، بيا په اس سپور يو تن راغي، بيا دی پخپله راغلو. بابا، ما ريښتيا ويلي دي که دروغ؟" پوځي وويل، "بي شکه، دا هم هغه افسر دی." لامه په وياړ ټولو ته وويل، "ما تاسو ته نه وويلي چې دی له بلي دنيا راغلی دی. دی د ستورو ملگری دی." يو سپين

بريري وويل، "خير په مونږ څه اړه لري؟ اي، که ته د غيب خبر ورکولې شي نو ما سره يوه غوا ده چې سره ټاکي لري. بناي ستا د غواي خور وي." کيم وويل، زما ستوري ستا په څاروو پورې نه دي تړلي. "يوى بنځي وويل، "هغه غوا ناروغه ده، دى زما ميره دى او د خبرو چل ورله نه ورځي. ته راته ووايه چې هغه به جوړه شي که نه؟"

کيم که يو عادي چلباز کس وي نو دا لوبه به يې غځولي وي، خو دى په لاهور کې لوي شوي او ديارلس کاله يې د فقيرانو او د عامو خلکو چلن کتلې و. د کلي پندت هغه ته په کينه کتل. کيم وويل، "زما په فکر تاسو يو ډېر بڼه پندت لرئ چې دا اوس مې وليدو." بنځي ته يې وويل، "ته او ستا ميره فکرکوي چې ستاسو غوا به په تشو خبرو جوړه شي. د عبادت کوونکو سره درغلي مه کوئ. يو خوسكى خپل پندت ته ورکړئ او که خدای درته ډېر په قهر نه و نو غوا به مو په يوه مياشت کې بيا پي ورکوي." پندت د ځان سره وويل، "پورا استاد دى، ما په څلويښتو کالو کې دا کارونشو کړي." کيم ور زياته کړه، "لږ اوږه، لږ کوچ او يو څو دانې لاجي، په دى څوک شته من کيري؟"

پوځي ودریدو او کيم ته يې ست وکړو چې که دوي دواړه شپه له هغه سره تيرول غواړي. پندت د دى تاييد وکړو خو وي ويل چې د لامه خدمت د دوي د دهرم شاله (عبادت ځاي) دنده وه. ټول د دوي د ځواب په انتظار و. کيم ورو غوندي د لامه څنگ کې ودریدو او ورته يې وويل، "پيسي چرته دي؟ هغه ورته وويل، "زما ملا سره تړلي کسوره کې." کيم ورته وويل، "شابه زر دا کسوره ما ته راکړه خو چې څوک پري پوهه نشي." لامه ويل، "ولې، اوس خو مونږ ټکت نه اخلو." کيم ورته وويل، "زه ستا مرید يم که نه؟ ما تر اوسه ستا ساتنه کړې ده که نه؟ پيسي راکړه او سهار رانه بيرته واخله." هغه د لامه په کمر بند لاس ووهلو او د پيسو کسوره يې په تياره کې راوويسته. لامه سر و خوځوو. "زه هم داسې دى وي. دا بده نړۍ ده، زه خبر نه ووم چې پکې دومره خلک اوسيري."

په بل سهار د کلي پندت سخت په قهر بنکاریدو خو لامه خوشاله و او کيم د زور پوځي په کور کې دومره کيسې اوریدلې وې چې ورباندې سم مور شو. پوځي ورته په عمل کې وبنودله چې کله به هغه په اس سپور شو نو

خپله توره به يې څنگه په زنگانه ايښي وه. لاما د کيم په ليدو ورته وويل، "د دی کلي هوا ډېره بڼه ده، نور کله زما خوب کچه وي خو بيگا مې اړخ هم نه دی بدلولي، اوس مې هم سر لږ دروند دی." کيم پوهه شو چې پندت به لاما ته د شپې بڼه ډېر اښکړی وي چې وي شوکوي. ورته يې وويل، "يوگوت گرم پی وڅښه." کيم د اښمیانو لپاره يو څو کورنيو نسخو نه خبر و.

دوي د سفر لپاره تيار شول نو لاما پوښتنه وکړه چې د کلي والو د خدمت په بدل کی څه وکړي. هغه د پندت نه خوشاله معلوميدو او کيم ته يې وويل چې کولې شي، هغه دهرم شاله ته يوه روپی ډالی کړي. کيم ورته وويل، "محترم، تا کله په سرک يواځی سفر کړي دي؟" هغه وويل، خود نو... په کوهلو کی زما مرید چې مړ شو نو تر پتهانکوټ پوری يواځی ووم. په لاره هر چا چې راسره بڼه وکړل نو هغه ته به مې يو څه نذر ورکول." کيم په سخته لهجه وويل، "اوس ته په هند کی يې، د دوي اسطور هډېر لاسونه لري. دوي پخپل حال پرېږده."

زور پوځي دوي ته په مخه بڼه ويلو لپاره پخپلې کچرې (يابو) سپور راغلو، يوې ډډې ته يې توره هم خړیده. د کلي خلک خفه ښکاريدل او پندت خو ورته ډېر بد بد کتل. هغه د شپې خپل بڼه اښکړی لاما ته ورکړي و خو هيڅ پيسې يې ورسره و نه موندلې. پوځي ورته په کچرې د سپريدو اشاره وکړه، خو کيم ويل "زه د خپل جوگي غلام يم." پوځي ورته وويل، "ته چې پخپله د جنگ ستوري لري نو ولې دی ژير جوگي پسې روان يې؟" کيم ورته وويل، "دی له نورو ډېرو جوگيانو توپير لري. دی يو ريښتوني جوگي دی. مونږ نه نجوميان يو، نه مداريان او نه گدایي گر." پوځي وويل، "هغه خو ما پخپله وليدل خو زه دا سرې نه پيژنم."

د سهار په تازه هوا کی لاما د اوبښ په شان لوي لوي گامونه اخيستل. خپلې دعاگانې يې ويلي او تسبيح يې اړولي. دوي د امونو د باغ نه تير شول چې د هغې نه خوا په پټيو کی ټول خلک په کار اخته و. په ختيځ کی د هماليه د غرونو تن انځور ښکاريدو. لاما د خپلې تسبيح يو اتيايمه دانه واړوله نو کيم ته يې وويل، زما ارمان په زړه کی پاته شو چې هغه دهرم

شاله ته مي يوه روپۍ ورنکړه. پوځي توخي وکړو نو لامه د هغه د شته والي نه خبر شو. مخ يې واړوو او ورسره خبرې پيل کړې،

لامه. ته هم د سيند په لتون راوتلي يې؟

پوځي. دانوي ورځ ده. د سيند د اوبو اړتيا د لمر پويديو نه وړاندې وي. زه راغلم چې تاسو ته لوي سرک ته ورتلونکي لنډه لاره در وښيم.

لامه. نو دا توره دی ولي راوړې ده؟

پوځي. زه خبر يم چې په ټول هند کې د پوليسو په امر څوک وسله نشي گرځولی. خو د دی ځای حوالدار ما پيژني. زما يو ارمان دي چې د اړتيا پر وخت له دی توري کار واخلم.

لامه (په افسوس) د يو سړي وژنه به درته څه گټه وکړي؟

پوځي. هيڅ هم نه، خو کله کله بد انسانان که وونه وژل شي نو نړۍ به د زما په شان ارمني کسانو لپاره تنگ شي. ما د ډېلي نه تر جنوب پوری زمکه په وینو سره ليدلی ده. څه ليونتوب و.

لامه. هغه خدايان به خبر وي چې دا وبا يې راليرلي وه.

پوځي. د هند په پوځ کې ليونتوب ورگډ شو او عسکرو خپلو افسرانو ته د ټوپکو شپيلۍ واړولې. دا ليونتوب که هلته ودریدلې وي نو بنه به وي، خو دوي د افسرانو ميرمني او ماشومان هم ووژل. بيا له اوو سمندرونو نه اخوا نورکسان راغلل او هغوي لا ظلمونه وکړل.

لامه. داسې گنگوسی ډېر پخوا ما ته هم رارسيدلي وي. زما ياديري، هغه کال يې د " تور کال " په نوم يادوو.

پوځي. نه پوهيرم، تا څنگه ژوند تير کړی دی؟ گنگوسی؟...هن...ټوله نړۍ له دی پيښې په لرزان وه.

لامه. زمونږ نړۍ تراوسه یو واری خوزیدلی ده، کله چې زمونږ سپیڅلي بودا رڼا تر لاسه کړه.

پوځي (په سخته لهجه) زه خبر یم چې ډېلي په لږزان وه او ډېلي د نړۍ "کولمه" گڼلي شي.

لامه. ښه نو دوي ښځې او ماشومان ووژل، دا ډېر بد کار و او باید سزا یې موندلې وي.

پوځي. ډېرو خلکو دا کار وکړو خو هیڅ گټه یې نه وه. زه هغه وخت د سپارو په یو غونډ کې ووم. په دی کې شپږ سوه او اتیا تکړه ځوانان و. ته باور وکړه چې درې تری ژوندي پاتې شول. یو پکی زه وم. ما پخپل اس یو انگریز میم صاحب او د هغې ماشوم سپاره کړل او اويا میله لرې یو خوندي ځای ته مې بوتلل. خو ما نولسو سختو جگړو کې برخه اخستې وه، د اسونو شپږ څلوېښت جگړې مې وکړې. د وړو جنگونو خو حساب نشته. په وجود مې نهه تپونه خوړلي دي. څومره میډالونه مې وگټل او دا د کلي زمکه یې هم راکړې ده. درې زامن لرم چې زما په غیاب کې راپسی ملنډی وهي.

لامه. اوس په دی زاړه عمر کې ته د څه شي ارمان لری؟

پوځي. نیغه ملا، نرم هډونه، چابک لاس او تیز نظر. زه هغه طاقت بیا غواړم.

لامه. طاقت کمزوري وي.

دوي څو شیبې د ونې لاندې دمه وکړه. کیم د یو مری سره لوبی پیل کړی. د کلي یو چاغ ماشوم چې په لاره روان و، د لاهه په لیدو نږدې راغی او هغه ته په ادب ټیټ شو، خو د ټیټیدو پر وخت بی ټولې شو او راپریوتو. کیم په زوره وخنډل نو ماشوم په ژړا شو. پوځي زر ورنږدې شو او دی یې دلایه کړو. "مه ژاړه، شهزاده خیردی، خور شوی نه یې." لاهه چې څو شیبو له یې سترگې ورغلي وې راوینس او تسبیح یې اړولې. ماشوم په

ژړا تسبیح ته لاس کړو چې زه دا غواړم. لامه د هغه سترگو ته وکتل،
تسبیح یې په وانبو لکه د مار کینودې او یوه سندره یې وویل،

یو موتې لاجي... یوخمځی غوري

وریزې دال او مالگه... ستا زما پوډی

ماشوم له سندري خوند ورکړو او په خندا شو. پوځي ترې پوښتنه وکړه،
دا سندره دی له کومه وخته یاده ساتلې ده؟ لامه وویل، "دا مې په پټان
کوټ کې زده کړی وه. ماشومانو سره مهرباني کول پکار دي." پوځي
ماشوم ته یوه پیسه ورکړه چې ځان ته د کلي په هټی خواره واخلي. له
دمې وروسته دوي لږ مزل وکړو نو لوی سړک ته راووتل.

جرنيلي سړک

د دی لوی سړک چې انگریزانو ورته جي-تي-روډ ویل، منځ برخه پخه (قیرشوی) وه او د لویو موټرو او لاریو لپاره وه. د دی دواړو غاړو ته د
اس او خرگادو لپاره بیله کچه لاره وه. پوځي ورته وویل، "د اورگادي د
راتلو نه وړاندې په دی سړک به هر وختې د انگریزانو موټری تلی راتلی
خو اوس پرې څوک نه تلل. دا خوندي سړک و، ځکه په هر څو میله کې
ورباندي د پولیسو څوکی وه. خو پولیس پخپله غله دي او خلکو نه په زوره
شیان اخلي".

په دی سړک پلي خلک روان و او پوځي وویل، "وگوره داسی ښکاري
چې د خلکو یو سیند بهیري". دا جرنيلي سړک په دی زړه پوری و، چې
تر پینځلسو سوو میلو نیغ جوړ شوی و او د هر نسل خلکو ورباندی سفر
کوو. د دی په هر فرلانگ دواړو غاړو ته سپیني تیري او ورباندې د
فاصلو نښي لیکلي وې. دوي په سړک روان و چې د پولیسو څوکی ته
نژدې شول. هلته یو چار واکي د پوځي سره د توري په لیدو وویل، "څوک
دي چې د قانون پر ضد وسله یې رااخیستی ده. آیا پولیس د ژغورني لپاره
بس نه دي؟" بیا یې وخنډل. پوځي وویل، "د پولیسو نه د ژغورني لپاره

مي دا توره اخستي ده، په هند کی هر څه ټيک ټاک دي؟" د پوليسو کس داري چينگي کړي، " رسالدار صاحب هر څه ټيک دي. زه خو لکه د شمشتي سر رابهر کړم او بيا وردننه کړم. هو دا د هندوستان سرک دی او ټوله دنيا ورباندې روانه ده."

ناڅاپه څوگامه وړاندې په باديدونکي دوره کې د چا له خلي بنکنځلي راووتلي، "د سپي زويه، د سرک نرمه برخه ستا د ملا گرولو لپاره جوړه ده؟ د حيوان اولاده، کم عقل، سرکوزيه، د خره لکي تا ته چا ويلي و چې د سرک منځ ته راوخيژه؟ اوس دا مات پل دي او خپل مات سر دواړه يو ځای کړه." کيم وليدل چې پنځوس گزه اخوا، يو گاډي د سرک په منځ کې مات پروت و او يوه اسپه چې سترگي او پوزه يې له وينو سره و، د راپورته کيدو لپاره زور لگوو او بيا به راپريوته. هغه پوليس چې بنکنځلي يې کولي، په اس سپور او چابک په لاس د اسپي د وهلو هڅه کوله او د گاډي خاوند ورته مخي مخي ته کيدو چې اسپه وونه وهي. هغه د انصاف لپاره زاری کولي. خو پوليس اوس د ده په وهلو لاس پوری کړ. گاډي وال په چغه وويل، "دا بی زبان مال دی." پوځي له خپل کچري رابنکته شو نو هم هغه وخت د پوليسو هغه کس هم د خپل اس نه را کوز شو چې بنکنځلي يې کولي. بيا دوي دواړه د يو بل سره داسی تر غاړه شول لکه چې په هند کې پلار او زوی يو بل ته غاړه ورکوي. هغه پوليس د دي پوځي زوی و.

دوي دجرنيلي سرک پر غاړه د يوي ونې لاندی کبنيناستل. کيم ستړی و خو لامه د سپيڅلي سيند په لټون وړاندی تگ غوښتو. کيم ورته وويل چې لږ صبر وکړه. پوځي وويل، "دا هلک د ستورو ملگري دی، پرون يې راته د هغه چا خبر راکړو چې د جنگ امر ورکوي." د هغه زوی وويل، "دا هر څه به يې په بازار کی اوريدلي وي." پوځي وخنډل، "هر څه چې وي، دا خو يې نه دی کړي چې په اس سپور راشي او پيسي رانه وغواړي." زوی ورته وويل، "پلاره دا د دي خبرو ځای نه دی، راځه زما کور ته به ولاړ شو." پوځي وويل، "دومره خو کولی شي چې دي هلک ته څه پيسي ورکړي، ده زما لپاره بڼه خبر راوړی دی. د جنگ د امکان خبر." کيم وويل، "امکان نه... د حتمي جنگ خبر."

د پوځي زوي يوه سکه ورته وغورځوله او ځان سره د گدايانو او د مداريانو په اړه يې څه وويل. دا سکه څلور انيز (د روپۍ څلورمه برخه) و او دوي پرې ترډېرو ورځو ډوډۍ خوري شوه. لامه د سگي په ليدو ورته يوه دعا وکړه. پوځي پخپلې کچرې لاس رابنکلو او دوي ته يې وويل، "ورځي، په مخه مو بڼه شه، ما په ژوند کې په لومړي ځل يو ريښتوني پېغمبر وليدو چې پوځي نه و. پلار پخپلې کچرې او زوي په اس په يو وار سپاره شول او پخپله مخه ولاړل. کله چې کيم او لامه د پوليسو څوکۍ نه ورتيريدل نو يو پوليس چې وړاندي يې د کيم څلور انيز ليدلي و، وويل،

پوليس. په دې څوکۍ کې له هغې غاړې راتلونکي د هر سړي په سر دوه اني ټيکس (ماليه) دي. تاسو به څلور اني راکړئ. دا د سرکار امر دی او دا پيسې د سرک پر غاړه د ونو لگولو او د سرک د بنکلي کولو لپاره کاريري.

کيم. او د پوليسو د خيټې د ډکولو لپاره هم کاريري. ته څه گڼي چې زمونږ سرونه د خټو جوړ دي؟ يا مونږ د ډنډ چيندخان يو؟ خسر بابا، ته د خپل ورورنه خبر يې، چې څوک و؟

د پوليسو مشر. (له برنډې) پريرده دا هلک. اي تا ته وايم... څوک و د ده ورور؟

کيم. هغه د يو ولايتي بوتل نه کاغذ ليري کړې و او په پله يې نښلولې و. هر څوک چې به له پله تيريدل له هغوي به يې پيسې اخستي چې دا د سرکار امر دی. بيا يوه ورځ ورباندې انگرېز راغی او د ده سر يې مات کړو. اي وروره، زه د ښار کارغه يم، د کلي نه.

پوليس وارخطا شو او دوي يې پرېښودل. خو کيم ترډېره وخته شا ته به څټ و اړوو او د پوليسو هغه کس ته له خپلې شپيلۍ غږوله چې بد بد يې ورته کتل. هغه لامه ته وويل، "داسې مريد لکه زما به بل نه وي. که ته يواځې راوتلی وي او زه درسره نه وي نواوس به يې د لاهور نه لس ميله ليري ستا هډوکي راتولول." لامه وموسيدو او په وروغږ يې وويل، "زه

پخپله هم چرت وهم چې ته پيري يې او كه وړوكي شيطان؟" كيم وويل،
زه ستا مريد يم.

دوي دواړه تر ډېره وخته په خاموشي روان و او تش د لامه د تسبيح د دانو
غږ راتلو چې پخپلو دعاگانو كې ډوب و خو كيم چارچاپيره نړۍ ته سترگي
وازي نيولي وې. دى خوشاله وچې د لاهور د گني گوني پر خاي اوس
پراخو، شنوميدانونو ته يې كتل. خو له هغې هم خونده ورته خلك و. تر
اوسه يې په دې لاره خومره نوي خيري، نوي جامي او د كړو وړو عجيبه
خلك ليدلي و. اوس يې هم په سر ك يوه لويه ډله د سنياسي درويشانو وليده
چې لويې لوي څنې يې وې او پخپلو توکريو كې يې د ځمترك په شان
ځناور اورل. بيا يوتكره كس يې وليدو چې پاكي جامي يې اغوستي وې خو
په پينو كې يې د بيري نينوخرگندول چې اوس اوس له بنده خوشي شوي و.
يو اكالې سيك يې هم وليدو چې د خپلې عقيدې نيلا لباس يې په ځان كې و.
ده لوي څنې او سري سترگي لرلې. د پگري د پاسه يې هغه تيره د چاقو په
خير د اوسپني حلقه وه چې د دوي وسلې كار يې وركوو.

كله كله به يې د يوكلې ټول خلك وليدل چې په رنگا رنگو جامو كې د
كومې ميلې لپاره راوتلي و. بنځو به ماشومان په ډوډه اخستي، خپل بنگري
يو بل ته بنودل، ماشومانو به گني ژوول. د يو پله د لاندې يې موسليان
وليدل چې د ډول او باجې په ساز سندرې يې ويلې. بل خاي د چا ناوې
ډولۍ روانه وه. د لامه سترگي پټې وې خو كيم هر څه ليدل. اخر يې
سكوت مات كړو.

كيم. دا د جنوب سيمه ډېره بڼه ده. اوبه او هوا يې بڼه دي.

لامه. هو خو ټول د ژوند د پل سره تړلي دي.

كيم. اوس مو ډېرمزل وكړو، لمر هم په ډوبيدو دي، يوه دمه به وكړو.

لامه. نن به مو څوك كوربه وي؟

كيم. دا ملك د بنو خلكو ډك دي، (په ورو غږ) او مونږ پيسې هم لرو.

کله چې دوي د دمی یو ځای ته نږدی شول نو د خلکو گڼه هم زیاته شوه. هلته په یو قطار کې د توکو پلورونکي گادې ولاړ و چې تمبکو، پان او ارزان خواړه پکې بار و. د لرگو یو ټال او د پولیسو یوه ټاڼه هم وه. یو کوهې، ورته نږدې څو ونې او د ونو لاندې د پخوانیو بل شویو اوروونو نښې وې چې بنودله یې، په جرنيلي سرک دا د کاروانونو د پراو ځای و. بره په اسمان په سوونو د کارغانو، کفترو او د طوطیانو جوپي خپلو زالو ته روانې وې. په تنورونو د گرمې ډوډۍ او د کبابونو او د پکورو خوشبوي هرې خوا ته خپور و. کیم ته دا هر څه د کشمیر سرای په شان ښکاره شو خو البته دا ځای تریدېر لوی و.

د دوي دواړو اړتیاوېدېرې نه وې. لامه د ډوډۍ په اړه څه خاص بندیز نه لرلو او کیم د هری غرفې نه په خیرات کې د خواړو څه نا څه اخستي شول. هغه د اورد بلولو لپاره یو څو لرگي په بیه واخستل. خلک د ډوډۍ او د خواړو لپاره اخوا دخوا تلل راتلل، خو دوي دواړه د کوهي پر غاړه ناست و. مخامخ د اس یوگادې ولاړ و چې اسونه تری بیل شوي او دوي په وانبو شونډې وهلي او یا اوبو ته یې خله ټیټه وه. په څو گادو کې د ناستو بنځو غرونه اوریدل کیده. په هند کې اوس که څه همډېرو خلکو خپلې میرمنې په اورگادو(ریل) کې بوتلې چې زرخپل منزل ته ورسیري خو ځینو خلکو اوس هم په پخواني ډول په اس گادې یا د غوايي په گادې کې د کور بنځې ورلیږلې. په دی گادو به پردې تړلې وې چې بیگانه سړي یې وونه گوري.

کیم د غوايي یو گادې په نښه کړو چې ډېر ښکلي کړې شوي و او ورباندې دوه گومبدي خیمې لگیدلې وې. دا گادې لږه شیبه وړاندې د پراو ځای ته راغلی و او ورسره اته سړي بدرگه و چې د دوو کسانو سره زنگ وهلي توري هم وې. له ورايه ښکاریدل چې دا د یو مهم کس کورنۍ وه ځکه د هند عام اولس وسله نه گرځوله. د گادې د پردې شا نه یوی میرمنې د بیلا بیلو کارونو لپاره حکمونه کول چې ښکاریده هغی به تل دا کار کړي وي. کیم د گادې سره د بدرگه کسانو جاج واخستو چې نیم نه زیات پکې نري نروچکي د جنوبي سیمو سپین ږیري و. نیم نور د شمال تکره غرنی و چې وړینې خولی او هم هغسې جامې یې اغوستې و.

کیم اندازه ولگوله چي ميرمنه د پاخه عمر او شته منه وه او جنوب کی د خپلو خپلوانو کره روانه وه. بناي لور کره تله او زوم ورپسي د بدرگي لپاره خپل کسان وراستولي و. غرني کسان به ورسره د کوهلو يا کانگري نه راغلي و. دا هم خرگنده وه چي د ميرمني لور په دی گادي کی نه وه، که نه هلته به سخته پرده کیده او ساتندويانو به هيڅوک ورته نږدي نه پرېښودلي. کیم سوچ وکړو، دا ميرمنه خوشاله ښکاري او هغی سره ليدل پکار دي. دی خبر و چي لامه به دا خبره وونه مني، خو د مريد په توگه هغه دا خپل فرض گڼلو چي د دواړو لپاره تری خيرات و غواړي. هغه چي څومره يي امکان کيدي شو، هغه ښکلي گادي ته نږدی اور بل کړو چي په ساتندويانو کی يي څوک وشري. لامه اوس پر زمکه ناست و او تسبيح يي اړولي. يو غرني ورته په ماته گوډه هندوستاني ژبه کی وويل، " او... گدایانو، له دی حايه ليري لار شئ. کیم په غرور وويل، " ده ته گوره! دا د غرونو خره کله نه د هندوستان د زمکي خاوندان شول؟ هغه يو لرگي په اور کيښودو او ورو يي وويل، " مونږ دی ته د مينې خبری وايو. " له پردی شاته نه ميرمني هغه غرني ته څه امر و وکړو نو کیم په زوره وويل، " وروره، ډېر تيز مه غږيزه، دا نه وي چي ښيري درته وکړو. زمونږه ژبه توره ده. " سپين ږيرو ساتندويانو وخنډل او يو غرني په گواښنو سترگو ورته رانږدی شو.

لامه سر راپورته کړو او وی ويل، څه چل دی؟ غرني پخپل حاي ودریدو او ژبه يي چاره شوه، نو په ماتو تکو يي وويل، " شکر خدايه چي د يو گناه نه دی وژ غورم " په سپين ږيروکی يو دی بل ته په غور کی وويل، " خارجيانو اخر خپل ملا پيدا کړو " د پردی شاته نه ميرمني په چغه وويل، " تاسو دا گدایي گر هلک تر اوسه ولي نه دی وهلي؟ " غرني، پردی ته نږدی شو او په ورو غږ يي ورته څه وويل. هلته يوه شيبه خاموشي وه، بيا د ميرمني غږ اوريدل کيدو خو څوک پرې نه پوهيدل چي څه يي ويل. کیم ځان داسی ناغرضه ښکاره کړو لکه چي هيڅ نه ويني. هغه غرني کیم ته نږدي شو او په غور کی يي ورته وويل، " کله چي ستا ملا ږوډی وخوره نو د بيگم صاحبې خواست دی چي له هغی سره وويني. " کیم په بی پرواي وويل، " دی چي ږوډی وخوري نو ویديري. " خو بيا يي په لور غږ وويل، " زه به اوس سپيڅلي ته ږوډی ورکړم او د خپلو خلکو نه اجازه هم واخلم. "

بیا بی لامه ته وویل، "حضور اجازه درکړې شوه، دا خلک به راته ډوډی راکوي." لامه په خوبولي غږ وویل، "د جنوب خلک ډېر بڼه دي" او هم هلته ویده شو. کیم بیا په زوره وویل، "پریرده چې دی لږ ارام وکړي، خو کله چې سپیڅلي صیب راوینس شو نو بڼه ډوډی ورته راوړی." په سپین ریزوکی یو چا سنگ زنه خبره وکړه نو کیم په قهر وویل. "دی خیرات خور نه دی، د بانډې گداگر هم نه دی، دی تر ټولو سپیڅلي جوگي دي، تر ټولو طبقو لوړ جوگي او زه د ده مرید یم." "

د گاډي له پردې شا ته نه په یونرم غږ کی بیگم صاحبې هغه ته د راتلو وویل. کیم پردی ته ورنږدی شو او پوهیدو چې د دی شا ته نه دوه سترگي ورته گوري. په تخته یوه لاس چې په گوتو کی یې غټې انگشترې وې، ایښي و.

میرمن. دی څوک دی؟

کیم. یوه لوړه سپیڅلي څټه چې له ډېره لری راغلي، دی د تبت دي.

میرمن. تبت چرته دی؟

کیم. هغه د واورو نه اخواډېر لری دی. دی د ستورونه خبر دی او زایچي جوړوي. خو دی دا هر څه د پیسو لپاره نه کوي. د مهربانی له کبله یې کوي. زه د ده مرید یم او ماته هم د ستورو ملگري وایي.

میرمن. ته خو غرنې نه یې؟

کیم. له هغه پوښتنه وکړه، زه ورته له ستورو رالیړل شوی یم چې د ده د سپیڅلي سفر تر پای به ورسره پاتي کیرم.

میرمن. هلکه. گوره بڼه، زه سپین سری یم او بی عقلم نه یم. زه خبره یم چې لامه څوک وي او ورته درناوي کووم. خو ته د ده قانوني مرید نه یې، هم هغسي لکه چې زما گوته د دی گاډي ډنډه نشي کیدی. ته یو بی طبقې هندو یې، یو بی شرمه گدای گر، چې ځان یې د خپلی گټې لپاره دي لامه پوری تړلي دي.

کیم. (په ورو غږ) نو مونږ ټول د خپلو گټو لپاره نه یو لگیا؟ ما اوریدلي دي... ما اوریدلي دي چې...

میرمن. څه دی اوریدلي دي؟

کیم. هر څه خو راته یاد نه دي خو په بازار کی چا ویل، خو کیدیشي چې دروغ وي، داسی یې ویل چې راجه گان... هغه چې د بنه لورې کورنی او د پاکی وینې اود غرونو واره راجگان وي، بنای داسی ونکړي، خو په جنوب کی، کله کله دوي د خپلو گټو لپاره خپلي میرمنې په زمکه والوخرڅي کړي. په اودهه کی دا کار ډېر کيږي. خو د غرونو راجگان دا خبره نه مني. د بازار په خبره څوک باور نشي کولې، خو د وینځو(مینځو) تجارت په ټول هند کی روان دي.

میرمن. (په سخته لهجه) ته خو ډېر لوی دروغجن یې.

کیم. (په ویره) موری. ته ریښتیا واي، ستا سترگی بنایسته دی چې انسان پیژني.

میرمن. (په خندا) که څلویښت کاله پخوا راته چا دا خبره کړی وي، او زه ریښتیا همدغسې ووم، ډېرش کاله پخوا هم که چا راته ویلي وي نو... ارمان... چې په دی ټول هند کی څوک نه و، بی له دی خیرن گدای گړ نه چې د یوې باچا د کونډې صیفت یې وکړو.

کیم. درني ملکي... زه هم هغه څه یم چې ملکي حضور فرمایلي دي. خو په دی کی شک نشته چې زما جوگي ریښتونی دي. دی تر اوسه خبر نه دی چې محترمي ملکي د ده د لیدو امر کړې دي.

میرمن. امر.. زه به یو سپیڅلي ته، مذهبي معلم ته، څنگه امر وکړم چې راشي او له ما سره... یوې بنځې سره دی خبری وکړي؟ هیچری نه.

کیم. بنه دا زما بی عقلي وه، ما فکر کوو تاسو امر کړې دي.

میرمن. هغه امر نه و، یو خواست و. وپوهیدی؟

د گادي په تخته يوه سکه وکړنگیده چې کیم را واخسته او د بودایانو په شان یې په دواړو لاسونو بیگم صاحبې ته سلام وکړو. بیا یې وویل

کیم. زه د هغه سپیڅلي مرید یم، کله چې راپاڅیدو او ډوډۍ یې وخوړه نو تاسو ته به یې راوالم.

میرمن. (په خندا) ډېر بی شرمه او بدمعاش یې.

کیم. (په ورو غږ) ملکې صاحبې، په کورنۍ کې خو څه ستونزه به نه لري. د ماشوم زوی اړتیا یا داسې نور... د زړه خبره وکړه، مونږ جوگیان ډېر کرامت لرو.

میرمن. مونږ جوگیان... ته دومره لوی نه یې (خندا) باور وکړه... او جوگی.. (خندا) کله کله زمونږ د بنځو اړتیا زامن نه وي. بله دا چې زما لور شکر دی زوی لري.

کیم. په لینده کې د یو غشي نه دوه بڼه وي، او درې خو لا بڼه وي.

کیم دا ټولې خبرې د لاهور د تکسالي د فقیرانو له څلي اوریدلې وې او د خبرو کولو پر وخت یې سترگی زمکی ته نیولې وې.

میرمن. دا خبره ریښتیا ده. او د دی وخت به هم راشي. خو دا د بنار برهمنان په هیڅ نه دی خبر. زه ورته پیسې او ډالۍ ورلیرم او دوي راته وړاند وپېني (پیش بېني) کوي چې ټولې دروغ وي.

کیم. بڼه... بڼه دوي درته وړاند وپېني کوي.

میرمن. بیا ما پخپله خپل خدای رایاد کړو، دعاگانې مې وکړې او هر څه مې هغه ته پرېښودل. په بوده گیا کې سپیڅلي زیارت ته هم ولاړم او هلته مې نذرورکړو. اوس له خیره دویم ماشوم یې کیږي، او که زوی وشو نو دا به ډېره لویه خوشالي وي.

لامه د خپل خوب نه راوینس شو او کیم ته یې نارې کړې. کیم ورته منډه کړه او وی لیدل چې د اورچاپیره غرنیو نوکرانو ورته ډوډۍ اوډلې وه. یو

خو کسان لاس په نامه ورته ولاړ و. کیم په چغه وویل، "زه ورشی، ورک شی، تاسو څه فکر کوئ چې مونږ به لکه د سپو په میدان کې د ټولو د سترگو مخی ته ډوډی خورو؟" ټول کسان تیت شول او کیم د لامه سره په ارام ډوډی وخوره. بیا ده ورو غونډې لامه ته وویل، "ما درته نه وویلي چې د جنوب خلک بڼه دي. دا هر څه یوی ډېرې درني د راجه کونډې رااستولي دي. هغه بوده گیا ته هم تللي وه. کله چې تا ارام وکړو نو ورسره به وویني."

لامه د خپلو نسوارو د ډبلي په لټه و، "دا ستا کارونه دي؟" کیم وویل، "نور به دی څوک غم وځوري، اوس وایه چې ستا په خدمت کې پاتې خو نه يم راغلی." لامه ورته دعا وکړه. کیم د هغه گونځي مخ ته وکتل چې ایله دری ورځې د مخه یې په لومړي ځل لیدلي و. اوس دا څیره ورته څومره خپله او مهربانه ښکاریده. ورته یې وویل، "هغه گاډي کې ناسته میرمنه دویم لمسي غواړي." لامه یو سوړاسویلي وکړو، "دا د دین لاره نه ده. خو هغه له غرونو راغلی ده نو ور به شم." کیم غوښتل چې ورسره ولاړ شي خو لامه ورته نه و ویلي اود دوي خبری په تبتي ژبه کې کیدې چې کیم ورباندې نه پوهیدو نو دې هم هلته ایسار شو.

په پراو کې شور کم شوی و، ټولو خلکو ډوډی خوړلي او خوبولي و. لري یو ځای د بنگالي سندرې او ستار غږ اوریدل کیدو. کله کله د چیلیم گورگور به پکی گډ شو چې کیم ته د چیندخانو دغږ په شان ایسیدو. لامه چې بیرته خپل اور ته راوگرځیدو نو کیم سترگې پټې کړې او ملاست و، هغه خپله کمبله ورباندې هواره کړه نو کیم مخ واړو، "څه یې ویل؟" لامه ورو ویل، "هغه واي چې ما سره مله شی، ورته مې وویل چې زما لټون تر هر څه مهم دي. خو اوس چې زمونږ لاره یوه ده نو ورسره به لاړشو او په لاره به د دی لپاره دعا هم کووم. ما نه د ښار نوم هیردی خو هلته به له دی بېل شو." کیم یو څو گزه لري پروت سپین ږیري نه په ورو غږ پوښتنه وکړه چې د دوي د بادار صاحب کور په کوم ښار کې و. هغه ورته د سهارن پور شا ته د یو وړوکی کلي نوم واخستو چې د امونو باغونه یې لرل.

د سره غويي کنډک

سهار د سپيډې سره په پراو کی ژوند راوینس شو. کیم راپاسیدو او اخوا دیکخوا یې کتل. بیا د "نییم" د یوې ونې نه یې یو ډنډر را وشو کوو او مسواک یې ترې جوړ کړل. د مسواک پر وخت ده د ټولو خلکو جاج اخستو. دی اوس د ډوډۍ نه بې غمه و، ځکه د هغې میرمنې خدمت گارانو ورته هر څه برابر کړل. له سبا نارۍ وروسته دوي د میرمنې د گادۍ سره روان شول. هغې لاس ته وویل چې په لاره دی ورسره خبرې کوي او هم دغسې په خبرو خبرو ټوله لاره تیره شوه.

د غرمې دوي دمه وکړه او د ونو په تازه پانو او ډلې بڼه ډوډۍ یې وخوړه. هغې میرمنې اوس د غرونو یخه او تازه هوا یادوله او د گرمۍ او د لاری د خاورونه یې شکایت کوو. کله چې په لاره د یو سیند نه تیریدل نو لاس ته په تلوسه شو. خو بیا به یې سر وخوځوو چې دا هغه سیند نه دی. کیم ته یې وویل، د دی بڼې د خبرو د لاسه زه خپل عبادت نشم کولی. کیم لري شنو پټو ته کتل چې څو نوي کورونه پکې بنکاریدل او ده غوښتل چې هلته ورشي او له نږدې یې وگوري. دی او لاس ته یو ځای هغو ونو ته روان شول. کله چې نږدې ورسیدل نو کیم په دی حیرانه و چې هلته یو عبادت ځای هم نه و، یو څو د امونو ونې وې.

ډېر لیرې ده څلور سړي ولیدل چې د یو بل سره څنگ تر څنگ روان و. هغه پخپل لاس کی نیولي د برونزو سیکې ته وکتل او لاس ته یې وویل، "پوځیان، سپین پوځیان، راسه چې وې گورو. مونږ چې کله هم یواځې تگ کوو، د پوځیانو سره مخ کیږو." لاس ته وویل، "ما سپین پوځیان پخوا چری نه دی لیدلي." کیم وویل، دوي چې د شرابو په نشه کی نه وي نو ضرر نه در رسوي." بیا دواړه د ام د یوې ونې شا ته پټ کښیناستل. پوځیان رانږدې شول او یوځای ودریدل. دا د یو رجمنټ (کنډک) هراول ډله وه او د خپل کیمپ لپاره یې ځای په نښه کوو. دوي په لاسونو کی پینځه فټه لوړې ډنډې نیولي وې چې ورباندې بیرغونه ځړیدل. کله چې دوي په زمکه خپاره شول نو یو بل سره یې په زوره زوره خبرې کولې. دوه کسان د امونو باغ ته ورننوتل نو یو پکې وویل، "د افسرانو لپاره به د دی ونو لاندې خیمې ودروو." بیا یې لیری خپلو ملگرو ته په چغه وویل چې "د سامان د گادو

لپاره مو خای په نښه کړی دی که نه." له لیری یو کمزوری غږ کی خواب وویل شو چې کیم پرې پوهه نشو. لامه ورو وویل، دوي د څه شي لپاره تيارې کوي؟ دا عجيبه نړی ده او دا د بيرغ د پاڅه څه جوړ دي؟ یو پوځي خپل بيرغ له دوي څو گامه اخوا پر زمکه وغورځوو، څه يې وویل او بيا يې راپورته کړو. د کیم خله وازه وه او ده په زوره زوره ساه اخسته. بيا لامه ته يې په غوږ کی وویل،

کیم. سپیڅلي صاحب، زما زايچه... هغه پيشگوي... په یاد دی دي؟ په امباله کی چې هغه ملا په خاوره زما د ستورو نقش جوړ کړی و او ویل يې چې لومړی به دوه پيرنگيان راځي او په يو تياره خای کی به تيارې نيسي. هم هغسی لکه چې په خوب کی وي.

لامه. خو دا خوب نه دی.

کیم.. بيا يې ویلی و چې ورپسې به سور غويي په شين ميدان کی ښکاره شي. وگوره سور غويي...

هغه بيرغ ته اشاره وکړه چې له دوي لږ ليرې په هوا کی رپيدو. د بيرغ د پاسه د هغه کنډک نشان سور غويي په شين ميدان کی جوړ و.

لامه. اوس زما راياد شو. دا خو ارو مرو ستا سور غويي دي او هغه دوو کسانو هم تيارې کوله.

کیم. (په جوش) دوي پوځيان دي، سپين پوځيان.

لامه. دا د جنگ نښه ده.

کیم. محترم، دا زما د لتون يوه برخه ده.

لامه. ته ريښتيا واي. د امبالې ملا ویلي و چې ستا ستوري د جنگ نښه ده. اوس څه وکړو؟

کیم. دلته به انتظار وکړو.

شيبه وروسته د پوځي بيند غږ يې واوريدو. لاما داسې موسيقي چږی نه وه اوريدلی. دا د دې کنډک موسيقي وه چې د مارچ پر وخت به يې غږوله. د پوځيانو ډلې په ليکو کې راغلي او شيبه وروسته دوي په ميدان کې په لږه لږه فاصله خپلې کيردې ودرولې. د پوځيانو يوې ډلگۍ په چټک د آم د ونو لاندې يوه لويه کيردې ټک وهله. يو څو نورو د گاډو نه لوبني لرگي رابنکته کړل او هندي ملازمانو ته يې وسپارل. په څو شيبو کې هغه ځای لکه د يو وړوکي بناړ په بڼه واوختو. لاما د تلو لپاره د خپل ځای نه پاسيدو خو کيم ورته وويل، د اوږد رڼا نه ليرې ودريره نو څوک دی نه وينی. د هغه سترگي په بيرغ خښې وې. ده د پوځ د کيمپ ننداره پخوا چږی نه وه کړی او هر څه ورته په زړه پوری و.

د لاما لپاره د مسيحيانو د پادري راتگ په زړه پوری و. د هغه تور اوږد کميس په غاړه و او د سرو زرو زنجير ترې څریدو چې د صليب نښې ورسره تالی وهلی. دې د لنگر د خيمي مخې ته پروت په کرسی کښيناستو او څلورو افسرانو ورسره توکی ټکالي پيل کړی. د لاما دا خبره خوښه نشوه چې مسيحي ملا په زوره خندل، خو هغه پوهه سړی ښکاریدو او غوښتل يې چې ورسره خبری وکړي. کيم وويل چې لږه شيبه کې به دوي ډوډی خوري، خو دوي دومره ښه نه دي چې مونږ ترې ډوډی وغواړو نو لاړ به شو.

دوي چې د پوځي کيمپ د نندارې نه وروسته بيرته پراوته راغلل نو د ميرمنې ملازمانو ډوډی ورته کښوده. هغوي وليدل چې لاما او د ده مريد دواړه خاموشه و خو پوښتنه يې ونکړه چې بی ادبي وه. له ډوډی خورو وروسته دوي يو واری بيا د انگریز پوځي کيمپ ته روان شول. کيم د آم ونو سره يوځای په نښه کړی و او لاما ته يې وويل چې هلته د ده انتظار دی وکړي ترڅو ده ورته غږ نه وي کړی. لاما په دی امر يو څه احتجاج وکړو خو کيم ورته وويل چې دا د هغه خپل لتون و... د سره غويي لتون. لاما په يوې کندي کې کښيناستو چې د امونو د باغ نه لږ ليری و او کيم ترېنه په تياره کې ورک شو.

هغه پوځيان چې د افسرانو خيمي ته په پېره (څوکی) ولاړ و، کيم د هغوي له پښو لکه د مار تير شو او د لنگر د خيمي څنگ ته کښيناستو. هغه د سور

غويي په اړه نور معلومات غوښتل، د خپل پلار خبره ورته په زړه شوه چې نهه سوه شيطانان به ستا ژغورنې ته راشي. هغه په دې معامله کې د مسيحي ملا سره هم مشوره کول غوښتل. خو په دې ويرېدو چې هسې نه د لاهور د پادريانو په شان هغه ورته د زدکړې او د تعليم په اړه نصيحتونه پيل کړي.

کيم د افسرانو د ډوډۍ د خيمې يو سوري نه وليدل چې گوراگان د لوی ميز چاپيره ناست و. د ميز په سر د هر څه په منځ کې يو طلاي غويي ولاړ و. کيم پخپل دې اندازه خوشاله و چې انگريزان د غواي منونکي و او اوس له ډوډۍ وړاندې يې د دې غواي عبادت کوو. هغه وليدل چې ټول افسران ودرېدل او غواي ته د يوې دعا نه وروسته د شرابو جامونه يې وکړنگول. پادري "آرتھر بينيټ" نومېدو چې د دعا نه وروسته ايسارنشو او له خيمې را ووتلو. خو په تياره کې د ده پښه د کيم د اوږې سره وجنگيده او راپريوتو. کيم ورته يوه لته ورکړه او نږدې وه چې ترې تښتيدلی وي، خو هغه کيم د څټ نه ونيولو او په زوره يې خپلې خيمې ته راوستلو. کيم ورله لټې ورکولې خو ځان يې نشو خلاصولی. د خيمې په لالټين کې پادري د کيم مخ وليدو او په حيرانتيا يې ويل، "دا خو ماشوم دی." هغه ترې په هندوستانی ژبې پوښتنې پيل کړې، "ته څوک يې؟ غلا لپاره راغلي وي؟" کيم ساه صورت په ځاي کړو نو يوه کيسه يې ورته تيره کړه. په دې ټول وخت کې پادري هغه د خپل ترخ لاندې د څټ نه کلک نيولې و خو هغه ستړی شو او لږ يې لاس سست شو نو کيم موقع پيدا کړه. يو ټوپ يې ووهلو او له خيمې نه د وتلو لپاره يې منډه کړه.

د پادري يو لاس اوږد شو او د ده د نيولو په هڅه کې د ده له غاړې تعويد يې ترې وشکولو. کيم بيرته تاو شو او په بې خبرۍ کې يې په انگريزي ژبې وويل، "راکړه، ما ته بيرته راکړه، په دې کې کاغذ دی، هغه راکړه." پادري حيرانه شو، "ته انگريزي ولې واي؟ واره هلکان چې غلا کوي، وهل خوري. ته خبر يې؟" کيم لکه د زپل شوي څاروي په ټوپونو و، چې د پادري له لاسه خپل تعويد واخلي، "ما غلا نه ده کړی، دا زما خپل تعويد دی، دا رانه مه اخله." خو پادري د خيمې پردې ته ولاړو او بهر يې يو چا سره خبرې پيل کړې. دا کس پادري "وکټور" نومېدو او هغه ته يې

په لنډو دا کیسه تیره کړه چې هلک په انگریزي ژبه خبری کوي او یو تعویذ ورسره دی.

وکتور د مسیحیت د کیتھولک مسلک منونکي و او د راتلو سره یې د تعویذ په پرانستو پیل وکړ. کیم وویل، "تاسو ما ته وهل راکړي دي، اوس راته خپل تعویذ راکړئ چې خم" وکتور پادري د کیم د پلار د لاس لیکلي هغه کاغذ پرانستو. دا د کیم د زیریدو سند و او د دی په اخره کی د هغه پلار خوواري پخپل خط لیکلي و، د دی هلک خیال وساتئ، مهرباني وکړئ، د هلک ساتنه وکړئ. پادري هک پک پاتي و او د بل نه یې وپوښتل، "ته پوهیري چې دا څه دي؟ دا د کیمبل او هارا د لاس لیکنه ده، ما پخپله د ده واده کړی و" بیا یې کیم ته وویل، "دا له کله نه تا سره دي؟" کیم وویل، "کله چې زه ډېر وړوکی ووم." هغه ورته نږدې شو او د ده د کمیس گریوان یې خلاص کړو. بل پادري ته یې وویل، ته وگوره دا هلک تور نه دی. هغه ته یې وویل، ستا نوم څه دی؟

کیم. کیم، کیمبل، دوي به راته کیم رشتیکا ویل.

پادري. رشتیکا څه وي؟

کیم. آیریش تیکا. دا زما د پلار د کنډک نوم و.

پادري. بڼه بڼه. آیریش. یاني د ایر لینډ!

کیم. دا راته پلار ویلي و. هغه اوس مړ دی.

بل پادري وویل، بناي ما د هلک سره زیاتي کړې دي. ځکه دی ریښتیا واي. هغه بل ورته وویل، "ده ته یو څه شیدې ورکړه او د ویده کیدو لپاره کت." کیم ته یې ویل، "مه وپریږه. ته به اوس دلته اوسیري." "

هغه ورله تسلي ورکړه چې هیڅوک به ورته څه نه واي. بیا یې له کیم د هغه د مور او پلار او د لاهور د ژوند حال واوریدو. کیم د لاسه سره د لیدو او د هغه د مرید کیدو کیسه هم وکړه او دا چې هغه ورته بهر په انتظار و.

لامه د هېڅ نه خبر نه و او د آم د ونو سره په یوی تیاری کندی کی ورته ناست و.

وکتور د کیم سره بهر دونو لوري ته ولاړو. کیم ورته په هندوستانی ژبه کی وویل، "زما لتون اوس پای ته رسیدونکی دی. ما سورغویی وموندلو خواوس نه پوهیرم چې نور به څه راپیښیږي. دا ټول خره دي." لومه ورته وویل، "دا ښه خبره نه ده چې ته د دوي په ناپوهی ملنډې وهي. که ته خوشاله یې نو زه هم خوښ یم." دوي بیرته خیمې ته ورغلل او لومه دواړو پادریانو ته خپل سلام وکړو. دوي د یو بخاری چاپیره کښیناستل. د خبرو پروخت وکتور په انگریزي کی بینیت ته وویل، "مونږ یو سپین پوستي هلک د بوداي راهب سره نشو پریښودی، ښه به دا وي چې دی زمونږ د مسلک په یتیم خانه کی داخل شي." بینیت ورته وویل، بوداي ملا هم خبرول پکار دي، دی بد سړی نه ښکاري."

کیم د پادریانو او د لومه خبری یو بل ته ژبارلی خو ځینې خبری یې د ځان نه پکی ورزیاتولې. لکه، لومه ته یې ویل، هغه چې اوبښ په څیر مخ لري واي، زه د پیرنگي زوی یم. یا... دا غټ خیتي کم عقل واي چې زه دی یتیم خانې کی داخل شم چې سبق ووايم. لومه خواشینی وچې دی به د مرید نه بغیر خپل لتون څنگه کوي. کیم پادریانو ته د لومه د سیند د لتون خبره وکړه نو هغوي وویل چې دا خو کفر دی. ډېر زر دوي دواړه د خپلو خپلو مسلکونو په تبلیغ شول او ناندری یې پیل کړې. یو پادري ویل چې کیم به کپتولک فرقي ښوونځي کی داخلیري او بل ویل چې نه دي به د انگلستان د پروتستنت کلیسا په سیوري کی زدکړی وکړي.

کیم او لومه د دوي په ډېرو خبرو نه پوهیدل خو اخر د کیم په دماغو کی یو حل راغلو. لومه ته یې وویل. دوي دواړه غواړي چې زه دی په یوه مدرسه کی زدکړی وکړم. نو د اوس وخت لپاره زه به دا ورسره وومم. یو څو ورځی به تا نه بیله ډوډی وخورم، خو هر وختي چې مې موقع پیدا کړه، وو به تنتم او بیا به تا ته درشم. ته په سهارن پورکی اوسه، د هغي میرمنې په کلي کی، زه به دی پیدا کړم. لومه خپلو تسبو په اړولو بوخت شو او مخ یې په خولی کی پټ کړو. دواړه پادریان په خبرو ستړي شول او په دی یې یو بل سره وومل چې کیم به په غرونو کی د پوځ هغه یتیم

خاني ته ورواستول شي چې بي سرپرسته انگرېز ماشومانو لپاره جوړ شوي و.

لامه اوس له خپلې مراقبې راوتلې او له دوي يې پوښتنې کولې چې کيم ته به څه ډول درس ورکړي کيږي او دا چې د ده د درس پيښې به څوک ورکوي. هغوي ورته وويل، چې د برېطانيې پوځ د يتيمانو لپاره پيښې بيلې کړي دي او په ښوونځي کې درسونه او په ليليه کې ژوند مفت و. لامه ترې وپوښتل چې تر ټولو ښه درسونه په کوم ځاي کې ورکول کيږي. دوي وويل، که څوک په پيسو سبق ويل غواړي نو په لکهنؤ کې نامتو او لوي شخصي ښوونځي، "سينټ سيويپر" نومېږي. هلته تر ټولو شته من او هونبنيار ماشومان سبق ويلي شي. لامه پوښتنه وکړه چې په دې شخصي ښوونځي کې د يو زده کوونکي لگښت به څومره وي. پادري وويل، دوه درې سوه روپۍ د کال.

لامه وکتور ته وويل، دا لگښت او د ښوونځي نوم راته په يو کاغذ وليکه او ښکته خپل نوم هم وليکه. بيا يې وويل چې دې به په يو څو ورځو کې ورته ليک راوليږي. لامه دا هم وويل چې دې ښه سړي دي او راپاڅيدو. بيا د خپل لټون خبره يې وکړه او ټولو ته د سر ټيټولو نه ورسته له خيمې ووتلو. وکتور ورپسې منډې کړې چې هسې نه ساتندويان يې ونيسي خو بهر هيڅ غږ نه و او لامه په تياره کې ورک و. کيم د پادري په خيمه کې په کټ سملاستو او هوسا ښکارېدو. لامه ورسره ژمنه کړې وه چې دې به د کوهلو د ميرمنې سره پاتې کېږي. دواړو پادريانو تر ناوخته د ده په اړه خبرې کولې خو کيم ویده و.

په بله ورځ کيم د پيرنگي د پوځ په يو غونډ کې چې د امبالې په لاره يې کيمپ لگولی و، د مسيحي پادري په خيمه کې ناست و او سوچونه يې کول چې له دوي څنگه ځان خلاص کړي. دې د شپې په آرام ویده شو خوشهار يو ډگروال له کيم پوښتنې وکړې او کيم ورله هر څه ريښتيا وويل ځکه د ده پلار د ډگروال په اړه ورته ويلي و. له دې وروسته کيم يو سرپرک مشر ته وسپارل شو او هغه ته په سخته ويل شوی و چې په کيم دې نظر ووساتي چې ترې ونه ټښتي. دا کنډک امبالې ته او بيا له هغه ځايه "سناور" ته وراستول کيدو. کيم د سرپرک مشر نه پوښتنه وکړه چې دوي ولې سناور

ته ځي، دوي خو جنگ ته روان و. په دې خبره ټولو وخنډل او هغه ورته وويل، د دوي غوندې د جنگ لپاره نه و روان. کيم سوچ وکړو چې که دوي جنگ ته نه دي روان نو بيا خبر هم نه دي چې ده په امباله کې څه اوريدلي و. هغه ټولو ته وويل، "تاسو خبر نه يئ، کله چې امبالي ته ورسيدئ نو تاسو به جنگ ته وراستول کيرئ." پادري چې دا واوريدل نو ورته يې وويل، "وراند ويښې مه کوه، د راتلونکي په اړه هڅوک خبر نه وي او دروغ ويل گناه ده." هغه سرپرک مشر ته امر وکړو چې کيم دې بوځي او انگرزي جامې دې ورته وگنډل شي.

خپل او پردي

يو ساعت وروسته د کيمپ په بل سرکې، کيم پاک ووينځل شو او اوس د هلکانو لپاره ځانگړې پوځي دريشي (کوټ پتلون) يې په غاړه وه. هغه په دې جامو کې سخت نارامه و، داسې لکه چې کيمس ورباندې چکونه لگول. دې د يو وحشي په څير خوا ديخوا تاويدو راتاويدو. سرپرک مشر ورته حيرانه و. څو شيبې وړاندې يو هندو هلک اوس ورک و او د هغه پرځاي لږ نسواري شوي انگريز هلک ناست و چې د جنگ په اړه يې وړاند ويښه کوله. هغه غوښتل چې دې د کيردې په منځ کې د لوي ډنډې سره وتړي چې وونه تښتي. خو بيا يې تری وپوښتل. "تا څه ويل څومره کسان به جنگ کوي؟ اته زره؟ او توپي به هم ورسره وي!" کيم په ارام وويل. "ته به ډېر زر وگوري." سرپرک مشر ورته يوه ښکښله وکړه او وې ويل، ته دلته د ډرمونو څنگ ته په ارام کښينه او دا دوه هلکان به ستا څارنه کوي.

په بل سهار وختي د کيمپ کيردې راونغښتل شوي او ټول د امبالي په لاره روان شول. دوی په لاره د هغه پراو نه تيرنشول چې کيم تری راغلي و. دې اوس د سامان د گاډو څنگ ته روان و او دواړو خواو ته يې دواړه پادريان و چې دې يې د نظر لاندې ساتلي و. ماسپينين چې دوي دمې ته ايسار شول نو په اوبس سپور يو ډاكي (نامه بر) له امبالي خبر راوړو چې دوي به سرحد ته ورځي.

کیم شور او لور غبرونه واوریدل او لږه شیبه وروستو ټولو ته دا خبر ورسیدو. پادري کیم ته وویل، "د شیطان لکی، ته د دې نه څنگه خبر وي؟" دې یې له ځان سره په یوې کچرې سپور کړو او ورته د تازه خبر په اړه وویل چې امر شوی دې مونږ د امبالې نه نیغ محاز ته ورشو. د کیم لپاره د "محاز" تورې نوې و. له پادري یې وپوښتل چې محاز څه وي؟

پادري.. محاز مانا، جنگ ته...ستا جنگ ته.

کیم. ما خو تاسو ته بیگا شپه ویلي و چې تاسو جنگ ته روان یئ.

پادري. تا ویلي و خو ته څنگه خبر شوي؟

کیم موسکی شو، سترگی یې پټې کړې او لکه د درویشانو په شونډوکی یې مرموز خبری پیل کړی، داسی لکه دعا چې یې کوله. ټولو ورته حیرانه کتل.

پادري. په هند کی ستا په شان نور خلک هم شته؟

کیم. ما تاسو ته هر څه وویل خواوس راته اجازه راکړئ چې زه هغه سپین ریري ته ورشم. که زه ورسره نه ووم، دی به مړ شي.

پادري. ما چې څه ولیدل نو دومره پوهیږم چې هغه د خپل ځان خیال ساتلی شي، هم هغسې چې ته یې ساتی. اوس به دا جنگ له تا سرې جوړکړي. زه تا د سامان گادو ته اورم او نن ماښام به له ما سره بیا وویښي.

پاتې ټوله ورځ د کیمپ خلکو ده ته په درناوي کتل ځکه تر اوسه هر څوک د ده د کیسې او ورسره د ده د وړاندوینې نه خبر شوي و. په گادو کی انگریز میرمنو یو بل ته د هغه خبری کولې او یوې چاغې میرمنې تری وپوښتل، "ما ته ووايه چې میره به مې له جنگ بیرته راشي او که نه؟" کیم څو شیبې سترگی پټې کړې او بیا یې وویل، "هو دی به بیرته راشي." میرمنه خوشاله شوه او ده له یې ښه ږودی ورکړه. کیم ته دا لوبه قافله چې کله کله به یې خپل بیند هم غبروو د لاهور د یوې میلی په شان ښکاره شوه.

ماښام د امبالي د ريل گاډي د سټيشن سره محلي سازندو ورته خپلی سندرې ويلې او د خواړو شيان يې پرې خرڅول. داسې نه ايسیده چې دا غونډ به جنگ ته روان وي. د هغه لپاره د صاحب په توگه ژوند کولو کی يو څه نا څه خوند و، ولي ډېر حساب يې پرې نه کوو.

په بله ورځ دی د امبالي بارک ته يې ور واستوو او هلته د بينډ غبروونکو هلکانو د ده څارنه او ساتنه کوله. دوي هغه ځای پخپله پاک کړو او کيم نه يې بڼه کار واخستو. کله چې دی ستړی ستومانه پخپل کټ پريوتو نو يو سړې راغې او ورته يې وويل چې دی معلم و او درسونو ته دی راشي. کيم په لاهور کی د ډوډی په بدل کی يوې الماني انځورگرې نه د انگرېزي يو څو توري زده کړی و خو اوس يې زړه نه و چې څه زده کړی. هغه سړي ته يې وويل، "ورشه زه نه درځم، زه ستړی يم." معلم دی له گريوانه ونيولو او له کټ يې نيغ ودروو. بيا يې په رابنکلو رابنکلود بارک په بل سر کی يوې کوتې ته بوتلو چې لس دولس هلکان پکی سبق ته ناست و. معلم ورته په يوې کرسی د کښيناستو وويل او امر يې وکړو چې بنوريري به نه.

کيم په دی کارکی ډېر بڼه و. معلم په توري ډری (بورډ) د سپين تباشير (چاک) سره څه ليکل او دوي يې پوهيول. خو کيم ویده و. د هغه لپاره زدکړه يوه سزا وه چې تر اوسه يې تری ځان ساتلی و. ناڅاپه د ده په ذهن کی يو پلان سر پورته کړو. معلم هلکانو ته د تلو وويل نو له هر چا وړاندی کيم له هغه کوتې راووتلو. يو چا ورپسي ناره کړه نو کيم مخ واړوو. دا هغه څوارلس کلن چاغ هلک و چې مخ يې خال دار او لوي ډول يې غبروو.

هلک. ودريره. زه ستا ساتونکي يم. ما ته امر شوی دی چې ته به زما له سترگو پناه کيري نه. ته چرته روان يې؟

کيم. بازار ته ځم چې خواړه واخلم.

هلک. ته بازار ته نشي تلې. که مونږ هلته ولاړو نو وهل به خورو، بيرته راوگرځه.

کیم. مونږ څومره لیری پوری تلی شو؟

هلک. د لیري او نږدې نه دی څه مطلب دی؟ مونږ هغه ونې پوری تلی شو.

کیم. نو زه بیا هغې ونې پوری ځم.

هلک. سمه ده، زه نه ځم زما گرمي کیري. خو زه له دی ځای نه تا ته گورم. د تبتیدو هڅه ونکړي، که داسی دی وکړل، سمدلاسه به دی ونیسي، دا لباس چې تا اغوستی دی زمونږ د غونډ یونیفارم دی. په امباله بنار کی د هر چا لاس ته چې ورغلي نو وو به دې نیسي او هم دلته به دی بیا راولي.

کیم په دی معلوماتو دومره نه و حیرانه څومره چې په دی خبره چې داغونډ به ورپسی لټون وکړي. دی د هغې ونې سره جوخت ودریدو او بهر بازار ته تلونکی تش سرک ته یې وکتل. ده هغو خلکو ته کتل چې په دی لاره روان و، په دوي کی زیات د کنډک بیراگان او نور د ټیټې طبقې هندو ملازمان و. هغه یو خاکروب ته هرکلی وویلو نو هغه ورته پخپله ژبه کی یوه بسکنځله وکړه، په دی اند چې اروپایي هلک به پری پوهه نشي. کیم ورته په هندی کی وویل، "ورشه بازار ته او یو منشي له ځانه سره راوله، مونږ یو لیک وراستول غواړو." خاکروب په حیرانی وویل، "ته څنگه گورا صاحب یې چې د لیک لپاره د بازار نه منشي راغواړی." کیم ورته څو نرمی بسکنځلي وکړی او بیا یې په سخته لهجه وویل، "منډه کړه زما تادي ده."

خاکروب له ویرې منډه کړه او په بازار کی لومړې منشي چې د ده سترگی پری ولگیدې نو ورته یې د راتلو وویل. دا یې زیاته کړه چې گورا هلک په هندی ژبه کی خبری کولی شي. منشي د کاتبانو وړوکی میز، قلم او کاغذ راواخستل او پوښتنه یې وکړه، "پیسی به راکوي؟" خاکروب ورته وویل، "زه نه یم خبر، خو هغه د نورو گورا هلکانو په شان نه دی. پخپله به یې وگوری." کیم د منشي په انتظار کی هم هلته د ونې سره تاویدو راتاویدو اود هغه په لیدو یې ورته په زوره څو بسکنځلي وکړی. منشي له لیری

ورته وويل، "زه خپل حق الزحمه پيشکي اخلم او ستا د بدو ردو له کبله اوس مې معاوضه زياته شوی ده. خو ته څوک يې چې په دی جامه کی او په دی ژبه خبری کوی؟" کیم ورته وويل "دا خبری به په لیک کی وليکې، خو امباله بنار د منشیانونه ډک دی، زه به بل څوک راوغواړم، زما هيڅ تادي نشته." منشي پر زمکه کښيناستو او وې ويل، "څلورآنی به راکوي." هغه يو څادر په زمکه وغوړوو او کیم هم ورسره کښيناستو. بيا يې وويل، "د پیسو خبره راته سمه وکړه، چل ول به نه کوي." منشي وويل، "بڼه ده یوه نیمه آنه راکړه، خو زه څه خبر يم چې د لیک نه وروسته ته به رانه نه تښتي." کیم وويل، زه له دی ونې اخوانشم تلي او د پوستي(ډاک) د ټکت اړتیا هم په نظر کی وساته." منشي وويل، ما ته د پوستي د ټکت کمیشن څوک نه راکوي." کیم وويل. "دا به په لیک کی وليکې چې محبوب علي ته به ورلیري. دی د اسونو تجار او د لاهور په کشمیر سراي کی ایسار دی. هغه زما ملگری دی." منشي وويل، "عجیبه ده عجیبه." بيا يې د نیچي (لرگی) قلم د روشنای په مشوانی کی ډوب کړو او وي پوښتل، "په هندي کی ولیکم؟" کیم وويل، "ضرور" د لیک متن داسی و،

"زه د سپین بریري سره تر امبالې په اورگادي کی راغلم. امباله کی مې د خری اسپی د نسل خبره ورسوله. مونږ بيا په پښو بنارس ته روان شو. خو په دریمه ورځ مو یو پوځي غونډ ولیدو. زه د دوي کیمپ ته ولاړم نو وي نیولم. زما تعویذ يې هم کتلی دی او لکه چې زما په قسمت کی د سره غويي لیدل و. نو هغه مې ولیدو. اوس پادریانو راته نوي جامې او نوي نوم راکړی دی خو دوي ناپوهه دي. دا جامې راته درني ښکاري. دوي مې ښوونځي ته لیري او وهل راکوي. زما د دی ځای اوبه او هوا نه خوښیري. راشه او زما مرسته وکړه او یا څه پیسې راواستوه چې دي منشي ته يې ورکړم ځکه ما سره ده ته د ورکولو لپاره هيڅ نشته."

منشي وروستی جملې په لیکلو ورته بد رد وويل چې پیسې نه لري او ده سره يې چل کړی و. کیم ورته وويل، که دا لیک محبوب علي ته دی ورسوو نو هغه به درله ډېرې پیسې درکړي. منشي وبونگیدو خو د خپل میز د یوی خانې نه يې د پوستي ټکت راوویستو، لیک يې پکې بند کړو او دا يې ورباندې سلیخ کړو. کله چې لیک يې کیم ته وسپارلو نو کاتب په

روانیدو کی وویل، " لیک دی ورسیدو نوډاکی به د ټاکل شویو پیسو نه
غبرگی ترینه اخلي.

چاغ هلک د کیم شاته ولاړ و او وې ویل، " تا هغه تورسري ته څه وویل؟
ما د برنډې نه درته کتل. ته د دوي ژبه واي؟" کیم وویل، نه نه زه معمولي
هندي ویلي شم. " دغرمی د ډوډی وخت شوی و. کیم ترې پوښتنه وکړه، "
ته انگلستان ته تللي یې؟" هلک وویل. " زه خو څو میاشتي د مخه هلته نه د
خپلی مور سره راغلي يم. ته لکه چې د دې ځای په لارو کوڅو کی لوی
شوې یې، سم دم فقیر بشکاري. " کیم وویل. " ما ته د انگلستان کیسه وکړه،
زما پلار د هغه ځای و. " هلک ورته داسی خبری وکړې چې د کیم پرې
باور نه کیدو. بیا دوي د لوی میز پر سر ډوډی ته کښیناستل، خو کیم
ناهیلي شو ځکه داسی بی خونده خواړه ده په ژوند کی چری نه و خورلي.
که هغه محبوب علي ته لیک نه وې وراستولي نو اوس به ډېر خفه وې.
هغه دلته ځان یواځي احساسوو.

له ډوډی وروسته یو لوړ دنگ پوځي دی پادري وکتور ته بوتلو. هغه د یو
لیک په ولوستلو بوخت و او د ده په لیدو یې تری حال احوال وپوښتلو.
ورته یې وویل چې د لامه له خوا یو لیک یې تر لاسه کړې دی. کیم
خوشاله شو خو پادري وویل، ته د ده د پیسو د معاملي نه خبر یې؟ کیم په
انکار کی سر وخوځوو. هغه ورته د لیک متن ولوستلو چې په ماته گوډه
انگریزي ژبه کی د ده لپاره یو کاتب لیکلی و ځکه لامه په انگریزي نه
پوهیدو. لیک داسی و.

" تعلیم او زدکړه د خدای رحمت دی خو هله چې دا ښه زدکړه وي. که نه
دا هیڅ دنیاوي گټه نه لري. که تاسو په شان مهربانه کس دې هلک ته په
سینټ سبویپر کی د زدکړو موقع برابره کړه، چې ژمنه یې تاسو پخپل لیک
کی راته راکړی وه نو په دی به د هلک دری څلور نسلونو ته گټه
ورسیري. دا خاکسار دومره پیسی لري چې د کال دری سوه روپی په
لکهنو کی هغه ښوونځي ته ورواستوي. خو د خدای لپاره د دی هلک د
سبق غم وخورئ."

د ليک په پای کی لاهه د بنارس د يو بوداي خانقاه پته ليکلي وه. پادري کيم ته وويل، " زما باورنه کيري، مونږ خو پلان جوړ کړی و چې نن به تا د سناور پوځي يتيم خانې ته ورواستوو. سينت سيويپر د تعليم لپاره لوي نوم لري او هلته مذهبي زدکړی هم کولې شي. خو د سپين ږيري سره به دومره پيسې له کومه شوي وي؟ هغه يوملنگ دي. يو واری ته په بنوونځي کی داخل شوي او بيا په مياشتينو پيسو کی ناغه وشوه نو زه به دی سمدلاسه پوځي يتيم خانې ته وراستوم. لاهه ډېره لويه ژمنه کړې ده خو خير زه په هره مياشت کی د پيسو د را رسيدو لپاره ده ته د دريو ورځو مهلت ورکولی شم. " کيم چرت وهلو چې محبوب علي به ورته يوه روپی راواستوي او که نه؟ په دی به هغه کاتب ته پيسې ورکړي او هم بنارس کی لاهه ته ليک ورواستوي. پادري ورته وويل، " تر څو چې نور خبر راي، ته ورشه د هلکانو سره لوبې وکړه او له دوي څه زده کړه. "

څو ورځې نورې هم تيرې شوي چې د کيم لپاره سختې وې. کله چې ده خوب غوښتو نو ورته به امر وشو چې جامې دی قات کړي او بوتان دی پاک کړي. سهار د سپيده چاودې نه وړاندې به دوي د بيگل (صرنا) په غږ راپاڅيدل. سبا نارې به يې لا نه وه خوړلې چې معلم به ورپسې شو او د بې مفهومو تورو د ليکلو امر به يې وکړو. په نه څه خبره به په سوتې ووهل شو. کيم به پلانونه جوړول چې کاشکه د بارک د خاکروب نه ښه ډېر اېيم واخلي او د معلم په ډوډی کی يې گډ کړي چې دی مړ شي. خو بيا به يې فکر وکړو چې دوي ټول يو ځای ډوډی خوري او دا کار به خطرناک وي.

د هغه د ميز په سر د قاشوغي او پنجې سره د ډوډی خوراک کول هم نه خوښيدل. کله به يې غوښتل چې هغه کلي ته وتښتي چې سپين ږيري پوځي پکی اوسيدو. خو د بارک په هره لاره محافظان ولاړ و. هغه د هلکانو نه د انگرېزي ژبې د نويو ښکښلو نه علاوه څه نه و اوريدلي. دی به زيات وخت خاموشه و او د نورو هلکانو د ده دا عادت نه خوښيدو، په تيره بيا د هغه چاغ هلک چې د ده د وهلو نه به يې خوند اخستو. په څلورمه ورځ دوي د امبالې د اسونو د ځغاستي ميدان ته ولاړل خو څو شيبې وروسته چاغ هلک په ژراژرا بارک ته راغلو چې اوهارا (کيم) د يو ږيره ور

سړي له خوا تېنتول شوي دي او دا چې د هغه ږیره سره وه. پادري وکتور په دې خبر خوشيني شو. هغه نن سهار د بنارس د يو خانقاه له خوا ليک او د يو بانک د دريو سوو روپو رسيد تر لاسه کړی و. چرت يې وهلو چې د هلک ورکيدل ښه و او که د ده بيا موندل به ښه وي.

د امبالي د اسونو د خُغاستي د ميدان په بل سر کې، درې ميله ور اخوا محبوب علي د خپل کابلي اس واگي رابنکلي او کيم ته، چې د ده مخې ته ناست و، وويل، "دا زما د غيرت او د عزت خبره ده. د امبالي خلک ما پيژني او په ميدان کې ټولو وليدل چې ما هغه هلک وهلو او ته مې راوتبتولي. زه څنگه تا له دې بارک نه وباسم؟ دوي به مې بندي کړي. ته صبر وکړه، ته اوس صاحب يې، قسمت به پخپله درته لاره وښاي." کيم شونډې بوسې نيولې وې او د محبوب علي نه يې پيسې غوښتې چې بنارس ته به ولاړ شي او لاسه سره به وويني. هغه په خپل وويل، "زه صاحب جوړيدل نه غواړم او ياد دې نه دي، ما ستا پيغام امبالي ته رسولي و." خو محبوب علي د اسپي مخ بيرته تاو کړو.

کيم دا کار يوه دوکه وگڼله او محبوب علي سره په جنگ شو. خو بيا يې ورته نوې لومه واچوله. "دا يو معمولي خبره ده. بنارس د امبالي نه په نيغه لاره دی، ما ستا څومره ليکونه او پيغامونه پيرنگيانو ته اوړي دي چې هيڅ حساب يې نه کيږي. او هغه وروستي پيغام دی پيتر صاحب ته د خړی اسپي دنسل په اړه چې ليرلي و." د محبوب علي رنگ واوختو نو کيم وويل، "نه نه ما نه پيغام نه و هير، هغه خړه اسپه نه وه، سپين اس و." محبوب علي وويل، "تا په ليک کې هم د خړی اسپي نوم ياد کړی و." کيم وويل، زه د بازار کاتبانو ته ټول معلومات په لاس نه ورکووم. "محبوب علي د کيم په سينه لاس کيښودو، خو په دې وخت کې يو چا پری چغه کړه، "اي محبوب علي، زوره وړه، ودريره." بيا يو انگرېز خپل د پولو د لوبی اس د دوي د اس سره يو ځای وځلوو.

سپور. زه له ډېره وخته درپسي خُغم. فکر کووم چې دا کابلي اس به وپلوري.

محبوب. په يو څو ورځو کې ځوان اسونه راروان دي چې ستاسو د لوبې لپاره به بڼه وي.

سپور. دا څوک له ځانه سره وورې؟

محبوب. دا هلک چې راسره دي؟ د ځغاستي د ميدان په سر کې مې وليدلو چې هغه بل هلک ډېر سخت وهلو. د ده پلار پوځي و او په لاهور کې اوسيدو. هلته چې دې ماشوم و نو کله کله به يې زما د اسونو سره لوبې کولې. اوس مې چکر ته راوستو. هلکه! راته ووايه چې په کوم بارک کې اوسيرې چې هلته دې وربښکته کړم؟

کيم. ما هم دلته بښکته کړه، زه پخپله تلې شم.

محبوب. او که ته وتښتيدې نو هر څوک به واي چې دا زما گناه وه.

سپور. دې به ډوډۍ ته ورشي. بل چرته تښتيدې شي؟

محبوب. هو، خو په دې خاوره زيږيدلی دی او ملگري لري، هر چيرې چې وغواړي تلې شي. ډېر هوښيار هلک دی. هر وختې چې يې جامې بدلې کړې د سترگو په رپ کې به تری هندو هلک جوړ وي.

سپور انگرېز د کيم جاج اخستو او هغه محبوب علي ته غاښونه چيچل. داسې احساس ورته کيدو لکه چې محبوب علي ورباندې ملنډې وهي. دوي بارک ته ورسيدل نو مخامخ ورته پادري ولاړ و. کيم له اس بښکته شو او غلې ودريدو. هغه سپور ډگر وال کرايټن و چې کيم د ده غږ په انباله کې د شپې اوريدلې و او نن يې په رڼا ورځ وليدو. خو ده داسې هيڅ څرگند نه کړل چې گوندي کرايټن پېژني. سپور پادري ته خپل ځان ور وپيژندلو چې "زه ډگروال کرايټن يم." پادري وويل، "د ټولن پوهنې د سروې مشر!" سري سر وخوځوو. پادري ورته وويل، "ستا په ليدو خوشاله شوم او مننه چې دا هلک دې راته بيرته راوستلو." ډگروال وويل، "زما د مننې اړتيا نشته، هلک چرته نه و تللي، ته محبوب علي پېژني. خود دې هلک په اړه راته ووايه. پادري وويل، "زه به درته هر څه ووايم. هم ته يې چې زما دا معمه به راته حل کړي."

په دی وخت کی یو ساینس بنکاره شو او ډگروال په زوره وویل، " محبوب علي، د دریو نیمو سوو نه یوه روپی زیاته نشم درکولې. " محبوب علي د اس مخ تاو کړو او وي ویل، " صاحب ستري دي نو ځکه په قهر دی. تر څو دی پادري صیب سره خبری کوي، زه به د هغه ونی لاندی ورته انتظار وکړم. " پادري او ډگروال په برنډه کی په کرسیو کنبیناستل نو کیم محبوب علي ته ورغلو او ورته په قهر لگیا شو چې له ده سره یې دوکه کړی وه. هغه ده ته تسلي ورکوله او ډگروال چې په اردو ژبه پوهیدو د دواړو خبرو ته غوږ نیولې و. پادري د کیم د اسنادو لپاره دننه ولاړو نو کرایتن ځان سره وویل. " د دی هلک نه پوځي نشي جوړیدي. " پادري چې د لاما لیک راوړو نو محبوب علي کیم ته وویل، " چاغ پادري ډگروال ته څه وربنی؟ " کیم وویل، " د لاما لیک. هغه زما د زدکړو لپاره پسي رالپړلي دي. هغه له تا ډېر بڼه دی، دروغ خو نه واي، ته خو دروغجن یې. " محبوب علي ورله ډاډ ورکړو چې لږ صبر وکړي نو هر څه به سم شي.

پادري او ډگروال تر ډېره وخته د کیم په اړه غږیدل او اخر دی نتیجې ته ورسیدل چې کیم به لکهنو ته ورواستوي چې هلته په سینټ سیویر ښوونځي کی زدکړی وکړي. ډگروال وویل چې دی راتلونکې اوونۍ پخپله هم لکهنو ته روان و نو کولې شي چې هلک له ځانه سره بوځي. دا د هغه لپاره د ټولن پوهنې یوه په زړه پوری بیلگه وه. هغه پادري ته سپارځتنه وکړه چې د کیم د هندي ژوند په اړه دی چا ته خبره ونکړي ځکه ده غوښتل چې پخپله په دی اړه یو څه لیکنې وکړي. اخوا محبوب علي اوس کیم ته د اسونو د نسل او د دوی د خسماني په اړه معلومات ورکول او ده ورته غوږ نیولی و. محبوب علي ولیدل چې د پادري او د ډگروال خبری پای ته رسیدلی وی، نو کیم ته یې یوه روپی په لاس کښنوده او وي ویل، زه بچو ستا ستونزه حل شوه، گورو چې کرایتن څه واي؟

ډگروال له برنډې کیم ته وویل، " دری ورځې وروسته به ته له ما سره لکهنو ته ځي. وونه تښتي. " کیم په ژرغوني غږ کي وویل، " زه به سپین ریري ووینم که نه؟ " کرایتن وویل، " لکهنو د بنارس سره نږدې دي او

ممکن هلته د لاما سره وويني. " کیم وويل، " زه به انتظار وکړم خو هلکان به مې وهي. "

ماسپنين محال کیم د بارک د معلم مخې ته ولاړ و چې سخت په قهر و. ده ورته وويل چې له درسونو يې خارج کړې دي. د کیم لپاره دا يوه بې مانا خبره وه. هغه له صنف ووتلو او بازار ته ولاړو. هم هغه کاتب يې وموندلو او پيسې يې ورله ورکړې. بيا يې وويل، اوس زه يو بل ليک وراستول غواړم. دا ليک په بنارس کې يوسپين بريري ته مخاطب و. متن يې داسې و.

" د هغه سپيڅلي لپاره چې د سيند په لتون گرځي او اوس د بنارس په خانقاه کې دی. په دريو ورځو کې زه به لکهنؤ ته روانيم. د بنوونځي نوم سيويردی خو نه پوهيرم چې د بنار په کومه برخه کې دی. " کاتب وويل. " زه خبر يم. " کیم ورته وويل، " نو وي ليکه او زه به درته يوه آنه زياته درکړم. " کاتب چې د ليکلو نه وروسته سر پورته کړو نو وي ويل " دا مونږ ته څوک گوري؟ " کیم مخ واړوو نو وي ليدل چې ډگروال کرايټن په ساده جامو کې د سرک نه اخوا ولاړ و. هغه کیم ته اشاره وکړه او چې دی ولاړو نو وي پوښتل.

کرايټن. دلته دی څه کول؟

کیم. (په ويره) ما بنارس کې سپين بريري ته ليک وړايلو.

کرايټن. دا خو دی ورته نه دي ليکلي چې ما سره به ځي؟

کیم. نه. داسې مې نه دی ورته ليکلي، که باور دی نه کيري، ورشه ليک ولوله.

کرايټن. (خندا) نو ولي دی ورته وونه ليکل چې زه دی لکهنو ته بيايم؟

کیم. (په جرات) ما ته ويل شوي دي چې د بيگانه خلکو نومونه مه يادوه. ډېر ښه ښه پلانونه د نومونو په يادولو د خاورو سره خاورې شي.

کرايٽن. هر چا چي درته ويلي دي بنه درس يي درکري دي. ما خپل د تمبکو ډبلي د پادري په کور کی پريښي دي ماښام هغه راته راوړه.

کيم. ستاکور چرته دی؟

کرايټن. په بازار کی له چا پوښتنه وکړه.

ډگروال پخپله لاره ولاړو او کيم بيرته کاتب سره کښيناستو خوسوچ يي کوو. د تمبکو ډبلي يوه بانه ده. ډگروال معلومول غواړي چي زه ده د کور په اړه خبر يم که نه. دوي فکر کوي چي زه ماشوم يم، ما به تير کړي. هغه له کاتب د ډگروال په اړه وپوښتل. ده ورته وويل، چي کرايټن داسی کم عقل ډگروال دي چي کنډک نه لري. هر وختي اسونه اخلي او د خداي د مخلوق په اړه پوښتنې کوي. دا د بوتو او کانو او د خلکو د رواجونو په اړه له هر چا پوښتنې کوي. محبوب علي واي دي د نورو ټولو گوراگانو نه زيات ليوني دي. کيم د ډگروال په اړه په فکر کی شو. ده د هند عادي خلکو ته چي ډېر هوښيار نه و درناوي کوو، خو هغه څوک چي چالاکي يي کوله دي ورسره ډېر نه غږيدو. کيم بارک ته چي ولاړو نو د وکتور نه يي د تمبکو د ډبلي پوښتنه وکړه. هغه د پادري سره خپل د تمبکو ډبلي نه و پريښي او غوښتل يي چي معلوم کړي، کيم د ده په اړه څومره معلومات لري.

د علم دروازه

پادري وکتور د سهار له دعا او سبا نارۍ نه وروسته کيم ځان سره بازار ته بوتلو او د جامو او بوتانو سربيره، نور شيان يي ورته واخيستل. د سينټ سيوپر په شان ځانگړي او معتبر ښوونځي لپاره دا هر څه ضرور و. د سفر په ورځ د پادري په بدرگه او د سامان د بکس سره کيم د اور گاډي سټيشن ته ولاړو. وکتور ورله د دويمې درجې د اورگاډي ټيکټ واخيستو او د ډگر وال کرايټن د لومړي درجې سره جوخته ډبه کی يي کښينولو. بيا يي ورته دعا وکړه او وي ويل، "په ښوونځي کی هغوي ستا د راتلو نه خبر دي، ډگر وال به په لاره ستا خيال وساتي چي ورک نشي." اور گاډي روان شو خو کيم د دويمې درجې په دی خونه کی يواځی ناست و او په

کړکۍ کې د لاسه سره د لاهور نه تر امبالی سفر یې یادولو. په کړکۍ کې یې د هغه سفر خبرې په تصور کې لیدې.

یوځای ډگروال کرایټن کیم خپلې ډبې ته راوبللو او ورسره یې په انگریزي ژبې خبرې پیل کړې. ده ته یې وویل چې په ټول هند کې انگریزان د خپلو خلکو یو زنځیر لري. کیم کولی شي چې د دی زنځیر یوه کړۍ شي او که په ازموینو کې بریالی شو نو د اوولسو کالو په عمر کې د میاشتي دېرش روپۍ تنخواه گټلې شي. کیم ورته سر خوځوو خو داسې لکه چې د ډگروال په نیمو خبرو نه پوهیدو. اخر هغه په اردو ژبه خبرې پیل کړې نو کیم ورته غوږ ونیولو. ورته یې وویل، ته چې هر ځای ته ورځې نو هغه په حافظه کې یاد ووساته او بیا چې دی موقع پیدا کړه نو په کاغذ یې انځور جوړکړه. کیدیشي یوه ورځ چې ته پوخ زنځیري شي نومونږ دواړه یو ځای کار وکړو.

کیم سوچ کوو چې د ډگروال خبرو ته ځواب ورکول به ښه وي او که نه. کرایټن وویل، که تا د دی غرونو نه وراخوا د یو سیند یا د یو کلي معلومات راته راکړل نو زه به درته سل روپۍ درکړم. ته خبر یې د دی غرونو شا ته څه دي؟ کیم وویل، "زه څه خبر یم؟ زه خو ماشوم یم." ډگروال یوه روپۍ له جیبه راوویسته او وي ویل، "زه اوس ووايه." کیم د روپۍ د اخیستو لپاره لاس وړاندې کړی و خو بیا یې شا ته کړو. ورته یې وویل، "نه صاحب. زه خبر یم چې د ځواب لپاره به ته پیسې راکوي خو ته ولې له ما پوښتنه کوی؟" ډگروال روپۍ ورته ورکړه چې دا د هغه له خوا یوه تحفه ده. بیا یې وویل. "ته یوه ځانگړې روحیه لري چې په سینت سیویر کې یې ورک نه کړی. هلته ډېر هلکان د تور پوستو نه کرکه کوي خو ته د یو صاحب او د یو ریښتوني صاحب زوی یې. نو هیچرې به د تور پوستو نه کرکه نه کوي. زه داسې کسان پیژنم چې نوي نوي د حکومت په ملازمت کې شامل شول او د ځای خلکو په دود دستور نه پوهیدل. په دې خبره د دوي نه یې معاش وگرځوو. دا یاد لره چې د ناپوهۍ نه لویه گناه بله نشي کیدې.

د هغو څلیرویشتنو ساعتونو په سفر کې ډگروال څو واري کیم راوبللو او هر واري یې ده ته نوي خبرې وکړې. کیم اوس پوه شوی و چې ده پخپله څه

کارکوو. کیم محبوب علي ته معلومات ورکول او محبوب علي ډگروال ته. ده سوچ کوو، که د دی کار لپاره زه یو واری بیا له ټولو بندیزونو ووځم نوډا به ښه وي.

کله چې اور گاډی د لکهڼو ستیشن ته ورسیدو نو کیم اخوا دیکوا وکتل. د ده هیله وه چې لاس ته ورته د هرکلی لپاره ولاړ وي، خو هلته هیڅوک نه و. ډگروال دې په یو اس گاډي کی د سامان سره کښینولو او سینټ سیویر ښوونځي ته یې ورواستوو. ده ته یې د بیا لیدو وویل او د خلکو په گڼه گونه کې ورک شو. د لکهڼو فضا کیم ته د لاهور نه ښه ښکاره شوه. د خپل گاډي کوچوان ته یې وویل، د ښار د بازارونو منځ نه مې بوځه. کوچوان ورته مخ واړوو چې هغه ته د سینټ سیویر لپاره امر شوي دي. کیم ولاړو د کوچوان سره په لوړه تخته کښیناستو او په اردو ژبې کی یې ورسره خبری پیل کړی. راتلونکي دوه ساعته دوي د ښار ټول بازارونه ولیدل. هغه کوچوان ته وویل، "دا خو راته د افسانو ښار ښکاري". کوچوان ورته د لکهڼو د نوایانو او د غدر د وختونو د انگریزانو د جنگ کیسه وکړه. اخر ستړی شول نو کوچوان ښوونځي ته مخه کړه.

د گومتي سیند پر غاړه د سینټ سیویر ښوونځي په ډېره لویه زمکه کی جوړ و. د ودانۍ په لیدو کیم د څه خبری لپاره خله خلاصوله چې د چونه شوي دیوال د یوی ستنې سره د ماښام په تیاري کی ناست څوک یې ولیدل. هغه کوچوان ته په چیغه وویل، "ودریزه!"... کوچوان گاډي ورو کړو او کیم ترې ټوپ وکړو او په منډه د ستنې لور ته ولاړو. په بله شیبه دی د ستنې سره نږدې پرزمکه پروت د لاسه د ژیر لباس لاندې د هغه پښې ښکلولي.

لامه. زه د یوی نیمې ورځې نه دلته ستا په انتظار شیم. ما سره د خانقاه یو راهب هم و چې لاره یې راته سمه کړه. کله چې ستا لیک را ورسیدو نو زه په اورگاډي کی له ښارس روان شوم.

کیم. ته د هغه کوهلو میرمنې سره ولی پاتي نشوی؟ ښارس ته په کوم حال وورسیدی؟ کله چې له تا بیل شوم، زړه مې خفه و.

لامه. د هغې بنځې په خبرو زه ستړی شوم. هر وختی یې رانه تعویذونه غوښتل. هغه ډېره سخي میرمنه ده خو زه تری روان شوم چې دا پخپله د عبادت ثواب وگټي. بیا مې د بنارس ټکت وکړو او هغې خانقاه ته ولاړم چې خلک مې پکې پیژندل.

کیم. او ستا سیند؟ ما نه خو هیر و.

لامه. ما نه سیند هیر نه دی. خانقاه ته ځکه راغلم چې دلته مشوره وکړم. هند ډېر لوی وطن دی او کیدېشي له مونږ وړاندې پوهو استادانو په دی اړه څه لیکنی پریني وي. په خانقاه کی په دی اړه بحث روان دی، څوک یو څه واي او څوک بل څه. د سره غویي ملا راته لیکلي و چې هر څه زه غواړم هم هغسی به کیري. ما ستا د سبق لپاره د یو کال پیسی دوي ته واستولی او بیا دلته کښیناستم چې د دی علم د دروازي نه په تیرېدو، تا وونیم. ددی لپاره نه چې ته په ما گران یې بلکه د دی لپاره چې دومره پیسی مې درباندي ولگولې چې د دی نتیجه پخپلو سترگو وگورم. مینه دنیاوي خبره ده او زه دنیاوي شیان نه غواړم.

کیم. ای محترم. تا خو د سیند لتون کوو، تا سره په لاره تگ څومره خونده ور و! زه په دی نړی کی یواځې یم، یو محبوب علي مې پیژندلو خو هغه راسره درغلي وکړه. زه بی له تا څوک نلرم.

لامه. زه هم څوک نه لرم خو زه غواړم چې ته زدکړه وکړی. تا نه هغسی صاحب جور شي چې ما ته یې دا عینکې راکړې وې. زه به بیا هم ستا حال اخلم خو اوس ورشه. یوه ورځ به تا نه دا هر څه هیر وي.

کیم. (په ژړا) ما تا سره ډوډی خوړلی ده، زه به تا څنگه هیروم؟

لامه. مه ژاړه زویه، زه بنارس ته ځم او ته به بنونځي ته ولاړ شي. کله کله به راته لیکونه رالیري. د هغه خانقاه پته یاده ساته. زه که هر چیري یم، لیکونه به راته رارسیري.

د سینت سیویر په بنونځي کی درېو سوو هلکانو زدکړه کوله چې د یو سخت رژیم لاندی یې ژوند تیروو. دا ټول د هغو انگریزانو زامن و چې په

هند کی یې حکومتي یا پوځي خدمتونه سر ته رسول. خو کیم هر وختی چې موقع پیدا کړه، اصول به یې ماتول. په بنار کی د کولرا د وبا پر وخت دوي اجازه نه لرله چې بهر ووځي خو کیم د لیک استولو لپاره کاتب ته ولاړو. ډېر زر ده لیک ولوست زده کړل او پخپله به یې لیک لیکلي شو. هر هلک خپلی کیسي لرلي او کیم د دی ژوند سره څه نا څه عادت شو. بیا د اوړي لپاره د دريو میاشتنو رخصتی پیل شوي.

کیم ته خپل معلم د پادري وکتور له خوا پیغام ورکړو چې په اورگادي کی د امبالي نه وراخوا د غرونو یو ستیشن ته دی ورشي. خو کیم سر زوري کوله. د ده دلیل و چې د اوړي رخصتی د ده خپل وخت و، ولي د ده وخت حساب دی بل څوک وکړي. خو هغه د لامه له خوا لیک نه و تر لاسه کړی او زړه یې غوښتو چې هندي ډوډی وخوري، وریژي، کباب، دال، چیتی. په لاس یې وخوري ځکه په بنوونځي کی به دوي پر میز د قاشوغو او چرو او پنجو سره ډوډی خوره. هغه ته د بنوونځي ډوډی خوند نه ورکوو. بله لاره ورته دا وه چې محبوب علي ته ورشي خو دي له هغه مرور و. د ده هم صنفیان او ملگري خپلو خپلو کورونو ته ولاړل او اخر ټول بنوونځي تش شو. د کیم صندوق هم د نورو هلکانوپه شان د لوی دروازي سره کینودل شو نو ده یو گاډي راوغوښتو او د بازار د یو ملگري کور ته ولاړو. خپل صندوق یې له هغه سره امانت کینودو، خوشیان یې تري واخیستل او چې بیرته په اس گاډي کی کښیناستو نو په مخ یې تور رنگ وهلي، هندو هلک تري جوړ شوي و.

کیم په ستیشن د دریمي درجي ټکت واخستو او په اورگادي کی کښیناستو. مساپرو ته یې وویل چې دی د یو مداري شاگرد و. تر امبالي ده د خپل ځان په اړه نورو مسافرو ته رنگا رنگ کیسي کولي. اخوا په شمله کی ډگروال کرایټن ته په تار(ټیلیگرام) کی خبر ورسیدو چې کیم او هارا ورک شوی و. ډگر وال یو سهار د اس د ځغاستي په میدان کی محبوب علي ته دا خبر ورکړو نو هغه ورته وویل، " انسان او په اس کی توپیر نشته. کله کله اس مالگه غواړي او که خاوند ورته مالگه ورنکړي نو بیا زمکه څټي. هغه هلک سرک ته وتلي دي، د بنوونځي نه به یې زړه ستري وي. پخپله به راشي. که نه زه به یې لټه وکړم." ډگروال پوښتنه وکړه، "اوکه دی مړ

وي؟ محبوب علي وخنډل. "که تبي وونه وژلو نودی به ژوندی وي. شادو له ونې نه غورځيزي، بی غمه اوسه." ډگروال وويل، "د ده سر زوري ورته تاوان رسولی شي."

محبوب علي امبالي ته په لاره د اسونو د يوې قافلې سره روان و چې يو سهار د کالکه سره نږدې ترې چا خير و غوښتو. هغه خيرات غوښتونکي وترتلو نو هغه په انگریزي کی ورته ځواب وويلو. محبوب علي د کيم غږ وپيژندلو او وي ويل، "ته چيرته ورک وي؟ انگریزان درپسی په لتون خوار شول." بيا دی کيم سره د يوې ونې لاندی کښيناستو او هغه ورته خپله کيسه تيره کړه چې څو ورځې يې په امباله کی د خپل يو ملگري کړه وارولی. بيا د هغه سره ډېلي ته ولاړو، ورپسې څو ورځې يې د تيلو د گانې غواي وگرځوو. بيا يې د پتياي د ميلي په اړه واوريدل نو بيرته پنجاب ته ولاړو. هلته يې د پتاخو جوړولو په يوه کارخانه کی د اور لوبی شيان جوړکړل. راجه گان يې په پيلانو سپاره وليدل چې د اور لوبی ټولو توکو ته يې په يوه مخه اور ورته کړو او يوولس کسان پکې مړه شول. د کارخانې مشر هم پکې مړ شو. کيم د بارودو د چودنې په زور له يو تمبو نه بلی خوا ته والوتو خو هيڅ زيان ورته ونه رسيدو. بيا يو سيک سره د سايس په توگه مله شو او هغه چې ورله کومي پيسې ورکړې وې، په هغی تر دی ستیشن را ورسيدو. محبوب علي ترې پوښتنه وکړه، "نو ته اوس ما سره ځي؟" کيم سر و خوځوو نو هغه له ځان سره يو سراي ته بوتلو.

محبوب علي ورته د مسلمانانو جامې واخيستي. کيم په سراي کی ځان پاک کړو او نوي جامې په غاړه کړی. هغه ورته ښه ډوډی راو غوښته چې شيريني هم پکې وه. بيا د چيلم په سر دواړو خبرې پيل کړې.

کيم.. ډگروال صيب راته په قهر و؟

محبوب. هو خو ما دلاسه کړو. بيا هم دا تښتيدل او پتيدل ښه خبره نه ده.

کيم. حاجي صيب دا زما د رخصتو ورځی دي. زه دري مياشتي د دوي غلام ووم، اوس سکول بند دی نو ولې پخپله خوښه وونه گرځم. بله دا چې دوي زما د لگښت نه بي غمه دي.

محبوب علي. د پيرنگي لپاره دا خو روپي هيڅ نه دي. دوي يي هم د يو هدف لپاره درباندي خرخوي، ستا په غم کي نه دي.

کيم. زه ډېر پخواله دي خبر ووم.

محبوب. تا ته چا وويل؟

کيم. ډگروال صيب پخپله راته وويل. په هم دي الفاظو کي به يي نه وي ويلي خود هوبنيار لپاره اشاره کافي وي. دا خبره يي راته په ترين کي وکړه کله چي مونږ لکهنو ته تلو.

محبوب. که داسي ده نو زه به درته يو څه نوري خبري وکړم. تا چري ما ته دروغ نه دي ويلي نو زه دي قدر کووم. ته دا بنوونځي جدي وگڼه ځکه سبق بنه شي دي .

کيم. سمه ده، زه به بنوونځي ته ولاړ شم او ټول سبق به ووايم. خو له سبق وروسته به دوي ما پريزدي چي په خپلو خلکو کي پاتي شم او که نه وي نو گورا صاحب به رانه جوړ کړي.

محبوب. ستا خپل خلک څوک دي؟

کيم. د دي لوي او بنکلي وطن خلک زما خلک دي. بله دا چي زه به خپل لاما ووينم، او دريمه دا چي زما پيسي پکاري دي.

محبوب. پيسي خو د هرچا پکاري وي. زه به درته اته اني درکړم. دا ځلي مي په اسونو کي ډېره گټه نه ده کړي. خو ته زر زر سبق ووايه، دري کاله به دي تير شي. بيا ممکن زما هم پکار شي.

کيم. (خندا) تر اوسه مي درته کارونه نه دي کړي؟

محبوب. ځوابونه مه راکوه. دنن نه ته زما د اسونو نوي سايس يي. زه ورشه او زما د سرو سره د شپي لپاره خپل ځاي جوړ کړه. دوي د ستيشن شمالي څنډو کي ډېره دي.

کیم. که ستا له خوا راسره څه نښه نه وي نو ستا سړي به می په وهلو د ستیشن جنوبي څنډو ته وشړي.

د طلای غشي سیند

محبوب علي د خپل کمر بند نه د چيناي رنگ يوه چکی راوويسته، خپله کټه گوته يې ورباندې کيښوده او بيا په يو ژير کاغذ يې د دې گوته نښه ولگوله. د بلخ نه تر بمبې پورې سوداگرو د محبوب علي د گوته نښه پيژندله چې پکې د يو زخم لیکه واضح ښکاریده. هغه کاغذ کیم ته ورکړو چې د ده قافلي مشرته ښکاره کړي. محبوب علي راپاسيدو او په بهر تلو کې يې وويل، "تر سهار به بيرته راشم." کیم تری پوښتنه وکړه، "د کوم لوري سرک نه به راځی؟" هغه ورو وويل، د ښار له خوا سرک نه، هم دا يو سرک دی. کیم د شپې په تياره کې بهر ولاړو او د سراي د دېوال سره سره راتاو شو. دی د ستیشن مخالف لوري ته روان شو او د يو ميل نه هم زيات مزل يې وهلو. بيا يې له جيبه يو قطب نما راوويستلو او په ارام قدم بيرته وگرځيدو. هغه پخپل ذهن کې د محبوب علي د کسانو لپاره يوه کيسه هم تياره کړه چې د اورگاډي د ستیشن سره نږدې په يوه تش ميدان کې ډېره و. هلته دوه لاری هم ولاړې وې چې پکې د محبوب علي اسونه و. د کیم په ليدو د قافلي مشر ورباندې غږ وکړو نو ده ورته کاغذ وښودلو او وې ويل، "زه د حاجي صيب خدمت گار يم، سهار چې راشي پخپله تری وپوښتی خو اوس د اور سره نږدې د شپې تيرولو ځای راگرې."

څو شيبې وروسته دوي ټول د اور چاپيره خوب ته وغځيدل. کیم ته يې يوه کمبله ورکړه او دې هم په داسې ځای کې سملاستو چې پښی يې د لاری د يوې پای لاندې وې. هغه په دی حال خوشاله و او بيا د ضرب او د تقسيم د سوالونو په حلولو ورو ورو خوبولي شو. خو نابيره د ده غورونو کې د پس پس غږ راغلو. يو سړي د لاری شا ته د بل سره پټې خبرې کولې. "دی تر اوسه نه دی راغلی؟ چې کوم خوا تللي دي؟" بل سړي هم هغسي په ورو غږ وويل، "دا ځلي چې د غرونو نه اخوا درنه ولاړ نشي. د دې امر شوی دي. خبر يې د ده په سر څومره پيسې دي؟ بل غږ وويل، هو

خو مونږ د سرحد نه ډېر ليرې يو. که پيښور وي نو هلته دا کار اسانه و. لومړي وويل، هو... پيښور چې پکې د ده خپلوان پراته دي. زمونږ لپاره هغه ځای او دوزخ يو دي. دويم وويل، نو بيا څه وکړو؟ لومړي بي صبره شو،

" او بي عقل، ما درته ويلي دي چې انتظار وکړه چې دي راغلو او ځملاستو نو بيا يوه گولۍ ورته بس ده. دا لاری به زمونږ تر منځ شي او مونږ به د اورگاډي په پاتلۍ ولاړ شو او ځان به ورک کړو. دوي به نه خبريزي چې ډز له کومې خوا ووشو. لږه شيبه خاموشي وه بيا يو کس وويل، ياره زما خودېر ساړه کيږي. بل په سخته وويل، ته څنگه فقير يي چې لږ ساړه نشی زغملې. " د کيم سترگی پټی وي خو هغه سوچ کوو، " بناي محبوب علي ته هغه سپين اس گران تمام شو، يا کيديشي کوم بل خبر يي خرڅ کړي وي. خو اوس څه وکړم؟ "

شيبه وروسته، ده کمبله د ځان نه لری کړه او لکه چې څوک په خوب کی ويرېږي، ناره يي کړه، " وی بلا مي خوري... موری... بلا ده هله نیسئ... بده بلا ده... ټول خلک راوینس شول او ده ته په بدو ردو وئیلو بیا ویده شول. کیم په دی شور ماشور کی د خپل ځای نه څو گامه لیرې د اورگاډي د پاتلۍ سره نږدې سملاستو او څو شیبې د پوزې او غوړونو نه د خرږیدو غږونه يي ایستل، داسی چې هغو غلو ته وبنایي چې دي ویده شوي و. بیا ورو غوندې لکه د مار په زمکه ورغړیدو او په تیاره کی د تور سرک یوه برخه شو. ترډېره وخته دي روان و تر څو داسې یو ځای ته ورسیدو چې د سرک یوې غاړې ته زمکه بنکته شوې وه. دی هلته د یوې تیرې شا ته کښیناستو. بره په سرک ده ته هر څه بنکاریدل.

یو څود غوايانو گاډي تیر شول. یو پولېس او څو لاروي چې د بلا گانو نه د ساتنې لپاره يي مناجات ويل، پخپله لاره ولاړل. څو شیبې وروسته هغه د اس د ټکاري غږ واوریدو نو پوه شو چې دا به محبوب علي وي. هغه په ټیټ غږ د ده نوم واخیستو، "پام کوه وړاندی مه ځه." اس سمدلاسه ودریدو او محبوب علي په زوره وويل، " داسی سست اس به بیا چري نه اورم. د بنار ټول میخونه او هډوکي يي په پینو کی راټول کړی دی. " دی له اس رابنکته شو او د دی وړاندینی پښه يي راپورته کړه. بیا يي ورو وويل، "

سر بنسکته کړه څوک به دی وگوري. " کیم وویل، ستا د اسونو لاری شا ته دوه کسان درته په انتظار ناست دي. کله چې ته سملاستلی، دوي به درباندي ډزکوي چې ستا د وژلو لپاره پیسې واخلي. " محبوب علي په وروغز کې وویل، " تا ولیدل؟ یو تن پکی د فقیر جامې خو نه وې اغوستې؟ " کیم وویل، " ما نه دي لیدلي خو یو کس بل ته ویل چې ته څنگه فقیر یې چې ساړه نشې زغملې. " محبوب علي وویل، " شابسي، ورشه پخپل ځای ویده شه، زه نن شپه نه مرم. "

کیم بیرته هم هغه ځای ته ځان ورسوو او په کمبله کې ویده شو. کله کله به یو اورگاډی د ده څنگ کې تیر شو خو دی نه وینیدو. محبوب علي خپل اس د سټیشن سره نزدې وتړلو او پخپله دننه ورغلو. هلته د تریفک یو مشر یې ولیدو او ورته یې د دوو فقیرانو حال ورکړو چې د ده د لاریو سره نزدې لیدل شوي و او وېره یې څرگنده کړه چې هغوي د غلا لپاره هلته ایسار و. مشر ورته ډاډ ورکړو او یوتکره پولیس سره د گاډي انجن ته وختلو.

محبوب علي سهار خپلو کسانو ته ولاړو نو هیچا ورته د دوو فقیرانو کیسه ونکړه چې د اورگاډی پولیسو نیولي و. خو کیم د محبوب علي سره د بارد بنسکته پورته کولو پر وخت ورته د دوي د نیولو کیسه تیره کړه. د ورځې په پیل کې د دوي قافله په سړک روانه شوه. کیم به کله په لاری او کله اس سپور و او د لاری خوند یې اخستو. دوي شمله ته ورسیدل نو محبوب علي د خپلو اسونو د پلورلو نه وروسته کیم ته د یوځای پته ورکړه چې هلته د لورگن نومی سړي سره وويني. د ده کور د لرغونو توکو او د مداریانو له شیانو ډک و. کیم څو ورځې د ده میلمه شو او رنگا رنگ شیان یې ولیدل چې د پلورلو لپاره به یې هر ډول خلک راتلل.

هلته د کیم د عمر یو هندو هلک اوسیدو او دوي دواړو به د لورگن واړه کارونه کول او د پیسو حساب به یې هم زده کوو. کیم لس ورځې په خدا او خوشالی تیرې کړې. اخر د ده لپاره د کالکه نه د اورگاډي ټکټ واخستل شو او دی له شملي روان شو. لورگن ورته پینځه روپۍ ورکړې وې چې هغه وخت د کیم لپاره یوه خزانه وه. د اوړي رخصتی خلاصی شوي اود لکهښو په بنوونځي کې د هغه زدکړی بیا پیل شوې. وخت په

الوتو شو او راتلونکي درې کاله دی هم هغه بنوونځي کې و. کله به په رخصتيو کې دی د بنارس خانقاه ته ولاړو او ليدل يې چې لامه نور هم ضعيف شوي و خو ده خپل سيند تر اوسه نه و موندلې. کيم ته يې وويل، ما څو واری خوب ليدلې دي چې تر څو راسره خپل مرید نه وي زه دا سيند نشم موندلی.

کيم اوس زيات وخت د کتابونو په ولوستلو تيروو او هغه هومره سر زوري پکې نه وه پاتې. په يو اوړي کې ده د محبوب علي سره لومړې بمبې او له هغه ځايه په بېړۍ کې کراچي ته سفر وکړو. په بل کال، دی کويته ته ولاړو او دغرونو قبایل يې وليدل. په دريم کال دی پېښور ته ولاړو او هلته د يو پښتون په جامه کې وگرځيدو. کرايتن ده ته يو وړوکي شين رنگه لرگين بکس وراستولی و. په دی کې رنگونه، برشونه او سپين کاغذونه و. ورسره د نقشي جوړولو سامان هم و. کيم به کله نا کله په هغو کاغذونو انځورونه جوړول. د لامه سره د سيند لټون د ده هم يو ارمان و چې تر اوسه ترې هير نه و.

کيم اوس د شپاړسو کالو و او دواړه کرايتن او محبوب علي د ده له ارمان خبر و. د بنوونځي د سبق په پورا کيدو، په وروستي ورځ هغوي کيم ته اجازه ورکړه چې د لامه سره تلې شي خو دې به په هغه سفر کې د دوي لپاره کار هم کوي او د هغې په بدل کې ورته د مياشتې شل روپۍ ورکول کيږي. کيم خپل ځان د بودايانو په جامه کې پټ کړو او د يوې غوټې سره بنارس ته ولاړو. لامه ته په پښو پريوتو او د سفر پلان يې ورسره جوړ کړو. هغه ته يې وويل چې حکومت له خوا ورته د کاتب دنده ورکړې شوې ده. لامه ترې پوښتنه وکړه، "پوځي خو يې درنه جوړ نکړو؟" کيم وويل، "نه زه جنگ نشم کولې." په خانقاه کې نورو راهبانو، کيم ته يوه لرغوني نقشه وروښودله چې ورباندې څرخ جوړ و. لامه ورته وويل، زه به درته د دې څرخ د جوړولو چل وښاييم چې يو پخواني چيناي هنر و.

په بل سهار دوي په خانقاه کې د شپې پاتې وريژې د ترخو چاپو سره وخورې او بهر راووتل. کيم تر سهارن پور د اورگادي ټکټونه واخستل او د دريو ورځو د سفر نه وروسته دوي هلته د کوهلو د ميرمنې کره ورغلل. د هغې په کور کې يې دوه ورځې دمه وکړه او هلته يو هندو هری بابوهم د

دوي سره مله شو. هري بابو د کيم سره په شمله کې ليدلي و او د حکومت د زنځير يوه کړۍ و. دوي شيوالک د غرونو نه دون او بيا شمال کې د مسوري لوړو ته ورسيدل. هلته هري بابو دوه کاتبان چې يو يې کيدار ناته او بل بدري ناته نوميدو، ورسره کړل. کيم پوهيدو چې هغوي هم د زنځير وړې کړۍ وې، چې خپل خپل کارونه ورته سپارل شوي و. يو په روسي او بل په فرانسوي ژبې خبرې کولې شوې.

دوي په څو کچرو خپل سامان چې تمبوان او د خوارو شيان يې لرل بارکړي و. هر څومره چې دوي په لوړو ختل، د دې قافلي خلکو ته مزل گران ايسېدو. خو کيم ليدل چې د غرونو په سفر کې لاسونه يې بيا تازه شوي و. د صنوبر او د زالغوزي د ونو ورمې د هغه په وجود کې نوي توان پيدا کړي و. دلته ساړه هم ډېر و او کيم په لاره ورته د وړۍ يوه کمبله اخستي وه. خو لاسونه ورپورې وځاندي چې دا خو تيب غرونه دي، د دې هوا دومره سره نه ده. کيم ريښتيا چې د غرونو د تگ سره آشنا نه و او په څو ځايونو کې يې پښه خطا شوه. خو دې خوشاله و چې لاسونه په ارام روان و. په ورو کليو کې خلکو به دوي ته د اوزې پنير، شيدې او د کاني په شان سخته ډوډۍ راوړه. کيم به ماښام د خپلو پښو پر غرونو ته کتل او د هند غوړي او مساله داره ډوډۍ به يې مخې ته ودرېده چې اوس د ده له هډوکو نه هم وتلي وه. کيم د تسبيح د اړولو چل زده کړی و. خو ده به زيات وخت د تسبيح په دانو د خپلو گامونو حساب کوو. کله چې دوي د شپې اوده کيدل نو هغه به څو شيبې په کاغذ ليکنه وکړه. په ځينو ځايونو کې يې انځورونه هم جوړول. د دوي د دمې له ځايونو څو واري ليکلي پيغامونه بنسټه په شمله کې ډگروال کرايټن ته وراستول شوي و.

يوه ورځ دوي له يوې تنگې درې تيرېدل چې واورې پکې شوې وې. لاسونه هم هلته پر زمکه په سجده پريوتو. خو د يو واورين طوفان نښې وې او د غرونو شپانه د خپلو ميرو او د اوزو رمې په چټکۍ خوندي ځايونو ته اوړل. هري بابو او د ده دواړه کاتبان وارخطا و. د لږ مزل نه وروسته دوي يوې هوارې شني زمکې ته چې د غره په ډډه و راووتل. له دې غرونو کيم ته احساس ووشو چې دوي اوس يوې نوي نړۍ ته رارسيدلي و.

درې ورځې نور په لوړه د مزل نه وروسته د سپينو واورينو غرونو په ليدو کيم وويل، باور لرم چې خداي هم دلته اوسيري. هلته په يوې هوارۍ کې دوي خپل پړاو جوړ کړو. د ده ملو کسانو په يو دوربين کې وليدل چې دوه کسان له لوړو غرونو دوي په لورۍ را روان و.

دوي چې رانزدې شول نو کيم احساس وکړو چې دوي د بل وطن و. هغوي د پوستين جامې اغوستې او مخونه يې سره و، داسې لکه چې د اروپايانو وي. بدرۍ نات او کيدار نات ورسره کله په روسي او کله په فرانسوي خبرې کولې او کيم دومره خبر شو چې معامله د هغو پينځو رياستونو وه چې يو لوی گاونډي ورته سترگې سرې کړې وې. د سپين اس د بچيانو خبره وروستي حد ته رسيدلې وه. دی کسانو ورسره ډوډۍ وخوره خو دومره شراب يې وڅښل چې په ځان خبر نشول او يو غرنۍ بار اوړونکې يې ووهلو. د کيم لپاره دا کار د منلو نه و او دې د يو کس سره ونښتو. د داسې بدۍ ورځې لپاره ورته محبوب علي يوه طماچه ورکړې وه خو په پړاو کې دومره غوبل جوړ شو چې هغه کسان په تينسته شول. دوي خپلې کچرې په مخه کړل، خو د کيم وینه توده وه. ورتوپ يې کړل نو د يوې کچرې پښه خطا شوه او له غرونو بښکته وغورځيدو. په هغه يابو بار سامانونه هم ورسره ولاړل.

هری بابو، کيم ته په قهر و چې بی ځايه يې شخړه جوړه کړه. په بله ورځ دوي وړاندې ولاړل نو د ورو ورو کورگيو يوه جوپه کې د ژوند نښې ليدل کيدې. دوي چې ورنږدې شول نو يو کس ورته د خپل کور دروازه پرانسته لاما په يوه کمبل سملاستو او وې ويل، "دا زما غرونه دي". د شپې اسمان صفا او د څوارلسمې د سپوږمۍ رڼا له کړکۍ ټوله کوټه روښانه کړې وه. لاما کيم ته وويل، نن شپه عبادت راته مهم دي. بيا تر سهاره دې په عبادت بوخت و. کيم د ده په تندي لاس کيښودو نو پوهه شو چې د هغه تبه وه. دی د نور سفر جوگه نه و خو سهار کيم ته يې په تينگار وويل چې د غرونو نه وراخوا د کوهلو خاوره ده او دی د خپل ټاټوبي لوي عبادت ځای ته تلل غواړي. کيم ورله د بښکته غرونو نه يو حکيم راوبللو چې په راتگ يې څو ورځې تيرېدې.

سهار کيم له کوره بهر ووتلو نو خبر شو چې د ده سره مله ټول خلک بيرته تللي و. د دوي کارونه سر ته رسيدلي و. کيم خپل غاښونه مساوکول چې يوه غرنۍ ښځه ورته رانزدې شوه. هغې په فيروزي سرپيچک سر تړلې و او ده ته يې يوه توبره وښودله چې يو بار اوړونکي ورته ښکته د غرونو له لمنو راوړی و. دا توبره په هغه کچرې بار و چې د خارجيانو سره وه او ښکته لويدلې و. کيم د هغې ښځې کور ته ورغلو او د توبرې ټول شيان يې پر زمکه واړول. د دې په تل کې څو کاغذونه و چې په ترکي ژبه ورباندې څه ليکلي و. کيم پوهيدو چې د کرايټن هم دا اسناد پکار و. ده د توبرې نه يو پرکار ځان ته وساتلو، څو د خواړو شيان يې ښځې ته ورکړل او پاتې توکي يې بيرته له غره ښکته وړ واچول. ده يو غوز (جوز) په غاښونو مات کړو، يو ليک يې وليکلو او په غوز کې يې بند کړو، بيا ښځې ته يې ورکړو چې شملې ته يې ورواستوي.

د هغه کلي خلکو ورله سبا نارۍ ورکړه. لامه کله تسبيح اړولې او کله به يې کيم ته د لارې نومونه وربښودل. بيا يې وويل، "د دې غرونو نه وراخوا د ونو لاندې به ما د خپلو همزولو سره لوبې او جنگونه کول. ما درې کاله په هند کې سفر وکړو خو خپله زمکه د مور په شان وي. اوس راته احساس کيږي چې زه بيرته د مور غيږې ته رانږدې شوم. خو هغه غشي په ميدانونو کې پريوتې و، غرونو کې نه. ځکه خو زه هلته ورغلم. په دې دريو کالو کې د هند زمکې ما ته علم او ډېر درناوي راکړو. خو اوس د تگ وخت دی." کيم ورته وويل، ما يو حکيم درته رابللی دی چې علاج دی وکړي. لامه وويل، "زه خبر يم چې زما روح به نور څومره وخت په دې وجود کې پاتې وي، وگوره زما د ازاد کيدو وخت رانږدې دي."

کيم هغې ښځې ته وويل، چې دوي به دوه درې ورځې پلي سفر کوي او د لارې لپاره ورته ډوډۍ پکار وه. وروسته کيم د ډوډۍ توبره په اوږه واړوله، د لامه لاس يې ونيولو او له غرونو بلې خوا، ښکته لوري ته يې منزل پيل کړو. لامه د خپل پورا توان سره روان و خو کيم پوهيدو چې دی ناروغه و. کله کله به يې د هغه لاس پخپله اوږه کيښودو او لکه د امسا به يې د هغه کمزوري وجود په لاره وړلو. د شپې به يې په يوځای کې اور بل کړو او دې به يې په کمبلو کې تاو کړو. زارۍ يې ورته وکړې چې بل

سهار به يو ڪلي ڪي ايساريزي. خو لامه دده خبره نه منله. ڪيم ورته پڻي چاڻي ڪولي او د ٽولو اڀرتياو خيال يي ساتلو. هغه اوس د پڻي او د لامه د ورتو نه ستري و خو زيار يي ايسٽلو چي لامه خپل منزل ته ورسوي. په بله ورخ دوي د واورې په يو داسي طوفان ڪي راڳير شول چي لاره يي نه شوه ليدي. آخر په يو حاي ڪيم راپريوتو او داسي احساس يي وڪرو لکه چي په هوا ڪي الوحي. بيا دده زهن په تيارو ڪي ڊوب شو.

خو ورخي وروسته ڪيم چي سترگي وڃرولي نو په يوه توده ڪوته ڪي په ڪٽ پروت و. دده سر ته محبوب علي او لامه دواڙه ناست وو. دوي په ليدو ڪيم د پاڇيدو هڻه وڪره خو بي شيمي و. د ڪري نه بهر هوا ورته بدله بنڪاريده. دوي په يوه گرمه سيمه ڪي وو. ڪيم وويل، "زه لکه چي سل ڪاله اوده ووم." محبوب علي وويل، بنه ده چي اوده وي او په هغه واورو ڪي مڙ نشوي. هري بابو شمله ڪي راته ٽول حال تيرڪرو. ڪله چي ڪرايٽن ته په غوز ڪي ستا ليڪ راورسيدو، نو مونڙ پوه شو چي ستاسو وړاندي تگ به درته خطرناڪ وي. هم هغه وخت مو تاسو پسي خلڪ ورواستول او قسمت مو بنه و چي دواڙو ته پر وخت ڪومڪ ورسيدو.

ڪيم لامه ته وڪتل چي خپلي تسبي يي اڙولي. دده باور نه ڪيو چي دي به ژوندي وي. هغه راپاسيدو دده پڻو ته يي لاس يورو نو ده ورته په سر لاس ڪيبنودو. بيا يي وويل، "زمونڙ لئون پاي ته رسيدلي دي. هلته په غرونو ڪي زه ناروغه ووم او نڙدي وه چي خپل خان مي مرگ ته وړاندي ڪري وي. خو بيا يو غڙ راته وويل، "چي ته نه وي، نو دا ماشوم به ڇه ڪوي؟" ددي پوڻنتي خواب راسره نه و. ته بي هوشه پروت وي او زه خبر ووم چي تا دبيرته تگ لاره نشوه موندلي.

بيا راڪي دومره زور پيدا شو چي ته مي له هغه حايه راوويستي لکه چي ڇوڪ مهڻي له اوبو راباسي. يو غڙ راته وويل، سيند ته ورشه. ما چي بنڪته وڪتل نو هغه سيند چي ما لٽوو راته مخڪي بهيدو. ما د سيند په اوبو ڪي ٽوپ ڪر او چي تري راولتم نو خان مي بيا د انسان په وجود ڪي وليدو. هغه وخت مي احساس وڪرو چي زه د ٽولو گناهونو نه پاڪ شوم." ڪيم د هغه په شونڊو يوه موسڪا وليده. داسي موسڪا چي يواڻي خپل منزل ته رسيدلي ڪس په شونڊو بنڪاري.

پای

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English